



Międzygminny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy



Konferencja w ramach połączonych posiedzeń Komisji Powiatu oraz Gmin Doliny Baryczy



Milicz, 19.02.2025 r.

Dobry KLIMAT dla współpracy w Dolinie Baryczy



1. Wybór przewodniczącego:

Działania adaptacyjne dla przyszłości i kolejnych pokoleń

Robert Wnuk – Przewodniczący Rady Gminy Przygodzice

2. Organizacja posiedzenia:

Ze względu na ograniczony czas nie przewidziano zadawania pytań i dyskusji.

Zachęcamy do zadawania pytań w formie pisemnej.

Prosimy o wskazanie reprezentowanej gminy lub powiatu oraz podpisanie się pod pytaniami.

Kartki z pytaniami prosimy zostawić u urnie przy wyjściu.

3. Dokumentacja posiedzenia:

Z posiedzenia zostanie **sporządzony protokół**, do którego dołączone zostaną listy obecności, **prezentacje** a także **pytania wraz z odpowiedziami ekspertów** lub **wyjaśnieniami wskazanych zagadnień** dotyczących kwestii ogólnych. Pytania związane ze specyfiką danej gminy lub powiatu zostaną przekazane poszczególnym samorządom.

4. Przyjęcie dokumentu:

Celem konferencji jest prezentacja założeń **Międzygminnego planu adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy** jako dokumentu strategicznego. Przyjęcie dokumentu w formie uchwały pozostaje w gestii każdej z gmin/ powiatu.

Dobry KLIMAT dla współpracy w Dolinie Baryczy



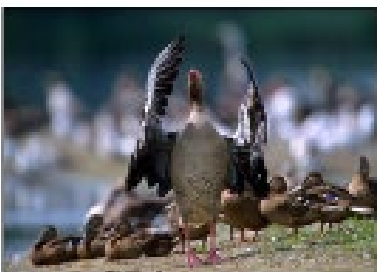
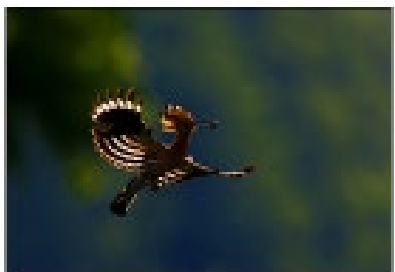
- **Przedstawienie organizatorów i idea konferencji**
- **O co chodzi ze zmianami klimatu i czy to nas dotyczy?**
Irena Krukowska- Szopa – ekspertka Fundacja Ekologiczna Zielona Akcja
- **Dlaczego warto mieć i do czego potrzebny jest Plan adaptacji do zmian klimatu –**
prof. dr hab. Iwona Wagner– Uniwersytet Łódzki, ekspertka FPP Enviro, koordynatorka opracowania MGPA
- **Powołanie Międzygminnej Rady ds. Klimatu**
Joanna Monastyrska – sekretarz Gminy Żmigród oraz sekretarz Zarządu Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy
- **Wyzwania - wnioski po spotkaniu roboczym samorządów lokalnych.**
 - **ENERGIA** Czy możliwa jest niezależność energetyczna gmin – gdzie jesteśmy, dokąd zmierzamy?
Monika Jaszczak specjalistka ds. energetyki obywatelskiej Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć
 - **WODA-** łączy nas rzeka Barycz oraz Natura 2000
prof. dr hab. inż. Tomasz Kowalczyk -Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu.
 - **DZIEJE SIĘ** – przykłady działań z Doliny Baryczy w zakresie adaptacji do zmian klimatu, inwestycji, aktywizacji, edukacji.

Dobry KLIMAT dla współpracy w Dolinie Baryczy

Przedstawienie organizatorów i idea konferencji

Kim jesteśmy?

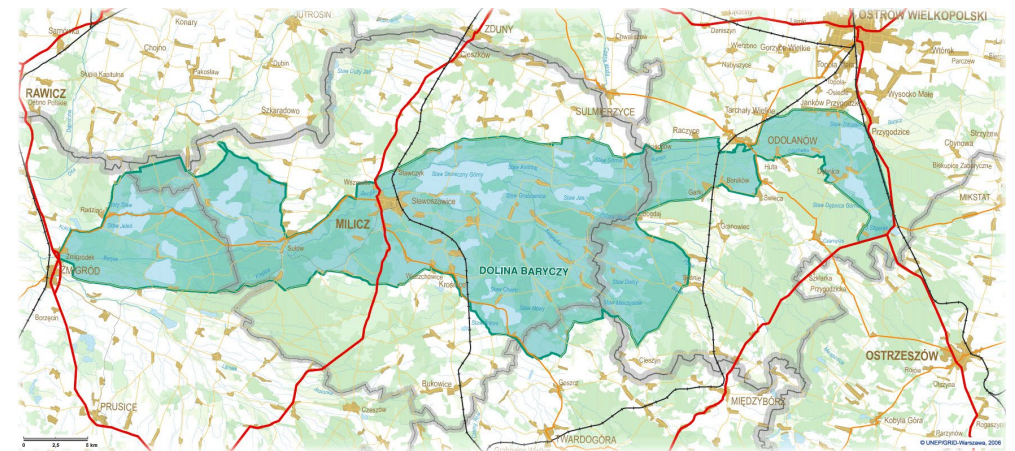
20 lat trójsektorowej współpracy na rzecz zachowania specyfiki Doliny Baryczy



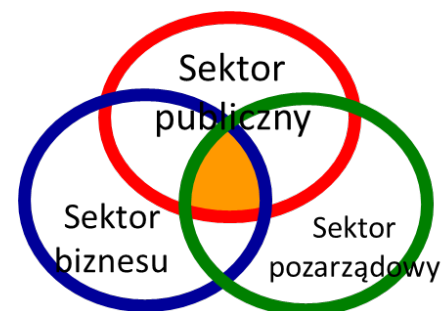
- największy i jeden z najstarszych kompleksów stawów w Europie

- największy Park Krajobrazowy w Polsce

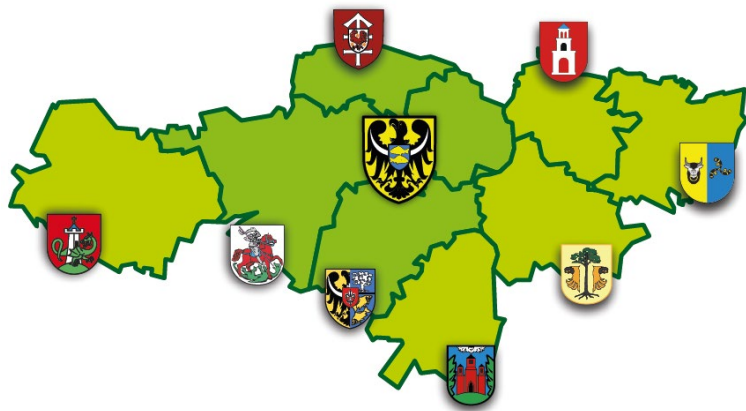
- Natura 2000



Łączy nas rzeka Barycz i Natura 2000



PARTNERSTWO
dla Doliny Baryczy



Lokalne Strategie Rozwoju

planujemy i dystrybuujemy środki dla Doliny Baryczy

- Perspektywa 2023 – 2027 (2024 – 2029) - ok. 35 mln zł

- Perspektywa 2007 – 2014 (2009 – 2016) ok. 60 mln zł



- Perspektywa 2015 – 2020 (2016 – 2024) ok. 34 mli



Lokalna Strategia Rozwoju dla rybactwa
PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy RLGD



2 640 000 euro
8 gminy Cieszków Krośnice, Milicz, Odolanów Przygodzice, Sośnie, Twardogóra, Żmigród



Lokalna Strategia Rozwoju PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy



2 462 500 euro
5 gminy Cieszków Krośnice, Milicz, Twardogóra, Żmigród



Lokalna Strategia Rozwoju Wielkopolskie Partnerstwo dla Doliny Baryczy



2 557 500 euro
3 gminy Odolanów, Przygodzice, Sośnie

Wspólnie budujemy markę Doliny Baryczy

Marka to SIŁA, która przyciąga turystę właśnie do tego jednego miejsca, mimo że do wyboru ma inne podobne.



Kierunki rozwoju strategicznego marki Doliny Baryczy

- Budowa marki regionu w oparciu o jego walory naturalne, atrakcje i ofertę usług oraz produktów lokalnych
- Promocja regionu, przyrody, kultury, kuchni
- Rozwój infrastruktury i oferty turystycznej przyjaznej środowisku
- Aktywizacja gospodarcza
- Czynna ochrona przyrody przy udziale mieszkańców
- Aktywizacja społeczna na rzecz rozwoju małych społeczności
- **Adaptacja i edukacja do zmian klimatu**





Międzygminny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy



WARSZAWA • DOLINA BARYCZY
MAJ 2024

*** opracowany 2023-2024 * ponad 290 osób**

zespół roboczy, konsultacje społeczne, wizyty studyjne, warsztaty eksperckie,
wnioski z ewaluacji i badań opinii mieszkańców,
wnioski z pilotażowych grantów,
ocena oddziaływania na środowisko



Zastosujmy

OZE

Odnawialne Źródła Energii

dbajmy o Klimat!



Energia – wszystkie jej rodzaje – zawsze była i będzie potrzebna ludziom i przez nich wykorzystywana. Potrzebujemy jej do produkcji energii elektrycznej, w transporcie, do ogrzewania domostw i oświetlania itp. Rozwój technologii i nasze codzienne życie wymagają coraz więcej energii.



Zadbajmy o zasoby
WODY

w Dolinie Baryczy!



Unikatowy krajobraz Doliny Baryczy powstał dzięki dostępności wody niesionej przez rzekę Barycz i jej dopływy. Zjawiska klimatyczne, takie jak, susze, nawalne deszcze, mają ogromny wpływ na zachowanie specyfiki obszaru, funkcjonowanie gospodarstw rybackich i ofertę turystyczną.



Zadbajmy o
BIO
RÓŻNORODNOŚĆ

w Dolinie Baryczy!



Wartość i atrakcyjność terenu wyceniane jest wielokrotnie przez mieszkańców i turystów. Wzrost liczby gospodarstw rolnych i terenów zielonych w regionie, dzięki czemu cały region i jego mieszkańcy są bardziej odporni na skutki zmian klimatycznych i mają możliwość rozwoju i ocalenia.



O co chodzi ze zmianami klimatu i czy to nas dotyczy?

Irena Krukowska-Szopa

*Konferencja Dobry klimat dla współpracy w Dolinie Baryczy
Milicz 19.02.2025*

Zmiany klimatu

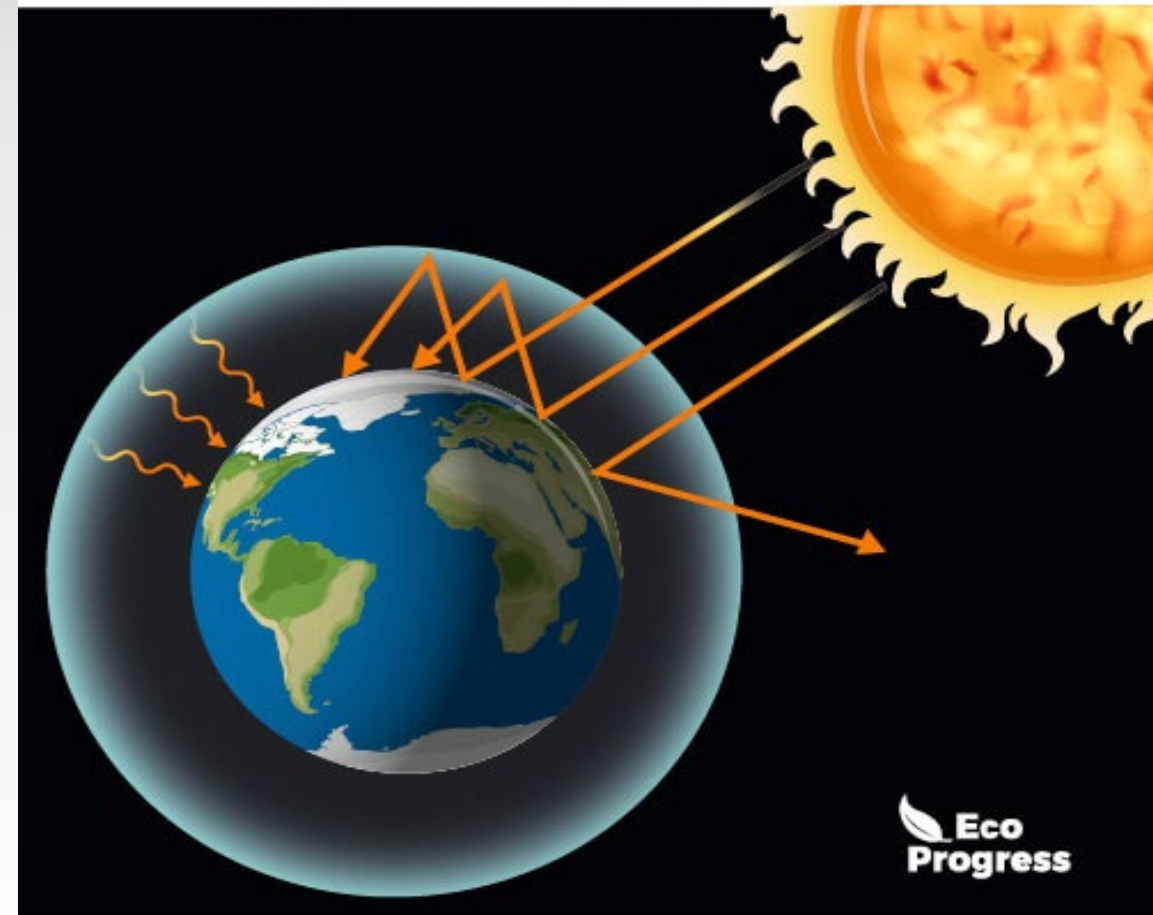
- **Klimat** ogół zjawisk pogodowych na danym obszarze w okresie wieloletnim
- Zespół zjawisk i warunków pogodowych charakterystyczny dla danego obszaru, ustalany na podstawie wyników wieloletnich (30 lat) obserwacji meteorologicznych dotyczących temperatury, opadów, siły i kierunku wiatrów, promieniowanie słoneczne, zachmurzenie
- W historii naszej planety zmiany klimatu to proces naturalny i bardzo powolny zachodzący w skali setek tysięcy lat. W ciągu ostatnich 100 lat zmiany znacznie przyspieszyły



Zmiany klimatu

- Gazy cieplarniane powodujące wzrost temperatury na Ziemi:
 - **dwutlenek węgla CO₂** - przed epoką przemysłową w czasie ostatnich 10 tys lat stężenie CO₂ 260-280 ppm, w 2017 r – 405 ppm, 2021 – 419 ppm, 2023 – 420 ppm, od 1990 emisja CO₂ wzrosła o 51%; źródła spalanie paliw, produkcja cementu, wylesianie, wysuszanie mokradł
 - **metan CH₄** - wzrost o 157 % w stosunku do epoki przedprzemysłowej; źródła - spalanie paliw kopalnych, hodowla, wysypiska, spalanie biomasy; rolnictwo dostarcza 30,7 % emisji metanu
 - pozostałe gazy cieplarniane - podtlenek azotu i para wodna
- Gazy tworzą powłokę przepuszczającą promieniowanie słoneczne, ale zatrzymują ciepło emitowane przez powierzchnię ziemi. **W rezultacie Ziemia wypromieniowuje w kosmos mniej energii niż pochłania ze Słońca.** Energia ta kumuluje się w ziemskim systemie klimatycznym głównie w oceanach, co obserwujemy jako globalne ocieplenie
- Spodziewany wzrost globalnej średniej temperatury 2,5-4,5 st.C do 2100
- <https://naukaoklimacie.pl/aktualnosci/2024>

SCHEMAT DZIAŁANIA EFEKTU CIEPLARNIANEGO



Skutki zmian klimatu

- Wysychająca Wisła – sierpień 2024 r. *(źródło IMGW)*



Skutki zmian klimatu

- Powódzie Dolny Śląsk (źródło Gazeta Wyborcza)



Skutki zmian klimatu – powódź i susza

- **Przekroczenia stanów alarmowych powódź wrzesień 2024**

Chałupki na Odrze 714 cm (wcześniej 705 cm w 1997 r.), Olza na Odrze 966 cm (wcześniej 918 cm w 2010 r.) czy Kłodzko na Nysie Kłodzkiej 794 cm (wcześniej 655 cm w 1997 r.)

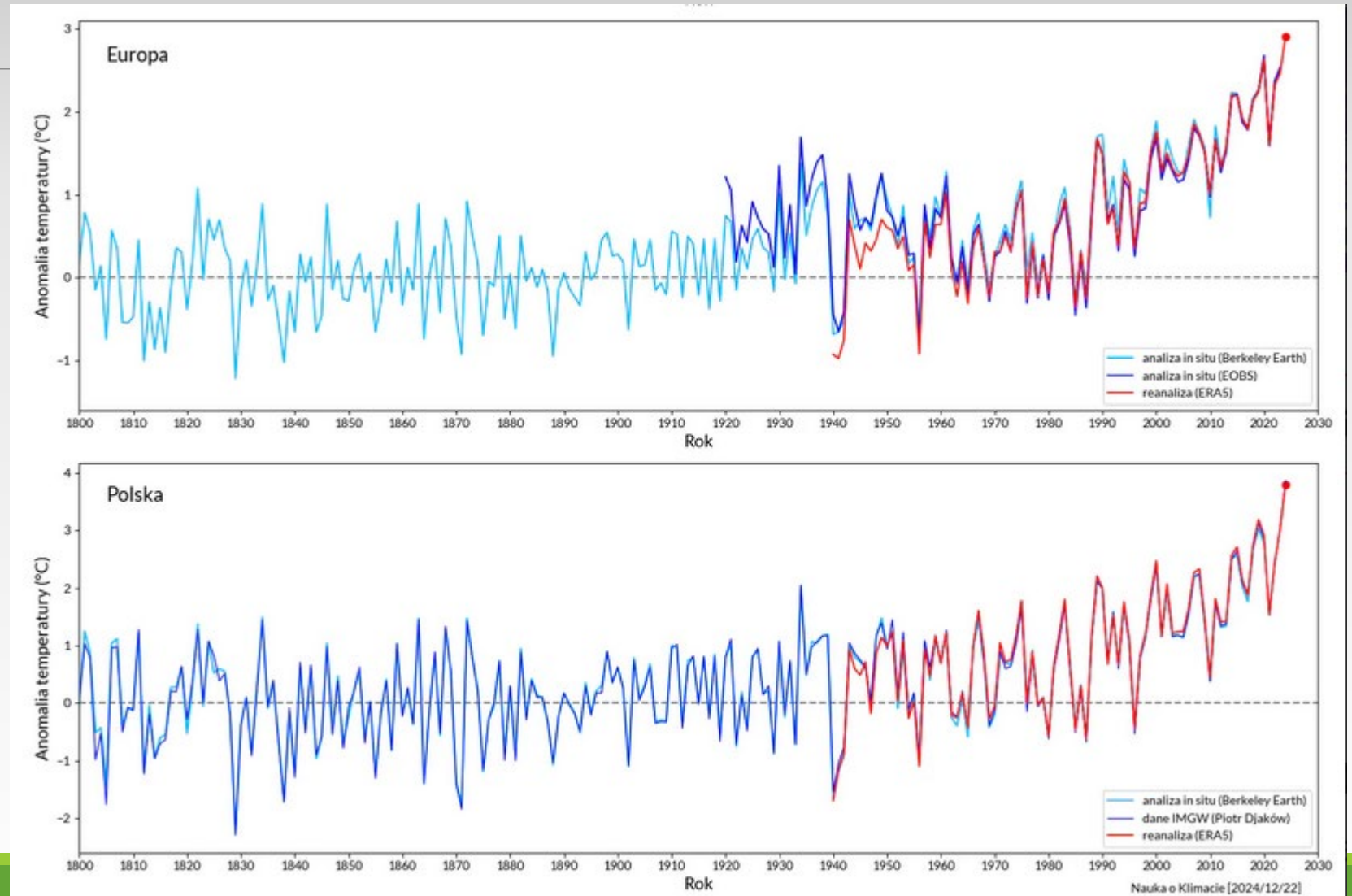
- **Powódzie na terenie Dolnego Śląska w latach 1903, 1915, 1924, 1938, 1940, 1947, 1953, 1958, 1960, 1963, 1964, 1965, 1970, 1972, 1977, 1980, 1985, 1997, 2010, 2024**

- *Przebieg i skutki wybranych powodzi w dorzeczu Odry IMGW*



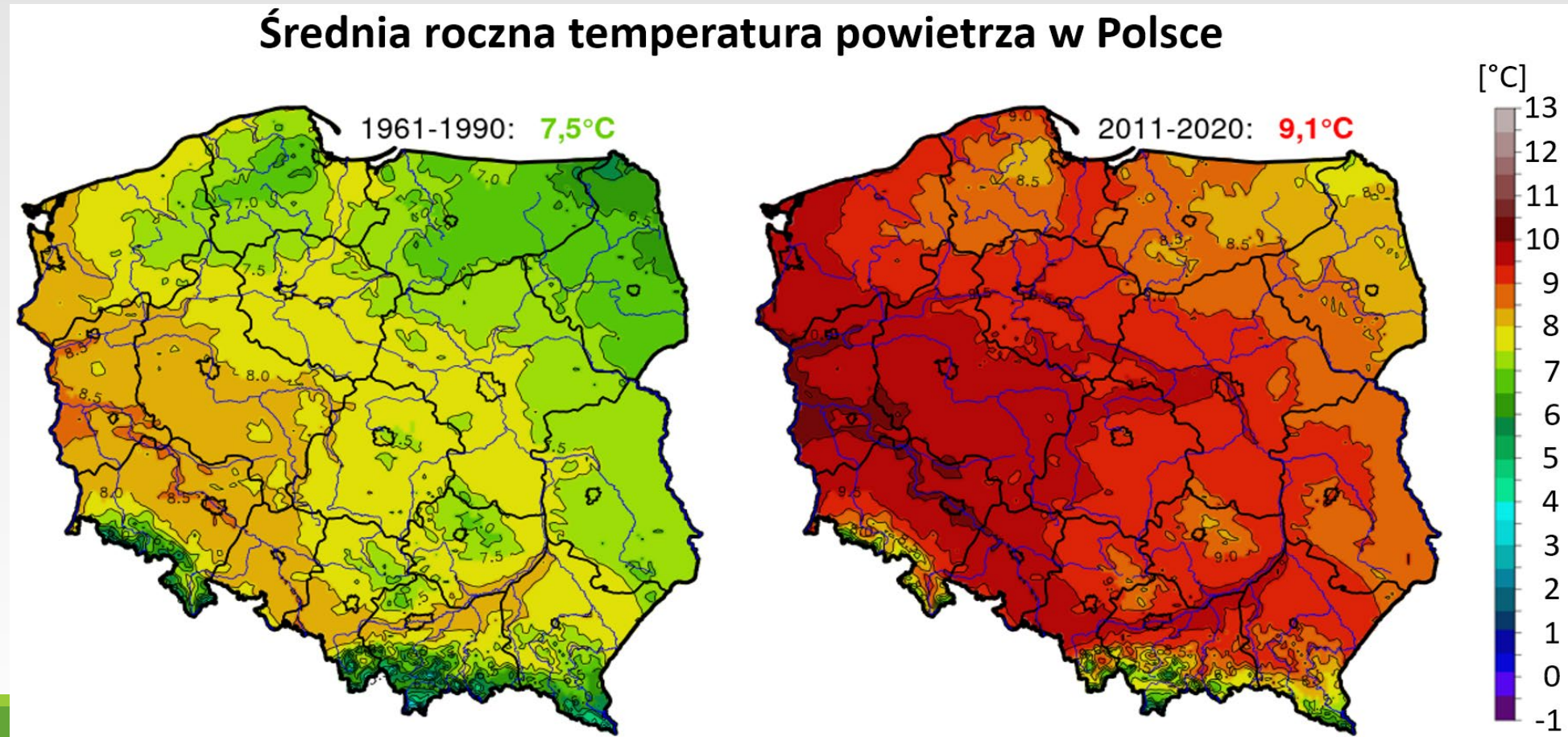
Zmiany klimatu - rosnące temperatury powietrza

*Dane Copernicus Climate
Change Serwis
IMGW Polska
Nowy rekord temp. rocznej 2024*



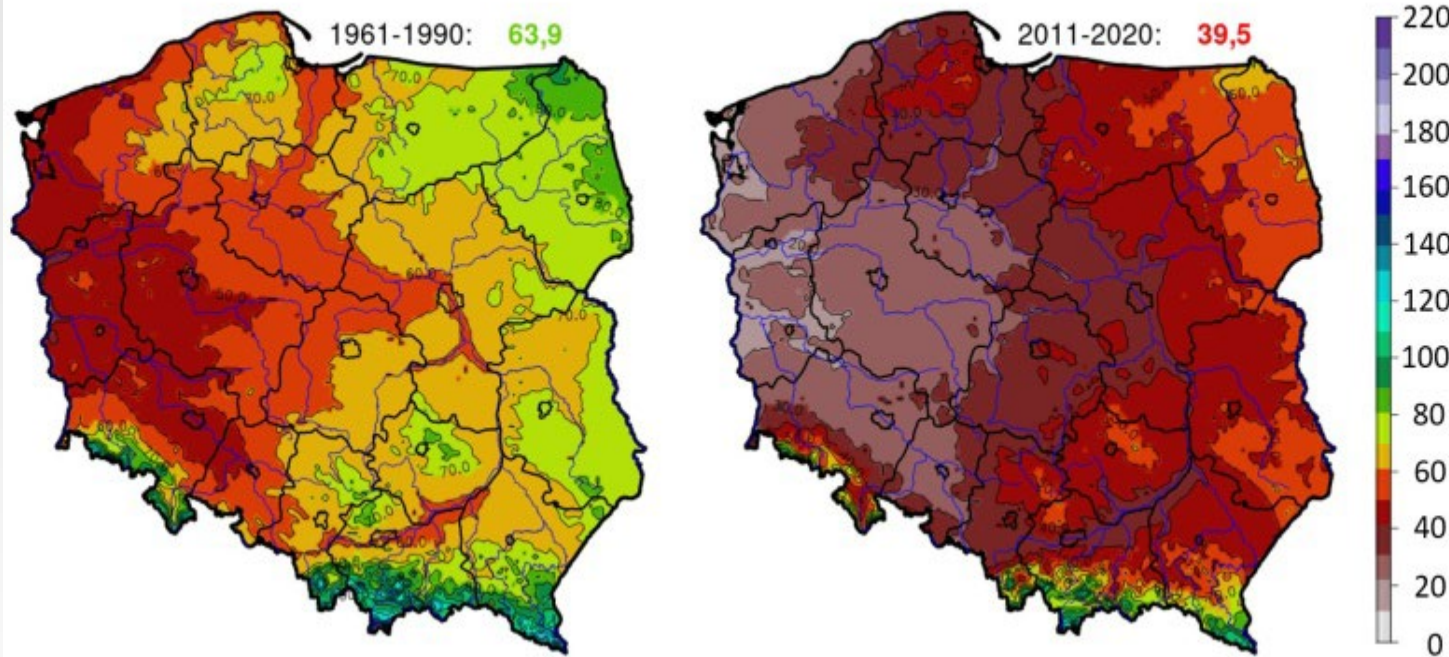
Zmiany klimatu - rosnące temperatury powietrza

Średnioroczna temperatura w Polsce 2023 – 10 st.C, 2024 -11 st.C



Skutki zmian klimatu – mniej śniegu

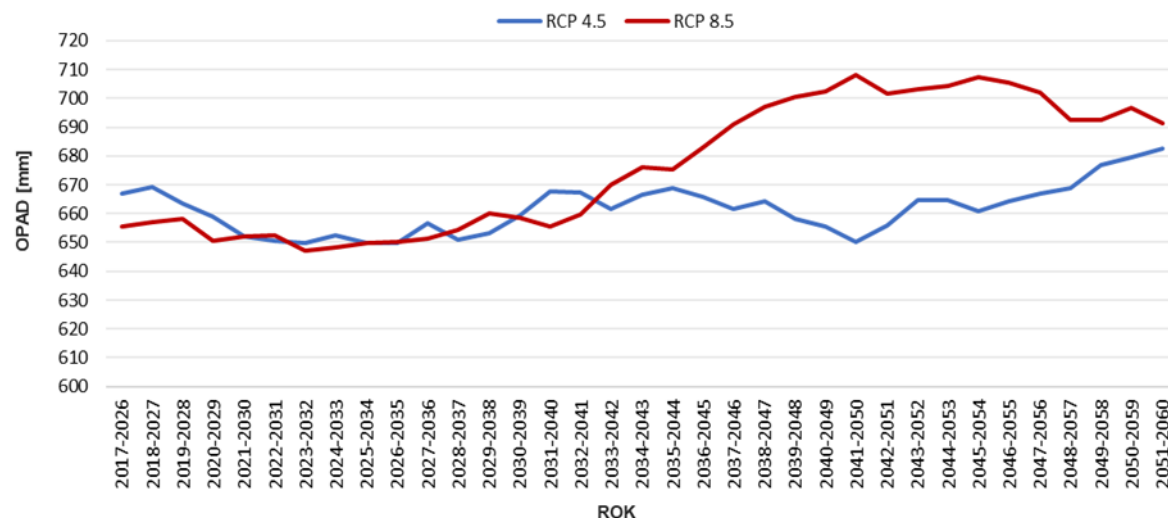
Średnia liczba dni z pokrywą śnieżną



Zmiana dla pokrywy śnieżnej w horyzoncie czasowym 2021-2050 o 15 % mniej dla RCP4,5 oraz 20 % dla RCP 8,5 w porównaniu z 1971-2000; dla okresu 2071-2100 o 40% mniej dla RCP 8,5

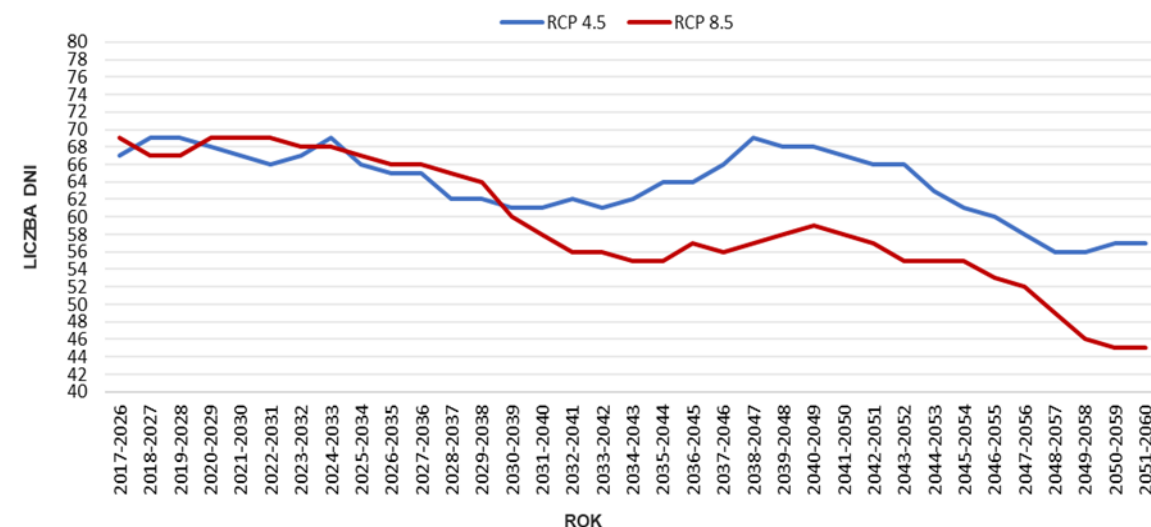
Prognozy dla opadów i pokrywy śnieżnej w Dolinie Baryczy do 2060 r. na przykładzie powiatu milickiego

Średnia krocząca rocznej sumy opadu [mm] do 2060 roku (w podziale na dekady) na obszarze powiatu milickiego według scenariusza RCP 4.5 i RCP 8.5



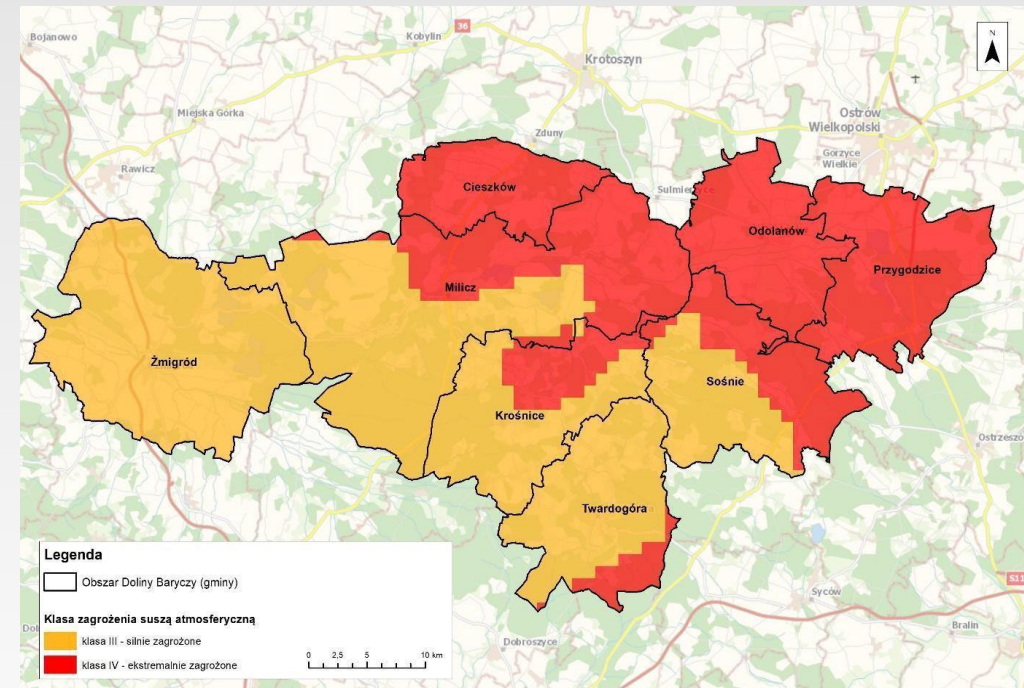
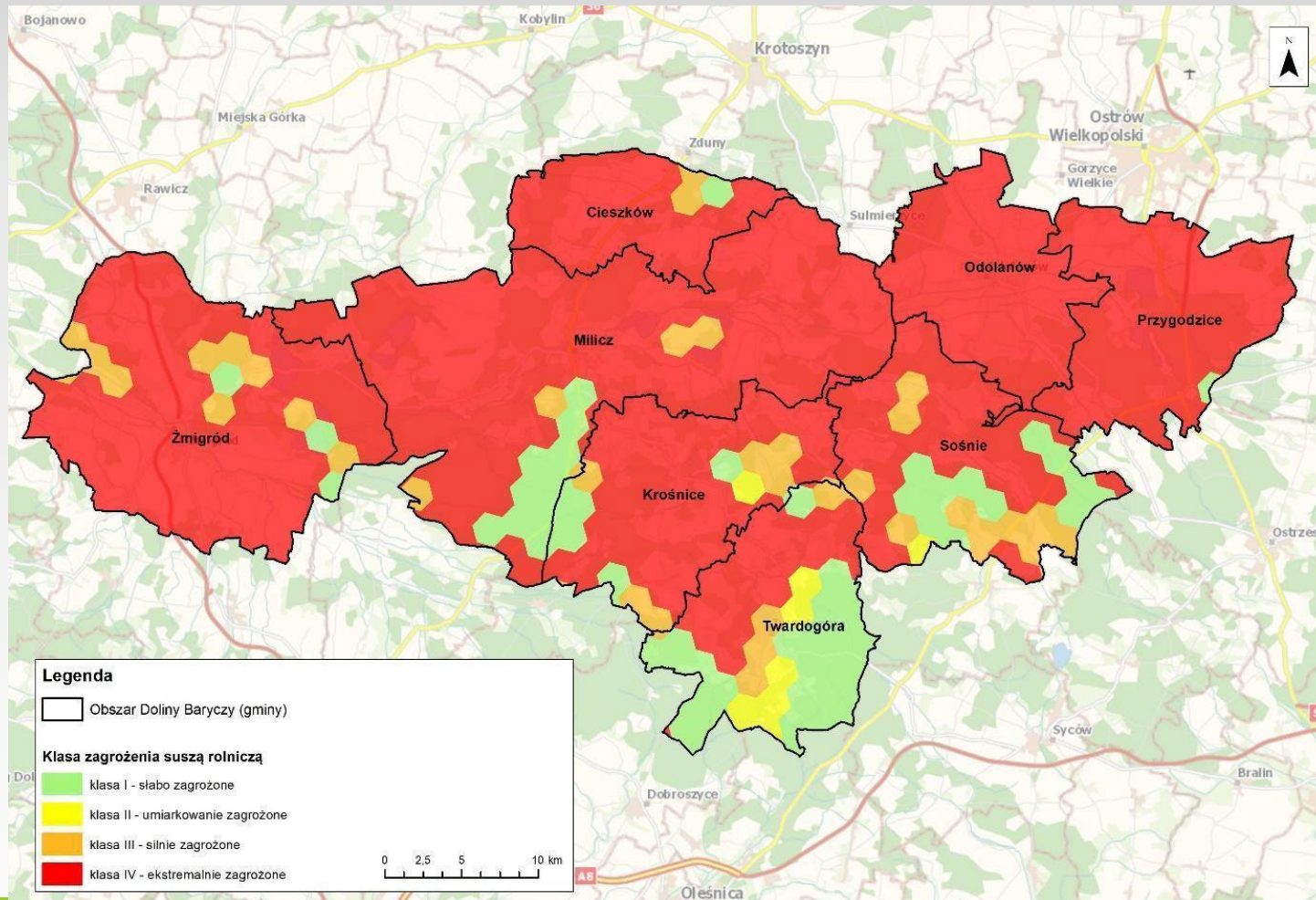
Rysunek 82. Średnia krocząca rocznej sumy opadu [mm] do 2060 roku (w podziale na dekady) na obszarze powiatu milickiego według scenariusza RCP 4.5 i 8.5 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych projekcji klimatycznych dla Polski, KLIMADA 2.0, <https://klimada2.ios.gov.pl/klimat-scenariusze-portal/>).
Międzygminny Plan Adaptacji dla Obszaru Doliny Baryczy

Średnia krocząca liczby dni w roku z pokrywą śnieżną do 2060 roku (w podziale na dekady) na obszarze powiatu milickiego według scenariusza RCP 4.5 i RCP 8.5



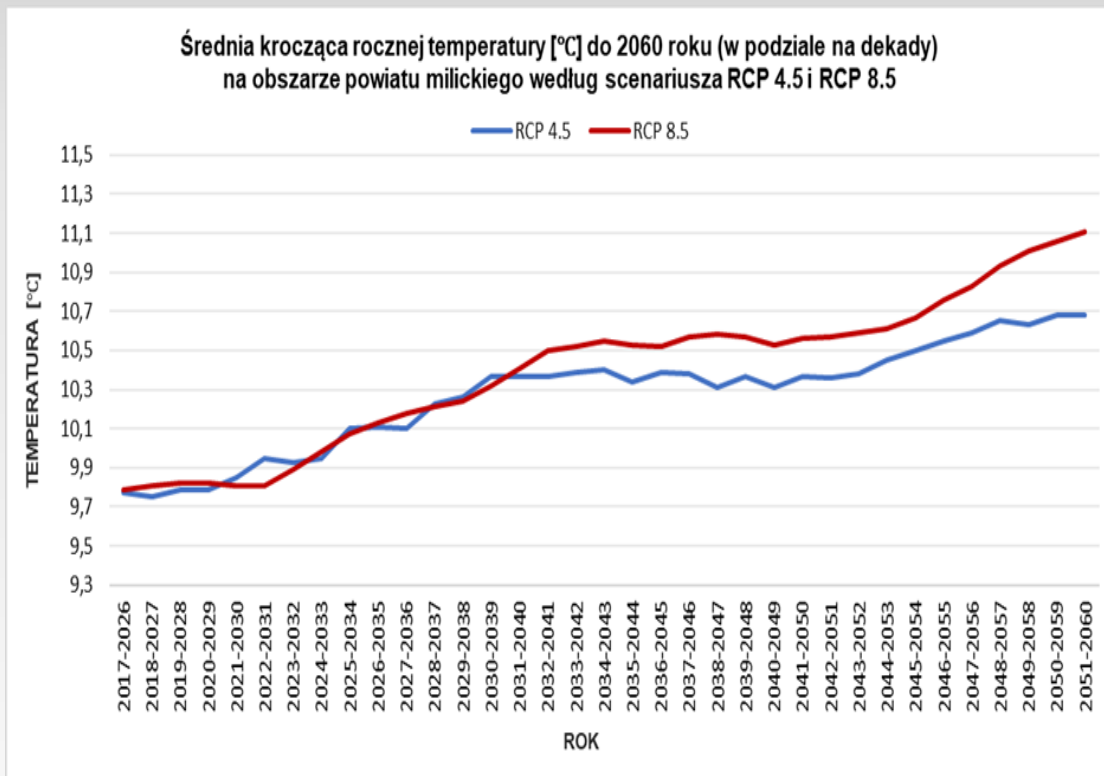
Rysunek 102. Średnia krocząca liczby dni w roku z pokrywą śnieżną do 2060 roku (w podziale na dekady) na obszarze powiatu milickiego według scenariusza RCP 4.5 i 8.5 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych projekcji klimatycznych dla Polski, KLIMADA 2.0, <https://klimada2.ios.gov.pl/klimat-scenariusze-portal/>).
Międzygminny Plan Adaptacji dla Obszaru Doliny Baryczy

Zmiany klimatu – mapa zagrożenia suszą

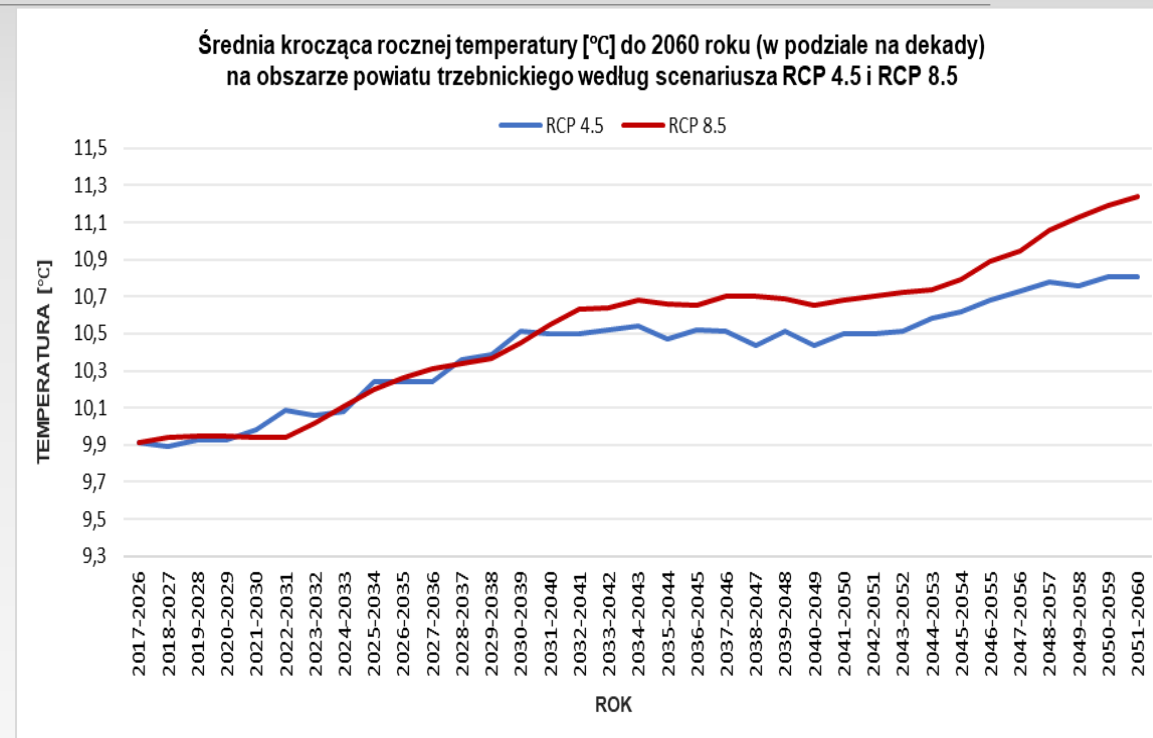


Międzygminny Plan Adaptacji dla Obszaru Doliny Baryczy

Prognozy wzrostu temperatury w Dolinie Baryczy do 2060 r. na przykładzie powiatu milickiego i trzebnickiego



Rysunek 26. Średnia krocąca rocznej temperatury do 2060 roku (w podziale na dekady) na obszarze powiatu milickiego według scenariusza RCP 4.5 i RCP 8.5 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych projekcji klimatycznych dla Polski, KLIMADA 2.0, <https://klimada2.ios.gov.pl/klimat-scenariusze-portal/>). Międzygminny Plan Adaptacji dla Obszaru Doliny Baryczy



Rysunek 51. Średnia krocąca temperatury maksymalnej do 2060 roku (w podziale na dekady) na obszarze powiatu trzebnickiego według scenariusza RCP 4.5 i RCP 8.5 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych projekcji klimatycznych dla Polski, KLIMADA 2.0, <https://klimada2.ios.gov.pl/klimat-scenariusze-portal/>). Międzygminny Plan Adaptacji dla Obszaru Doliny Baryczy

Skutki zmian klimatu



Zmiany klimatu w Polsce

- Łagodniejsze zimy, mniejsza liczba dni ze śniegiem, skrócenie zalegania pokrywy śnieżnej – mniejsza wilgotność gleby, mniejsze zasilanie wód powierzchniowych i podziemnych
- Częstsze susze – w latach 1951-1981-6 susz; od 2013 susza występuje co roku nawet w okresie wiosennym
- Zimą będzie padać więcej i na wiosnę i latem mniej, natomiast roczne sumy opadów nie ulegną zmianom
- Zmiany w charakterze opadów (zamiast regularnych i umiarkowanych deszczów, coraz częściej mamy długie okresy bezdeszczowe przerywane ulewami),
- Wydłużenie sezonu wegetacyjnego ale rosnąca długość i intensywność susz i ekstremów pogodowych ma wpływ na mniejsze zbiory
- Zwiększenie ryzyk strat przymrozkowych
- Ekstremalne zjawiska pogodowe – ulewne deszcze, podtopienia, powodzie, gradobicia, ekstremalne porywy wiatrów, ekstremalne upały przekraczające 35 st.C
- Klimat Polski w kolejnych dekadach będzie ewoluował w kierunku **chłodnej pory deszczowej zimą oraz suchej pory gorącej latem** (stopniowo coraz bardziej podobnej do tej w Europie Południowej)

Rosnące koszty usuwania gwałtownych zjawisk pogodowych

- Ogromne straty dla gospodarki europejskiej – ostatnie 40 lat - 487 mld euro, w Polsce 16 mld euro
- W scenariuszu wzrostu temp. o 2 st.C do 2050 r. gwałtowne zjawiska pogodowe będą się pojawiać 2-3 częściej
- Polska co roku traci 6 mld z powodu tych zjawisk, całkowite straty w latach 2001-2019 wyniosły 180 mld zł
- Straty na Dolnym Śląsku z powodu powodzi 2024 wyniosły ponad 5 mld zł
- Przewidywany spadek PKB o 10 % w scenariuszu negatywnym lub o 3% w scenariuszu pozytywnym

• (IOŚ-PIB) Atlas skutków zjawisk ekstremalnych w Polsce



Jak możemy łagodzić skutki zmian klimatu ?



Przyroda za darmo reguluje klimat i amortyzuje ekstremalne zjawiska pogodowe

- **Usługi ekosystemowe** to wkład naturalnych ekosystemów w dobrobyt człowieka i utrzymanie równowagi procesów zachodzących na ziemi – 1 ha lasu pochłania 4-5 t CO₂



Rozwiązania oparte na przyrodzie

NBS Nature based solutions

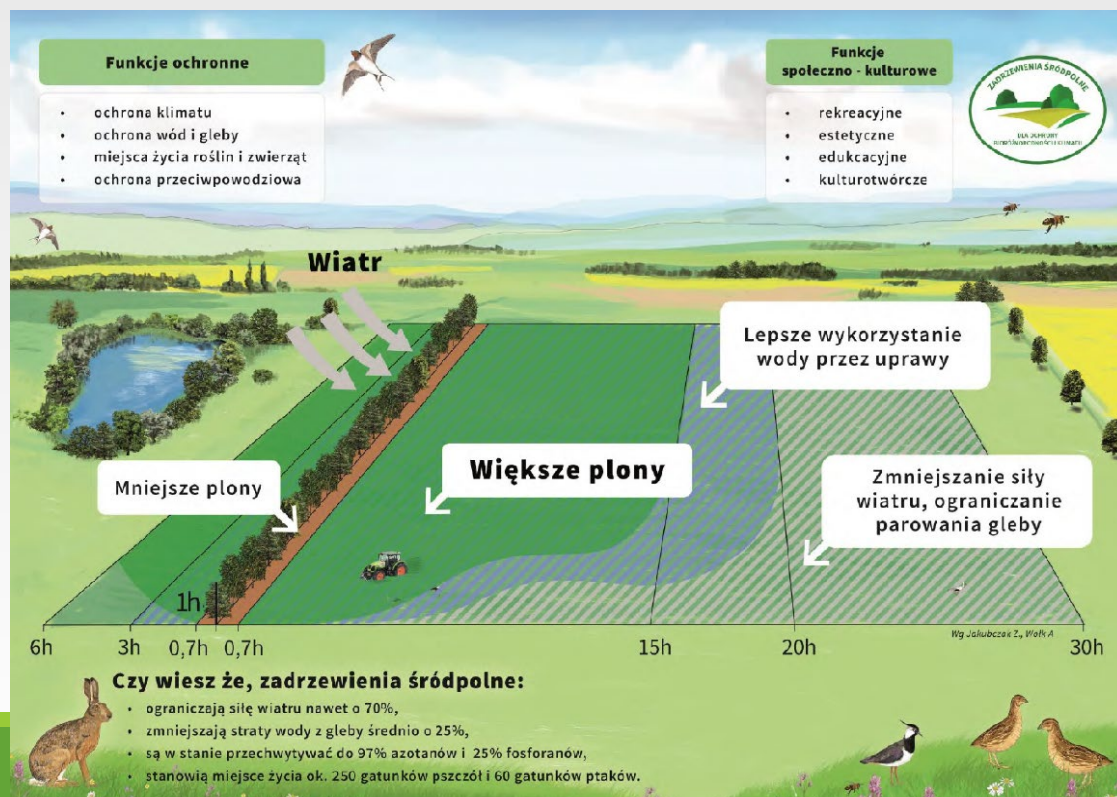
- **Rozwiązania oparte na zasobach przyrody** to „rozwiązania inspirowane i wspierane przez naturę, które są opłacalne, jednocześnie przynoszą korzyści środowiskowe, społeczne i gospodarcze oraz pomagają budować odporność”(definicja KE)
- **Rozwiązania oparte na zasobach przyrody uznaje się za rozwiązania wielofunkcyjne**, które często przynoszą większe dodatkowe korzyści niż tradycyjne środki techniczne. W strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, zaktualizowanej w 2021 r. położono duży nacisk na podejścia ekosystemowe, a w szczególności na rozwiązania oparte na zasobach przyrody: strategia na rzecz zielonej infrastruktury i strategia na rzecz bioróżnorodności oraz Nature Restoration Law
- Rozwiązania oparte na zasobach przyrody obejmują szereg podejść ekosystemowych, których celem jest zwiększenie **odporności na zmianę klimatu. Usługi ekosystemowe** to darmowe usługi świadczone przez przyrodę dla środowiska i człowieka
- <https://climate-adapt.eea.europa.eu/pl/eu-adaptation-policy/key-eu-actions/NbS>
- Przykłady NBS: buforowe zadrzewienia śródpolne, wspomaganie funkcji mokradeł i zabagnień, oczek wodnych, niecek, spowalnianie spływu, zbiorniki na drenarkach, zbiorniki przeciwpożarowe w formie NBS

Zieleń naturalna



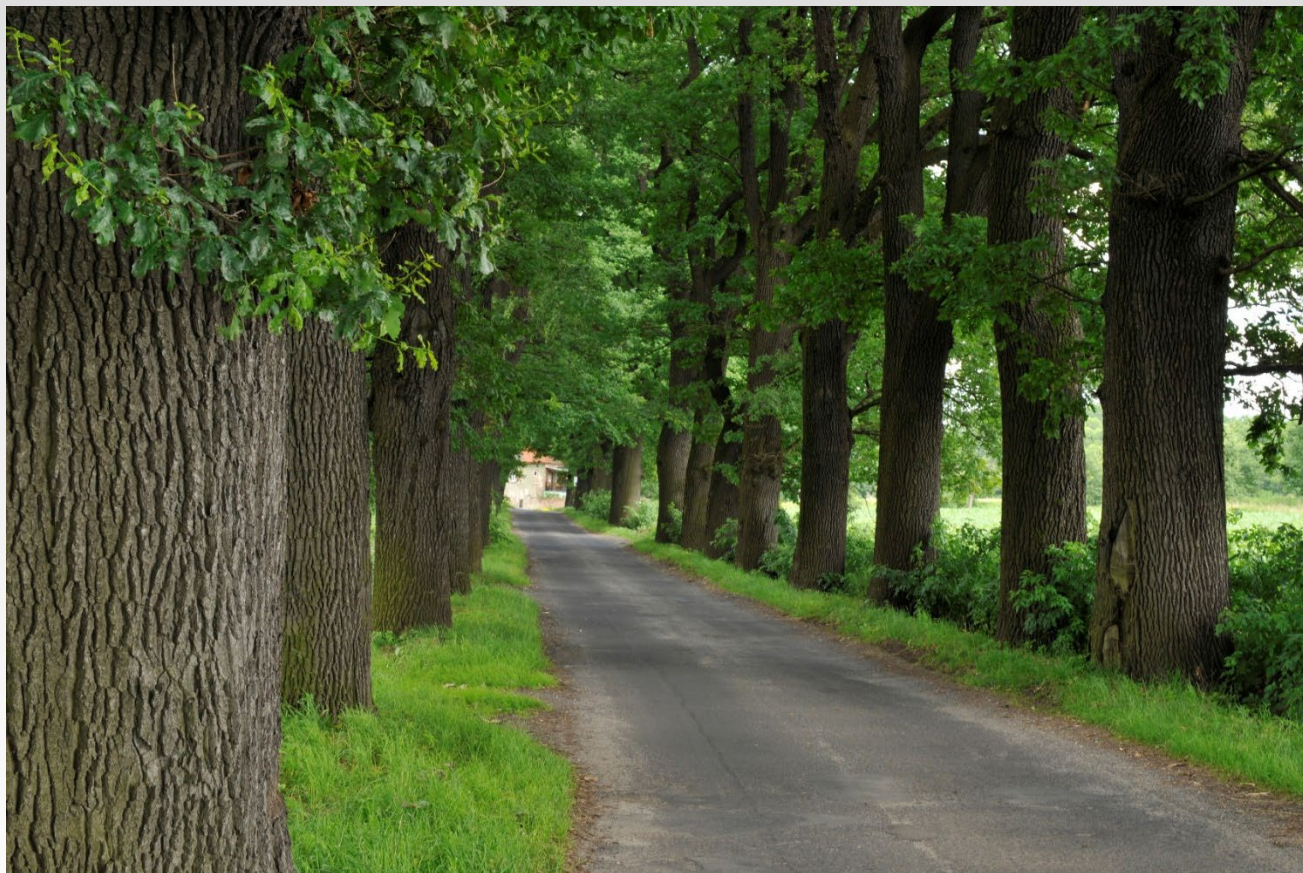
Zróżnicowany krajobraz na obszarach rolniczych

Zadrzewienia retencjonują wodę, zmniejszają straty wody z gleby o 25 %, ograniczają siłę wiatru o 70 % oraz erozję wietrzną i wodną gleby, stanowią barierę biogeochemiczną dla azotanów i fosforanów



Źródło: www.pszczoły.zielonaakcja.pl/platforma-edukacyjna-zadrzewienia/materialymerytoryczne

Dbanie o aleje drzew i starodrzew



Zadrzewienia liniowe

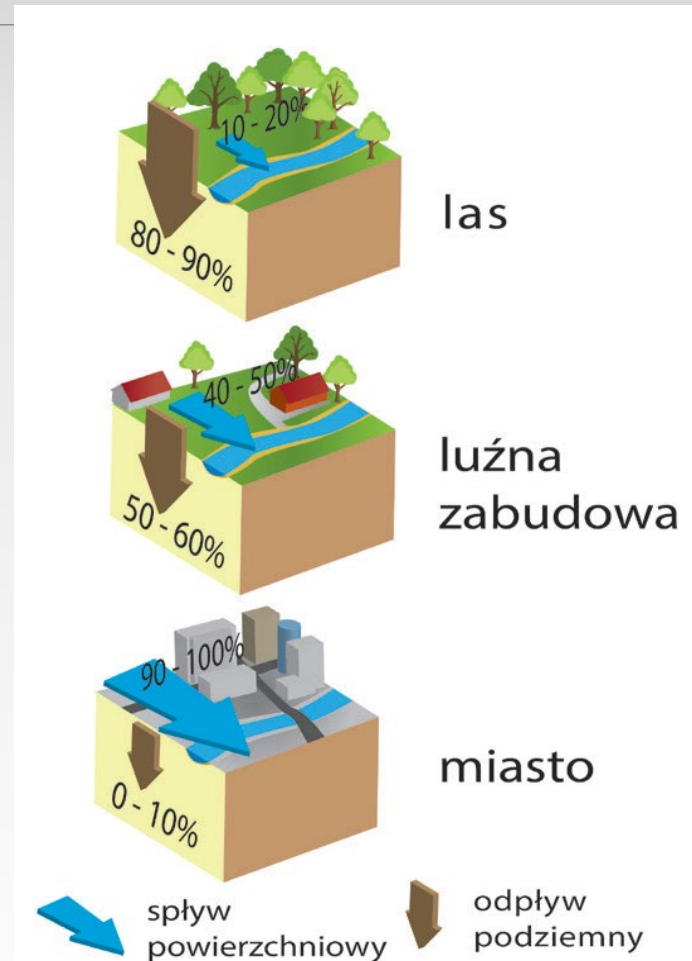


Nasadzenia liniowe wzdłuż dróg, ścieżek rekreacyjnych, miedz



Zatrzymywanie wody - retencja

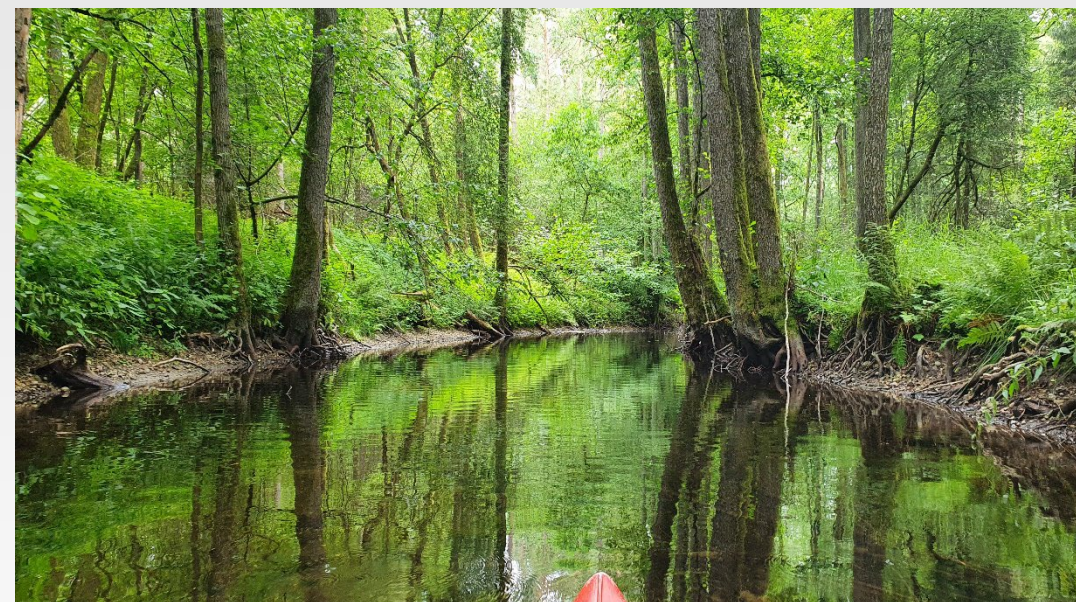
- **Zmiana filozofii podejścia** – zatrzymanie i zagospodarowanie wody w miejscu jej powstania lub w najbliższej okolicy i jej stopniowe uwalnianie w okresach suszy
- **Przywracanie cyklu hydrologicznego** w miastach i na terenach zabudowanych - takie zarządzanie wodą aby opad stał się zasobem (systemy i zbiorniki gromadzenia wód deszczowych, małe oczka, niecki, zastoiska, stawy, ogrody deszczowe)
- **Retencja na terenach rolniczych** – retencja glebowa, stosowanie poplonów i międzyplonów, budowa zbiornika na wody opadowe na zgłoszenie budowlane do 5000 m², piętrzenie na rowach do 1 m, stosowanie gatunków odpornych na suszę, zadarnianie dróg spływu wód powierzchniowych, monitoring dostępności wody dla upraw



Mała retencja – dbanie o tereny podmokłe



Mała retencja – zacinienie rzek, ograniczanie pogłębiania i prac utrzymaniowych na rzekach



Mała retencja – rowy, trzcinowiska, zastoiska

Zapewnienie rozlewania wody w trakcie wezbrań



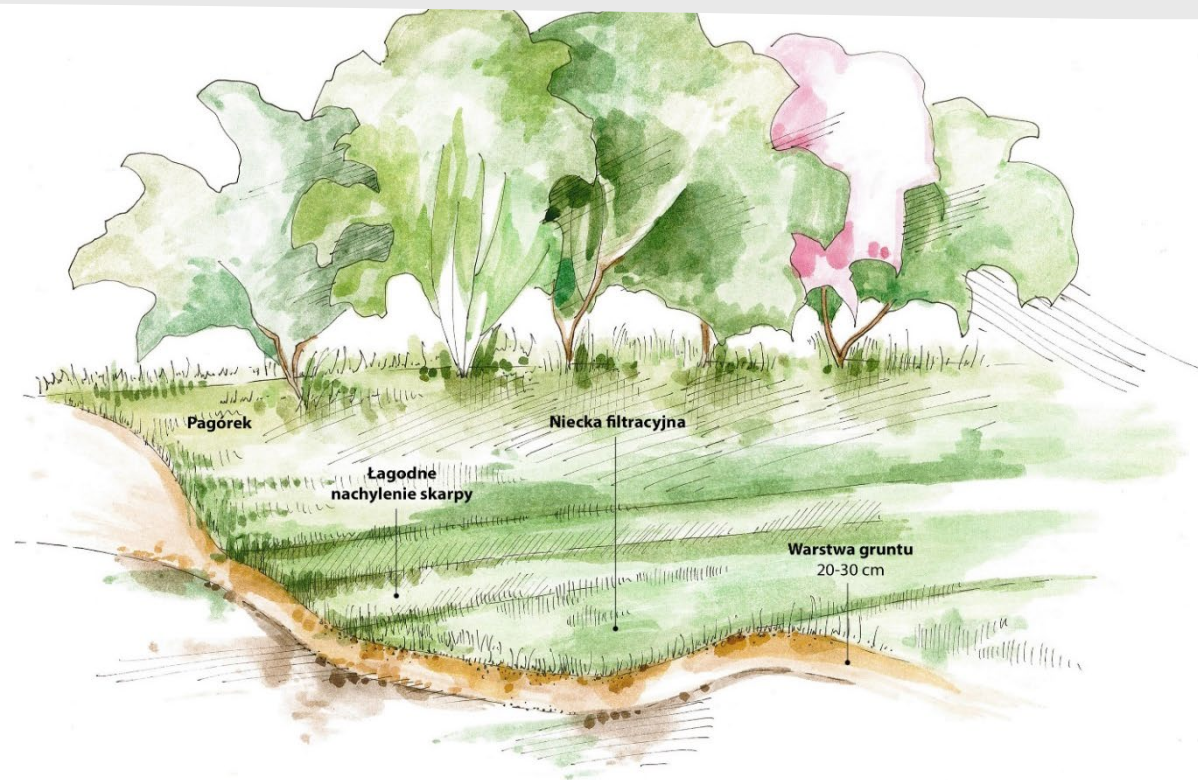
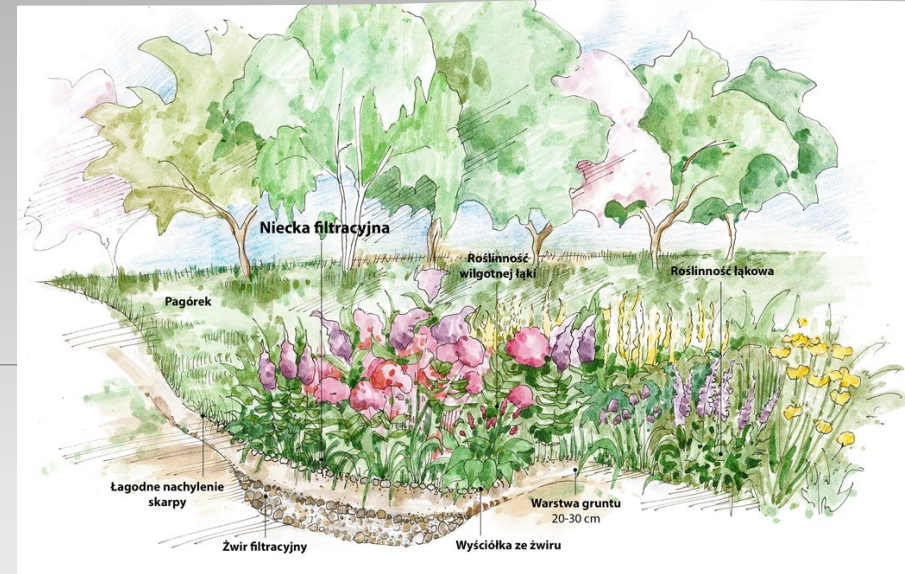
Miejsca adaptacji na terenie miejscowości – zbiorniki przeciwpożarowe, oczka wodne



Ogrody deszczowe przy budynku szkoły



Rozwiązania oparte na przyrodzie – niecki bioretencyjne



Naturalne, zielone place zabaw



Odbrukowanie przestrzeni



Miejsca adaptacji na terenie miejscowości



Polityki lokalne – budowanie odporności na zmiany klimatu

- Odpowiednie zapisy w strategiach rozwoju, planach inwestycyjnych, programach ochrony środowiska spójne z Planem Adaptacji do Zmiany Klimatu dla Doliny Baryczy
- Plany zagospodarowania przestrzennego – zapewnienie ochrony terenów otwartych, obszarów retencji łąk, torfowisk, obszarów przyrodniczo-cennych, ograniczenie rozlewania się miejscowości, ograniczanie zabudowy dolin rzecznych, zapewnienie łączności między zieloną i niebieską infrastrukturą, przeciwdziałanie fragmentacji krajobrazu,
- Zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych i ograniczanie zabetonowania na terenach zabudowanych – pozwolenia na budowę, warunki zabudowy, powierzchnia biologicznie czynna min 30%, wprowadzenie obowiązku retencji i infiltracji wód opadowych do gruntu
- Inwentaryzacja zasobów retencyjnych gmin - mokradła, torfowiska, źródłiska, zbiorniki, oczka wodne, cieki, rowy melioracyjne, miedze zadrzewienia śródpolne dla wykorzystania potencjału przyrody do łagodzenia suszy, podtopień, powodzi, **inwentaryzacje przyrodnicze gmin,**
- Podejmowanie uchwał w sprawie ochrony pomników przyrody, użytków ekologicznych i realizacja,
- Odtwarzanie obiektów małej retencji na terenach rolniczych, ekstensyfikacja odwadniających systemów melioracyjnych, odtwarzanie i budowa małych zbiorników wodnych, utrzymanie łąk i pastwisk w dolinach rzecznych
- Ochrona zieleni w procesach inwestycyjnych na terenach publicznych, prywatnych (*stosowanie standardów*)
- Edukacja szkolna oraz dorosłych mieszkańców, udział/partycypacja w planowaniu i realizacji zielono-niebieskiej infrastruktury
- Zarządzanie poprzez opłaty – np. zmniejszenie podatku od deszczu przy zagospodarowaniu wód opadowych

Tworzenie dobrego klimatu dla społecznej aktywności

Edukacja poprzez działanie – organizowanie społeczności wokół określonego celu lub rozwiązania problemu

Nadawanie wartości lokalnym kwestiom ekologicznym

Poczucie sprawstwa

Angażowanie różnych partnerów- mieszkańców, organizacji, samorządu, podmiotów

Uruchamianie zasobów, nie tylko finansowych

Opieka nad inicjatywami

Edukacja liderów klimatycznych – liderów lokalnej społeczności

Wymiana dobrych praktyk

Monitorowanie lokalne zjawisk pogodowych



Odporne społeczności lokalne na zmiany klimatu

- **Społeczności samowystarczalne:** zamknięte obiegi energetyczne, zamknięte obiegi materiałów, zaadaptowane do zmian klimatu
- Społeczności rezydentne – umiejętnie dostosowane do zmieniających się warunków
- Społeczności o silnych związkach lokalnych i samopomocowych
- Społeczności współpracujące



Bądźmy RE – GENERACJA www.zielonaakcja.pl



Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
(PGW WP)

Europejskie Obserwatorium ds. Susz (EDO)

Informatyczny System Osłony Kraju (ISOK)
Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy

Program Przeciwdziałania Niedoborowi Wody
(PPNW)

Plany Gospodarowania Wodami (PGW)

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
(IMGW-PIB) Portal Suszowy

WORP, MZP, MRP – powodz.gov.pl

System Monitoringu Suszy Rolniczej (SMSR)

Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP)
stoppowodzi.pl

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa (RCB)
Raport Dobowy



Rozwiązania oparte na przyrodzie – materiały wspierające

Poradniki: <https://www.teraz-srodowisko.pl/media/pdf/aktualnosci/13183-WWF-Poland-Naturalna-Retencja-Poradnik.pdf>

https://sendzimir.org.pl/wp-content/uploads/2024/04/Lesna_publicacja_web_v01.pdf Między suszą a powodzią. Jak zatrzymać wodę w krajobrazie

<https://www.bagna.pl/zglebiaj-wiedze/torfowiska-a-klimat> - artykuł Wiktora Kotowskiego Bagna, ludzie, klimat [file:///C:/Users/Irena/Downloads/Retencja na gruntach zmeliorowanych -](file:///C:/Users/Irena/Downloads/Retencja_na_gruntach_zmeliorowanych_-_materia%C5%82_informacyjny_dla_Sp%C3%B3%C5%82ek_W-9.pdf)

[materia%C5%82 informacyjny dla Sp%C3%B3%C5%82ek W-9.pdf](file:///C:/Users/Irena/Downloads/Retencja_na_gruntach_zmeliorowanych_-_materia%C5%82_informacyjny_dla_Sp%C3%B3%C5%82ek_W-9.pdf) – Retencja na gruntach zmeliorowanych

Poradnik weryfikacji inwestycji pod względem wpływu na klimat i adaptacji do zmian klimatu w okresie programowania UE 2021-2027

<https://www.gov.pl/web/klimat/poradnik-weryfikacji-inwestycji-pod-wzgledem-wplywu-na-klimat>

Dziękuję za uwagę

Kontakt : Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja” www.zielonaakcja.pl

Irena Krukowska-Szopa tel. 600 276 829
krukowska@zielonaakcja.pl



Dlaczego warto mieć i do czego jest potrzebny Plan adaptacji do zmian klimatu

Iwona Wagner, dr hab.

Katedra Ekologii Stosowanej,
Wydział Biologii i Ochrony Środowiska,
Uniwersytet Łódzki



**Wyciąg z celów
Międzygminnego
Planu Adaptacji
do zmian klimatu
dla Doliny Baryczy**



WARSZAWA • DOLINA BARYCZY • 2024



Co to jest MPA?

Dokument strategiczny mający na celu stworzenie planu długoterminowych, konsekwentnych działań na rzecz adaptacji do zmiany klimatu



radom
siła w precyzji

Radom, 2017
Fot. FPP Enviro



Wyciąg z celów
**Międzygminnego
Planu Adaptacji
do zmian klimatu
dla Doliny Baryczy**



WARSZAWA • DOLINA BARYCZY • 2024

Kto ma MPA?

Wszystkie miasta powyżej 100 tys
mieszkańców

Małe i średnie miasta które wykonały
MPA w ramach projektów europejskich
(LIFE PILICA) i innych projektów
międzynarodowych (np. CLIM CITIES)

Ok 115 małych i średnich miast które
wykonały MPA samodzielnie

W niedługiej przyszłości - miasta
powyżej 20 tys. mieszkańców w wyniku
nowelizacji prawa ochrony środowiska



Tomaszów Mazowiecki, 2017, FPP Enviro

tomaszów
mazowiecki

... i jesteś w dobrym miejscu!

Jak zrobić MPA?

Podręcznik Adaptacji dla miast - wytyczne Ministerstwa Środowiska do przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu

Aktualizacja 2023



Wczujmy się w klimat!



IOŚ-PIB

Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys.

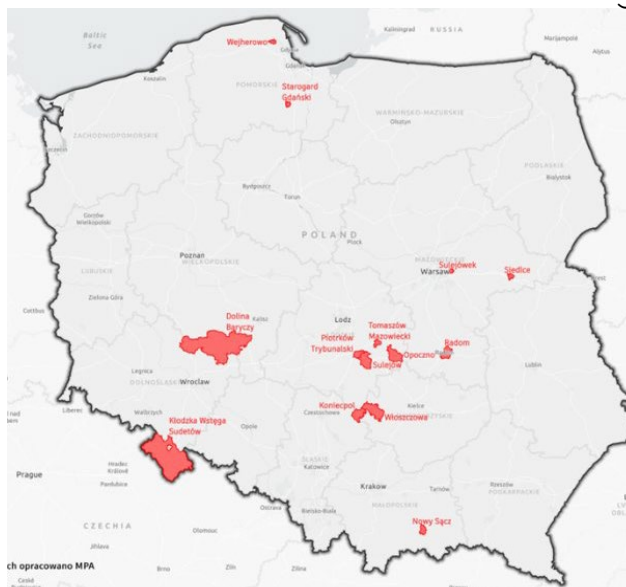
mieszkańców (2017-2019)
44 miasta

Strategie adaptacji do zmian klimatu w małych i średnich miastach Polski (2017)

5 miast

MPA dla 12 miast
MPA dla 3 miast w przygotowaniu
MGPA dla 2 LGD - w sumie 20 gmin

MPA i MGPA
wykonane przez FPP



ch opracowano MPA

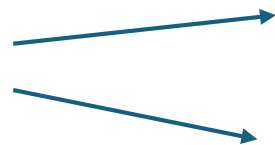
- rekomendowanym podejściu sprzyjające wysokiej jakości miejskiej polityki adaptacyjnej
- obligatoryjne dla podmiotów finansujących opracowanie MPA z programów Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) i Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej (FEPW)



Po co mieć MPA?



Przygotowanie na kryzys



- zabezpieczanie przestrzeni i ludności przed zniszczeniami i stratami
- podniesienie potencjału do radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych

Przygotowanie na zmianę klimatu



Skuteczna adaptacja

Długoterminowe planowanie

Spójne strategie



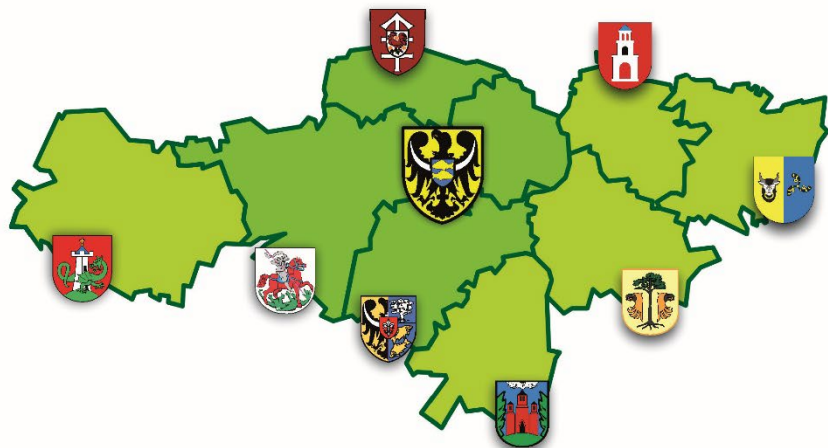
- Poprawa jakości życia
- Odporność buduje się lokalnie
- Inwestycje we właściwe obszary i sektory
- Podejmowanie decyzji w złożonych układach społeczno-gospodarczych
- Unikanie kosztów
- Planowanie przestrzenne

Pozyskanie środków na inwestycje

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE



Międzygminny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy



WARSZAWA • DOLINA BARYCZY • 2024

Oddajemy w Państwa ręce „Międzygminny plan adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy”. To dokument strategiczny, którego celem jest przystosowanie regionu do zmian klimatu. Powstał w latach 2023-2024. W skład tekstu dokumentu wchodzi:

1. Międzygminny plan adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy
2. Załącznik 1 - Tendencje zmian wybranych zjawisk klimatycznych i ich pochodnych na podstawie analiz danych historycznych w latach 2000-2021 oraz scenariuszy klimatycznych w perspektywie do roku 2060
3. Załącznik 2 - Ocena wrażliwości, wpływu i potencjału adaptacyjnego
4. Załącznik 3 - Zasoby i gospodarka wodna - materiały uzupełniające
5. Załącznik 4 - Zestawienie Form Ochrony Przyrody na terenie Gmin Partnerstwa Doliny Baryczy
6. Załącznik 5 - Działania konieczne z punktu widzenia renaturyzacji rzek na podstawie Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych

7. Załącznik 6 - Zestawienie Działania własne Gmin Partnerstwa Doliny Baryczy zgłoszone do realizacji w ramach MGPA
8. Załącznik 7 - Zestawienie możliwych źródeł finansowania działań adaptacyjnych w ramach MGPA wraz z harmonogramem wdrożeń
9. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Międzygminny plan adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy
10. Podsumowanie Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko Międzygminny plan adaptacji do zmiany klimatu dla Doliny Baryczy

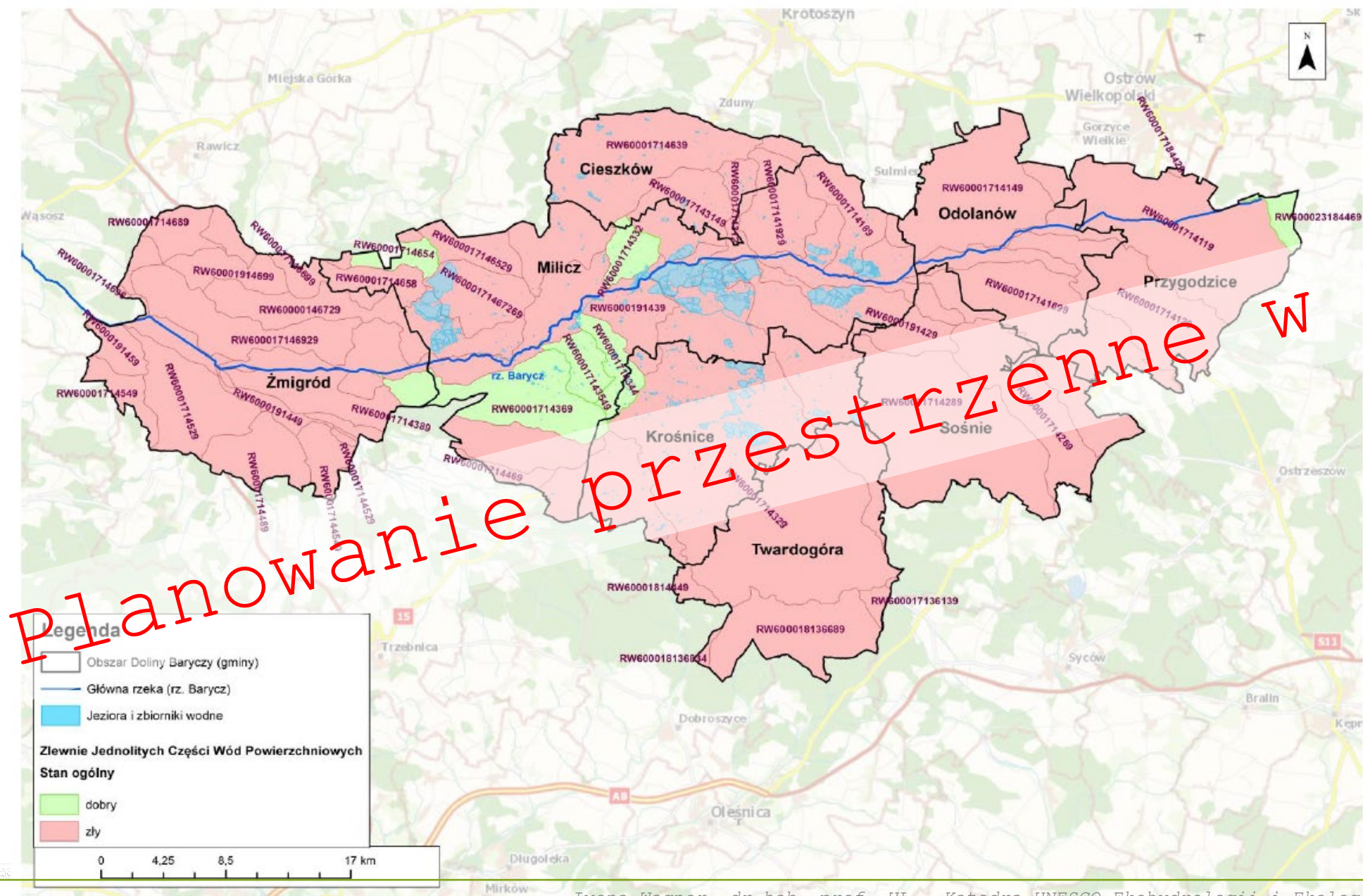
Dostęp do pełnej wersji dokumentu:



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

Opracowanie dofinansowane w ramach operacji własnej Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy, pn. Opracowanie planu adaptacji do zmian klimatu na terenie Doliny Baryczy w ramach poddziałania 19.2 „Wspieranie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”

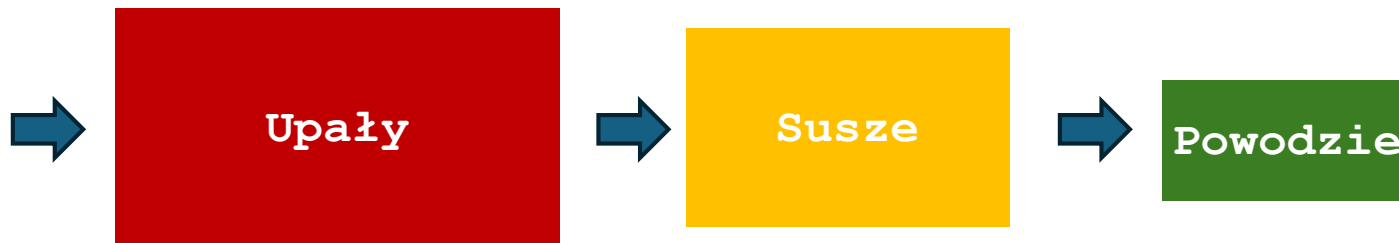
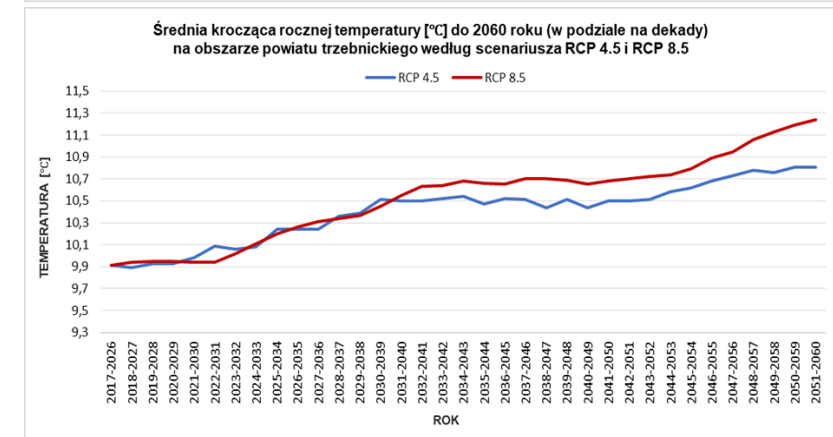
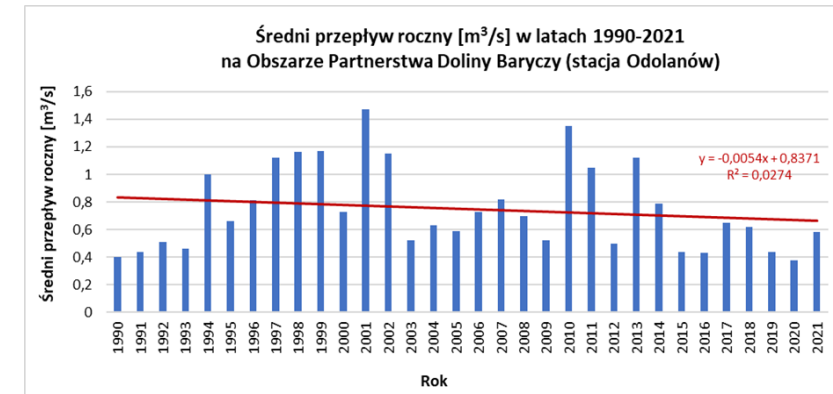
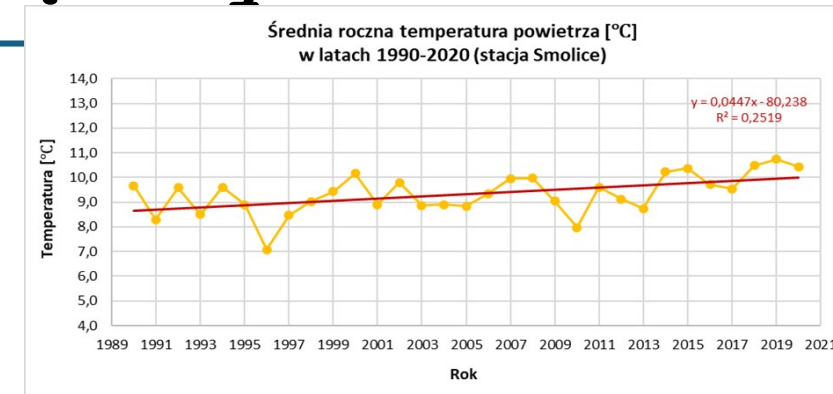




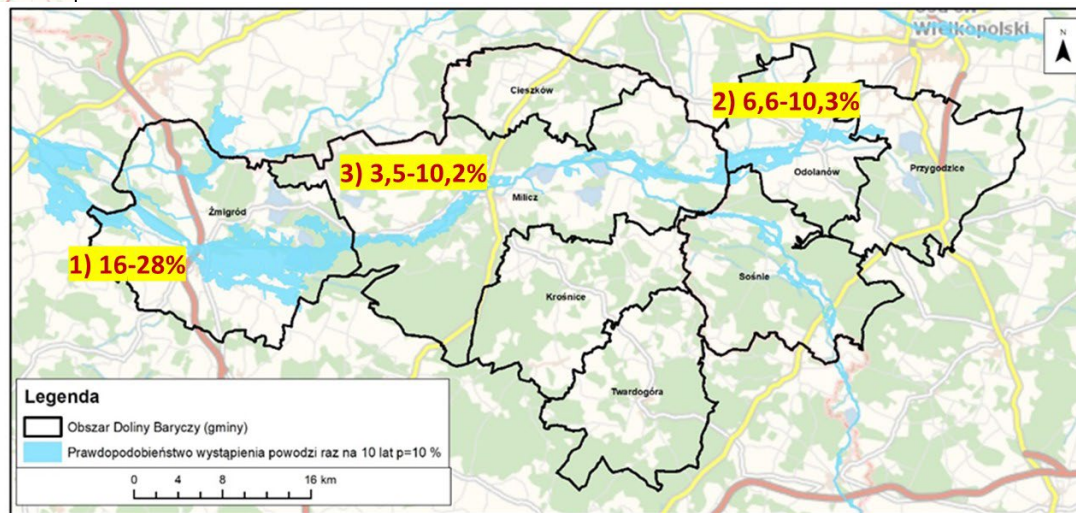
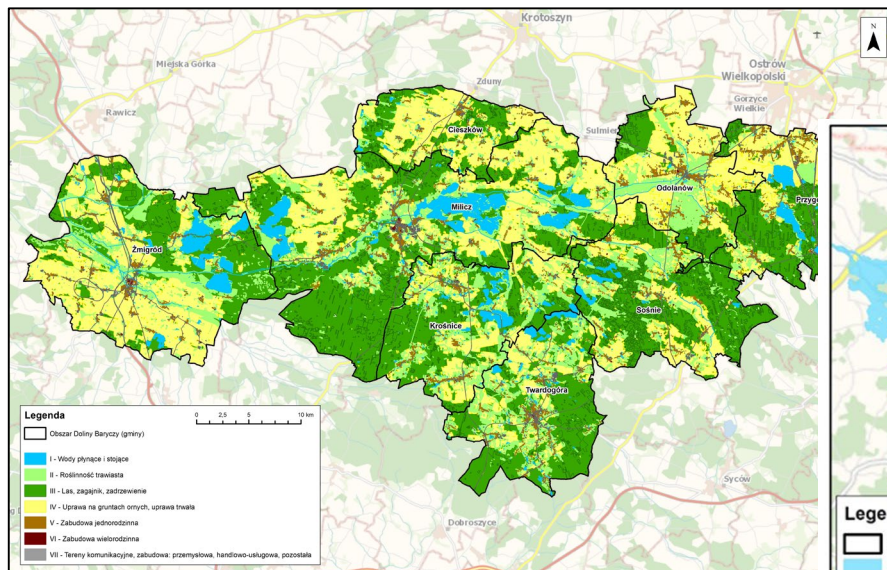
Planowanie przestrzenne w zlewnia

Czynniki klimatyczne o największym wpływie

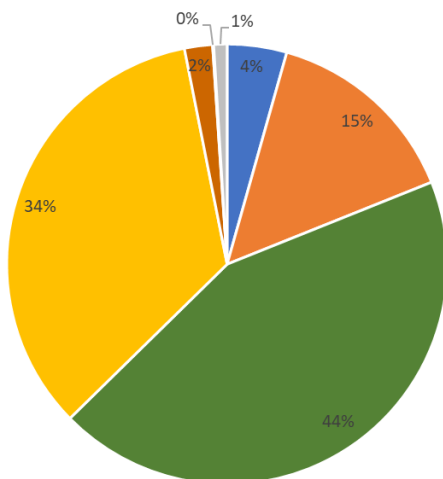
	Upały	Mrozy	Powodzie	Podtopienia	Susze	Opady śniegu
Krośnice	1,36	1,40	1,78	1,74	1,18	1,15
Milicz	1,18	1,01	0,79	0,85	0,89	1,01
Cieszków	1,91	1,74	-	1,33	1,89	1,57
Twardogóra	1,67	1,54	0,17	0,46	1,42	1,46
Żmigród	0,71	0,79	1,04	0,25	0,58	0,63
Odolanów	2,00	2,17	2,65	2,65	3,00	1,63
Przygodzice	2,24	1,95	1,58	1,64	1,49	1,44
Sośnie	1,75	1,08	1,04	0,88	1,50	0,96
Średnia	1,60	1,16	1,29	1,22	1,49	1,13



Obszary wrażliwe



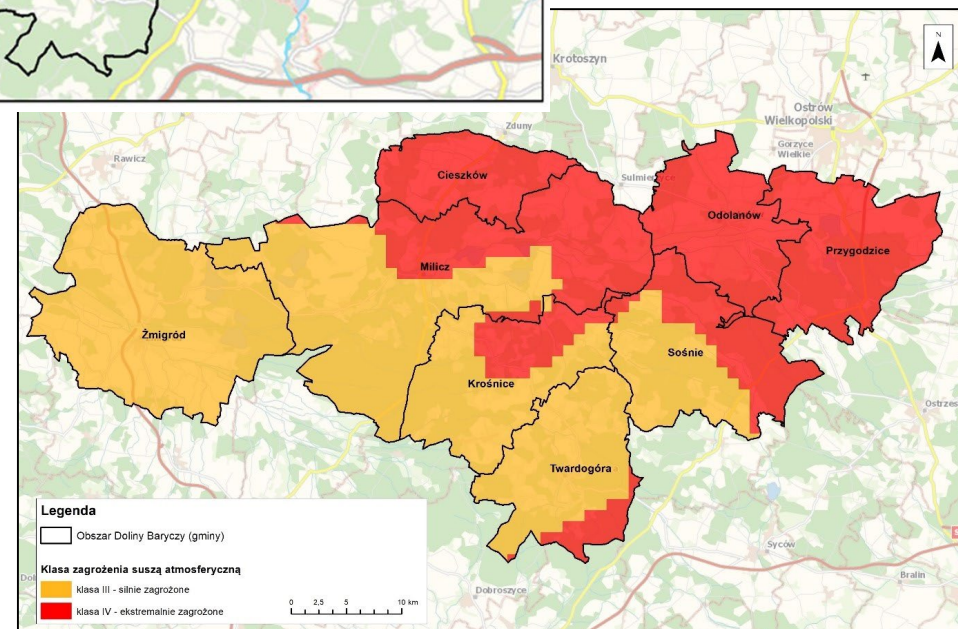
Udział % obszarów wrażliwych w Dolinie Baryczy



- I - Wody płynące i stojące
- II - roślinność trawiasta
- III - las, zagajnik, zadrzewienie
- IV - uprawy na gruntach ornych, uprawa trwała
- V - zabudowa jednorodzinna
- VI - zabudowa wielorodzinna

**KLUCZOWY
ZASÓB**

**77% OBSZARU –
WYSOKA WRAŻLIWOŚĆ
POTRZEBA ADAPTACJI**



Sektory wrażliwe dla Doliny Baryczy



Sektory	Krośnice	Milicz	Cieszków	Twardogóra	Żmigród	Odolanów	Przygodzice	Sośnie
Ogólna wrażliwość na zjawiska klimatyczne i ich pochodne								
Zdrowie publiczne i jakość życia	1,17	0,88	1,80	1,50	0,92	2,08	1,33	1,25
Gospodarka wodna	1,79	1,37	2,05	1,33	0,58	2,33	1,90	1,50
Gospodarka ściekowa	1,58	0,93	1,87	1,17	0,56	2,22	1,69	1,50
Transport	1,67	1,06	1,80	1,17	0,50	2,08	1,81	1,67
System energetyczny i Energetyka	1,08	0,36	1,73	0,56	0,67	1,31	1,43	1,33
Bioróżnorodność	1,92	1,69	2,50	1,67	1,25	3,00	2,38	1,58
Dziedzictwo kulturowe	0,87	0,31	1,27	0,17	0,22	1,44	1,47	0,06
Gospodarka	1,53	1,17	1,39	1,40	0,74	2,49	1,82	1,17



	Krośnice	Milicz	Cieszków	Twardogóra	Żmigród	Odolanów	Przygodzice	Sośnie
Zdrowie publiczne i jakość życia			1,80	1,50	0,92			
Gospodarka wodna	1,79	1,37	2,05	1,33		2,33	1,90	1,50
Gospodarka ściekowa	1,58		1,87					1,50
Transport	1,67	1,06	1,80			2,08	1,81	1,67
System energetyczny i Energetyka					0,67			1,33
Bioróżnorodność	1,92	1,69	2,50	1,67	1,25	3,00	2,38	1,58
Dziedzictwo kulturowe								
Gospodarka (rolnictwo i leśnictwo)		1,17		1,40	0,74	2,49	1,82	



Bioróżnorodność



Gospodarka wodna



Zdrowie publiczne
i jakość życia



Gospodarka
(rolnictwo,
leśnictwo,
turystyka,
budownictwo)

Podsumowanie ankieta wśród

Jak bardzo zgadza się Pan/i z tymi stwierdzeniami?

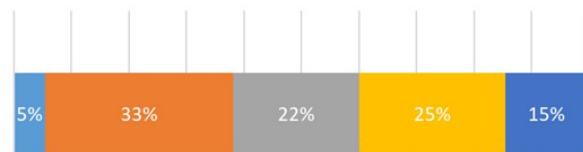
38% Intensywne opady w mojej gminie powodują podtopienia w wyniku powierzchniowego spływu wody po uszczelnionych powierzchniach

100% w miastach!

19% W mojej gminie występuje zagrożenie powodziowe w wyniku wystąpienia rzek z koryt

100% w miastach!

44% W ostatnich latach coraz częściej występują intensywne opady

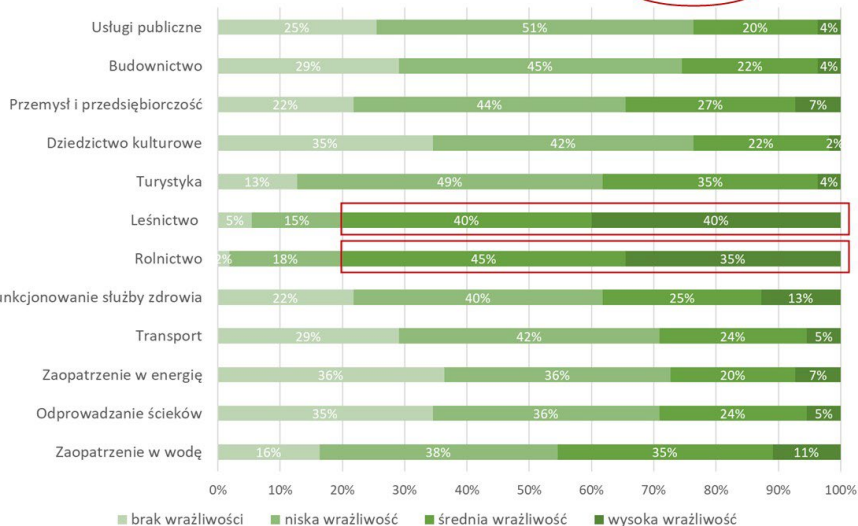


0% 10%
■ Nie mam zdania

Czy stosuje Pan/i jakieś metody ograniczania zużycia wody podczas codziennych czynności?



Jaka ocenia Pan/i wrażliwość poszczególnych sektorów w gminie na suszę i upały?



80%
80%

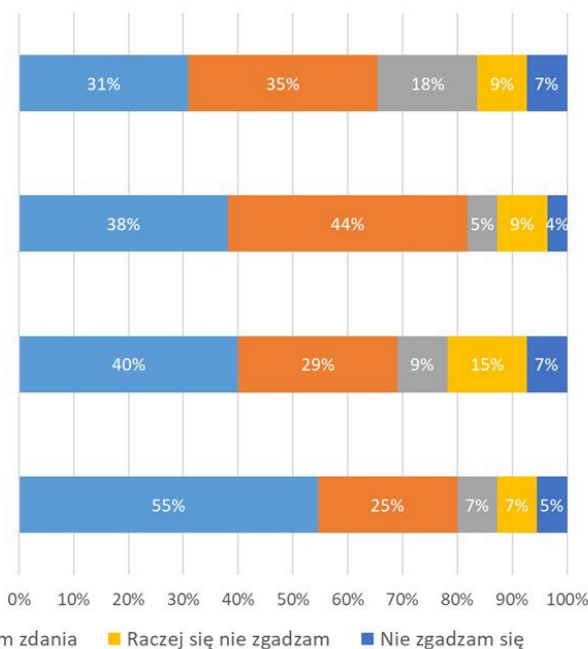
Jak bardzo zgadza się Pan/i z tymi stwierdzeniami?

66% Susza źle wpływa na jakość mojego życia prywatnego

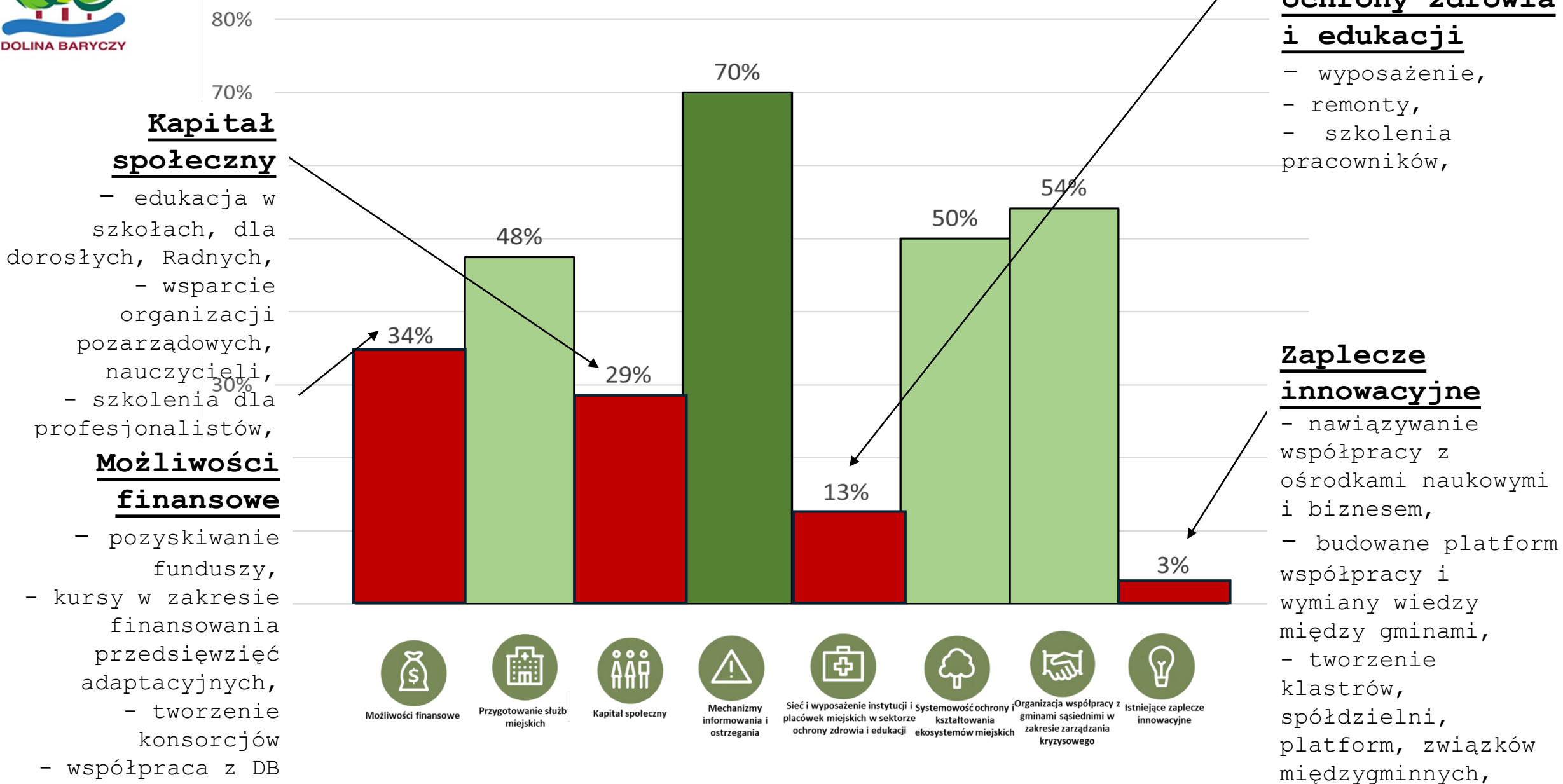
82% W mojej gminie często panuje susza

69% Bardzo wysokie temperatury powietrza (upały) źle wpływają na moje na samopoczucie lub zdrowie

80% W ostatnich latach coraz częściej występują bardzo wysokie temperatury powietrza



Ocena potencjału adaptacyjnego



Wypracowanie wizji i celów głównych

Energetyka

- samowystarczalność Energetyczna regionu
- być samowystarczalnym energetycznie (samowystarczalni energetycznie)
- niezależność Energetyczna
- bezpieczeństwo energetyczne
- energia tylko ze źródeł odnawialnych energetycznie
- OZE
- fotowoltaika na każdym dachu nie na ziemi szkoda gruntów
- Mam energię do życia z OZE 95%
- gmina produkująca dużo energii odnawialnej dla mieszkańców

Edukacja ekologiczna

- wyedukowani ekologiczni świadomi mieszkańcy
- Dolina Baryczy wzorem działań proekologicznych dla innych regionów
- zwiększenie świadomości ekologicznej ludzi
- edukacja proekologiczna społeczeństwa
- edukacja Ekologiczna
- zaangażowanie Gminy - wykorzystanie możliwości Edukacji i egzekwowania działań dla klimatu
- mieszkańcy świadomi i działający i wymagający od władz działań dla klimatu i środowiska
- edukacja która nigdy się nie kończy
- chcę aby świadomość społeczeństwa była na tyle Wysoka że każdy będzie dbał o własny lokalne środowisko
- na obszarze doliny Baryczy są opracowane wdrożone i przestrzegane ekozasady gospodarki odpadami, wodnej, emisyjnej i odnawialnych źródeł energii
- społeczeństwo Maks uświadomione odnośnie działań proekologicznych

Lokalny produkt

- spadek spożycia mięsa
- zero mięsa w diecie
- powrót do produkcji domowej na przykład soki dżemy
- powrót uprawiania ogródków
- duża dostępność produktów lokalnych które są zdrowsze i nie są wygórowanej cenie

Odpady

- optymalne zagospodarowanie odpadów
- dłuższy cykl użytkowania przedmiotów
- mniej śmieci do przetworzenia
- racjonalna gospodarka odpadami
- ograniczyć ilość odpadów komunalnych nie ulegających biodegradacji
- ograniczenie ilości opakowań plastikowych
- zmniejszenie produkcji plastiku
- inwestycja w opakowania wielokrotnego użytku

Zieleń

- zwiększyć powierzchnię zalesienia o 10%
- mieszkańcy i władze gmin - to jest priorytetowo
- Dolina Baryczy zielona
- przebywanie w środowisku
- ochrona przyrody na poziomie
- działania w regionie to dział
- rolnictwo tak zwane ekologiczne
- każdy ogród przydomowy na
- równowaga ekologiczna
- żyć zdrowo bez zanieczyszczeń
- ludzie źródłami działań związa
- żyć w otoczeniu natury
- chcę zostać w swojej miejscowo
- zielona gmina

Gospodarka wodna

- gromadzenie wody opadowej w co d
- Dolina Baryczy czysta i z dużą ilością w
- wystarczająca ilość wody
- Dolina Baryczy pierwszym obszarem ze
- czysta woda
- zatrzymać ilość wód gruntowych na obec
- gruntowych
- uregulowana gospodarka ściekowa
- zatrzymywanie wód opadowych i roztopowy
- zrównoważona Gospodarka wodna

Zrównoważony rozwój

- piękne parki i Ogrody
- chcę być w miejscu z widokiem
- wrażliwość i szacunek dla w
- do Doliny Baryczy przyjeżdżać
- zasady w
- przez mies
- zar demo
- ce dla lu
- j w biz



strykiem

werach z napędem zielonym
nymi alejami z zacienionym i z pięknym
w wiosną przez owocowe drzewa

WIZJA

Dolina Baryczy chroni klimat i jest dostosowana do jego zmian dzięki wysokiej jakości systemom przyrodniczym, nowym technologiom w ochronie środowiska i wysokiemu kapitałowi społecznemu i instytucjonalnemu.





CELE GŁÓWNE

CEL GŁÓWNY 1:

**Budowanie potencjału adaptacyjnego Doliny Baryczy
do zmian klimatu**

CEL GŁÓWNY 2:

**Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia publicznego
w obliczu wyzwań klimatycznych**

CEL GŁÓWNY 3:

**Adaptacja gospodarki wodnej i ściekowej
do zmian klimatu**

CEL GŁÓWNY 4:

**Adaptacja rolnictwa, leśnictwa i terenów
naturalnych do zmian klimatu**

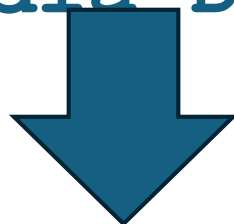
CEL GŁÓWNY 5:

Wsparcie turystyki w obliczu wyzwań klimatycznych

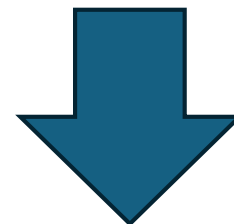
Opracowanie działań adaptacyjnych (wspólnych dla DB)



Bieżące
zadania gmin



Działania na które
potrzebujemy środków



Działania które
możemy rozpocząć JUŻ

(w czym potrzebujemy
pomocy
i jakiej?)

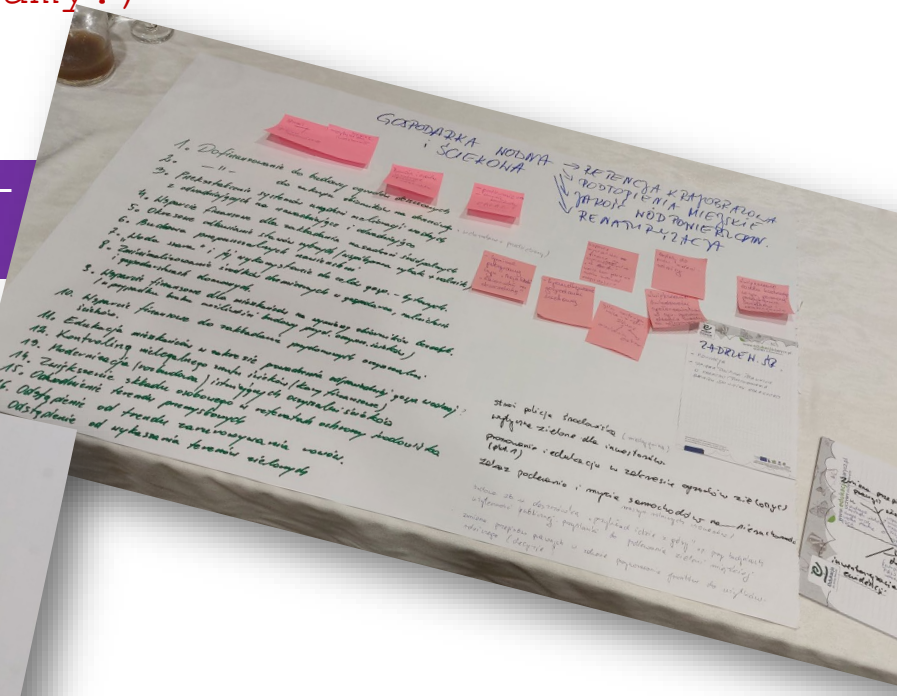
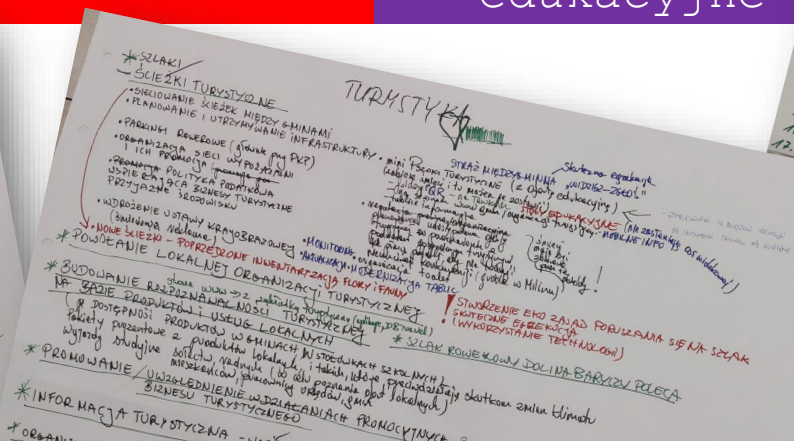
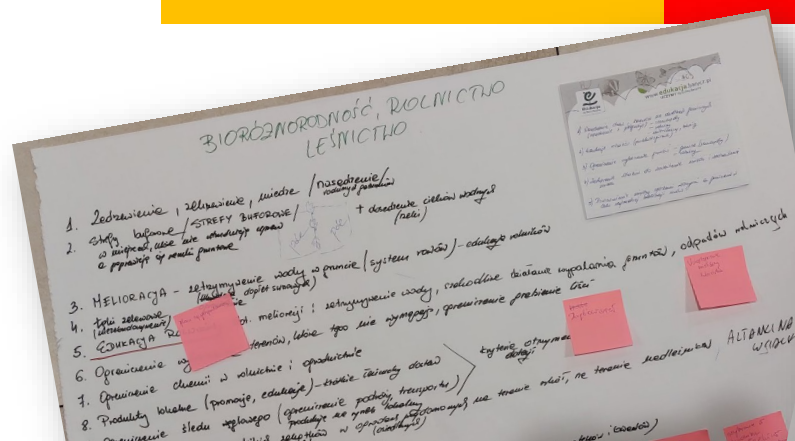
(o czym marzymy?)
😊

(nie czekamy na środki,
działamy!)

Organizacyjne

Techniczne

Informacyjno-
edukacyjne



CELE SZCZEGÓŁOWE

CEL GŁÓWNY 1: BUDOWANIE POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO DOLINY BARYCZY DO ZMIAN KLIMATU

CEL SZCZEGÓŁOWY 1.1: Wdrażanie Międzygminnego planu adaptacji do zmian klimatu
CEL SZCZEGÓŁOWY 1.2: Wzmocnienie kapitału instytucjonalnego gmin w zakresie klimatu

CEL GŁÓWNY 2: POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA I ZDROWIA PUBLICZNEGO W OBliczu WYZWAŃ KLIMATYCZNYCH

CEL SZCZEGÓŁOWY 2.1: Poprawa jakości powietrza i ograniczanie negatywnego wpływu na klimat
CEL SZCZEGÓŁOWY 2.2: Zrównoważone gospodarowanie odpadami i odzyskiwanie energii
CEL SZCZEGÓŁOWY 2.3: Osiąganie niezależności i neutralności energetycznej
CEL SZCZEGÓŁOWY 2.4: Wsparcie międzygminnego transportu publicznego

CEL GŁÓWNY 3: ADAPTACJA GOSPODARKI WODNEJ I ŚCIEKOWEJ DO ZMIAN KLIMATU

CEL SZCZEGÓŁOWY 3.1: Poprawa jakości wód powierzchniowych
CEL SZCZEGÓŁOWY 3.2: Przeciwdziałanie powodziom i podtopieniom i łagodzenie suszy

CEL GŁÓWNY 4: ADAPTACJA ROLNICTWA, LEŚNICTWA I TERENÓW NATURALNYCH DO ZMIAN KLIMATU

CEL SZCZEGÓŁOWY 4.1: Łagodzenie suszy i ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie i leśnictwie
CEL SZCZEGÓŁOWY 4.2: Wsparcie różnorodności biologicznej w adaptacji do ekstremów klimatycznych

CEL GŁÓWNY 5: WSPARCIE TURYSTYKI W OBliczu WYZWAŃ KLIMATYCZNYCH

CEL SZCZEGÓŁOWY 5.1: Rozwój adaptacyjnej infrastruktury turystycznej
CEL SZCZEGÓŁOWY 5.2: Promocja turystyki regionalnej i produktów lokalnych

Zadanie 1.1.1.	Nadanie M4
Opis zadania	
Zadanie polega na nadaniu rygoru praw systematycznych dokumentów kształtujących środki z funduszy realizacji Strategii F z przyjętym harmonogramem określonych w Planie poszczególnych działań	
Podzadania	
Organizacyjne	

Zadanie 2.1.5.	Stworzenie międzygmin
Opis zadania	
Celem działania jest stworzenie wspólnego, międzygminnego planu adaptacji do zmian klimatu, korzystając z istniejącej infrastruktury	
Podzadania	
Organizacyjne	

Zadanie 4.1.1.	Przekształcenie systemów urządzeń nawadniających
Opis zadania	
Zadanie polega na zachęcaniu rolników do przekształcania systemów nawadniających, umożliwiających regulację odpływu wody i kontrolę głębokości retencji wody i odtwarzanie zasobów wód podziemnych, warunków wzrostu roślin i zwiększenie plonów ¹³	
Podzadania	
Organizacyjne	
O-104 Inwentaryzacja i ewidencja systemów nawadniających oraz opracowanie w poszczególnych zlewniach poszerzonych rowach	
O-105 Rozpoznanie możliwości wsi i opracowanie systemu finansowania	
O-106 Stworzenie międzygminnego w oparciu o zespoły gminne finansowania i rozliczanie	
O-107 Zapewnienie wsparcia merytorycznego i koordynacja ich prac we wsi	
Edukacyjno-informacyjne	
EI-81 Szkolenia dla Gminnych Spółdzielni Wodociągów i Kanalizacji w innych gminach, udział w szkoleniach	
EI-82 Szkolenia dla rolników – dobór i ocena systemów nawadniających	
EI-83 Stworzenie katalogów dobrych praktyk	
Techniczne i inwestycyjne	
TI-54 Działania inwestycyjne na systemy nawadniające-odwadniające, modernizacja lub budowa systemów drenarskich; budowa	

Zadanie 2.1.4.	Wsparcie mieszkańców w wymianie źródeł ciepła w budynkach prywatnych
Opis zadania	
Zadanie polega na znaczącej intensyfikacji inicjatyw gmin w dążeniu do ograniczenia niskiej emisji przez mieszkańców gmin. Obejmuje ono wsparcie organizacyjne i merytoryczne dla mieszkańców gmin, właścicieli prywatnych budynków jednorodzinnych i budynków wielorodzinnych oraz pozyskiwanie źródeł finansowania na dokapitalizowanie działań infrastrukturalnych w tych budynkach. Celem zadania jest trwała zmiana systemów ogrzewania opartych na paliwie stałym na systemy zeroemisyjne i dywersyfikacja źródeł grzewczych. Działanie ma na celu istotną poprawę jakości powietrza i zmniejszenie emisji CO ₂	
Podzadania	
Organizacyjne	
O-36 Prowadzenie kampanii informacyjnych na temat szkodliwości zanieczyszczeń powietrza dla klimatu, jakości powietrza, zdrowia i życia ludzi oraz możliwości ich ograniczania przez wymianę źródeł ciepła	
O-37 Tworzenie klastrow i/lub spółdzielni energetycznych i wsparcie energetyki prosumenckiej	
O-38 Wsparcie merytoryczne i organizacyjne punktów informacyjnych programu „Czyste powietrze” oraz „Ciepłe Mieszkanie” w gminach i współpraca międzygminna w zakresie	

Zadanie 3.1.1.	Kontrola nielegalnych zrzutów ścieków
Opis zadania	
Zadanie ma na celu poprawę jakości wody przez edukację, wsparcie mieszkańców i kontrolę nielegalnych zrzutów ścieków. Działanie będzie realizowane wraz z jednostkami krajowymi odpowiedzialnymi za jakość środowiska i wspierane przez M. Straż Klimatu i Środowiska	
Podzadania	
Organizacyjne	

Zadanie 5.1.2.	Ślaki i ścieżki rowerowe w Dolinie Baryczy
Opis zadania	
Zadanie będzie polegało na modernizacji istniejących, łączeniu istniejących oraz planowaniu nowych tras rowerowych, które stworzą wspólny, funkcjonalny szlak rowerowy w Dolinie Baryczy wraz z trasami rowerowymi, jeśli istnieje konieczność ich budowania, powinny być planowane ze szczególną uwagą na przyrodniczej regionu i poprzedzone inwentaryzacją fauny i flory. Ścieżki rowerowe powinny być naturalne i jak najmniej zaburzające środowisko naturalne. Zadanie powinno być wykonane na celu wsparcie lokalnego transportu rowerowego dla mieszkańców gmin. Szlaki i ścieżki powinny być łączące ze szlakami ponadregionalnymi, m.in. Euro Velo i Cyklostrada Dolna	
Podzadania	
Organizacyjne	
O-128 Wytyczenie nowych ścieżek rowerowych, w tym tras i ciągów pieszo-rowerowych w obszarach zabudowy umożliwiających łatwe dotarcie do możliwie jak największej liczby użytkowników oraz mieć dobrą łączność ze szlakami ponadregionalnymi	
O-129 Likwidacja barier architektonicznych dla ruchu rowerowego poprzez zapisy w MPZP	
O-130 Planowanie infrastruktury towarzyszącej trasom rowerowym i ścieżkom. Obiekty te mogą być zlokalizowane w węzłach i miejscach popularnych dla turystyki pieszej i spełniać warunki infrastruktury dla	
O-131 Organizacja wypożyczalni, wymiennalni i naprawialni dla mieszkańców gmin	
O-132 Parkingi rowerowe przy stacjach PKP, co ułatwi łączność z transportem publicznym	
O-133 Połączenie sieci szlaków rowerowych w Dolinie Baryczy z siecią szlaków pieszych, kajakowych, konnymi i innymi	
O-134 Stworzenie kalendarza wydarzeń rowerowych i turystycznych	
Edukacyjno-informacyjne	
EI-101 Działania informacyjne wspólne z zadaniem 5.1.1. Przygotowanie	
EI-102 Wzmocnienie kompetencji osób zajmujących się turystyką, szkolenia, współpraca z organizacjami pozarządowymi	
Techniczne i inwestycyjne	
TI-68 Budowa zaplanowanej infrastruktury rowerowej i tras rowerowych	
TI-69 Utworzenie sieci wypożyczalni, wymiennalni i naprawialni	
TI-70 Budowa parkingów rowerowych przy stacjach PKP	

Regulacje lokalne

- Program Ochrony Środowiska
- Strategia Rozwoju Gminy
- Plany Adaptacji

Plany zagospodarowania przestrzennego

- Plany ogólne
- Miejskie Plany Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP)
- Decyzje o warunkach zabudowy

INTEGRACJA Z MGPA

CO MOŻEMY ROBIĆ SAMI?

Regulacje lokalne

- dot. nowych inwestycji, rozbudowy, przebudowy, rewitalizacji....
- np. wskaźniki powierzchni biotopu, współczynnik odpływu

....inne

Instrumenty ekonomiczne i fiskalne

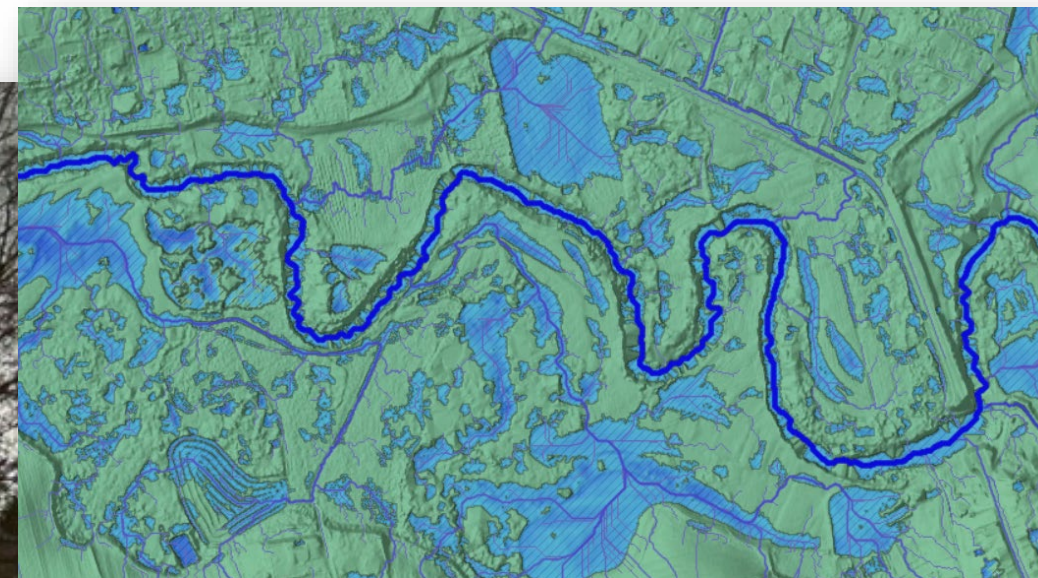
- Presja finansowa
- Subsydia i dotacje

Standardy

- Standard pielęgnacji drzew
 - Standardy utrzymania zieleni
 - Zielone zamówienia publiczne
- inne

Instrumenty komunikacji społecznej

- Edukacja i promocja
 - Bezpośrednie zaangażowanie ludzi
- inne



KURZĘTNIK – dobry przykład planowania przestrzennego

Fot. I. Wagner

Przekształcenie systemów melioracyjnych odwadniających na odwadniająco-nawadniające



Nie więcej niż 30% powierzchni TUZ dysponuje sprawnymi systemami melioracyjnymi.



Podniesienie poziomu wód gruntowych o 10 cm
na obszarze trwałych użytków zielonych Kraju
dałoby przyrost retencji

ok. 1 mld m³ wody



(Prof. Dembek, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy)

Slajd: dr hab. Katarzyna Izydorczyk



Fot. I. Wagner



Fot. I. Wagner

SOSNOWIEC



ZAMOŚĆ



Dziękuję za uwagę

Dobry KLIMAT dla współpracy w Dolinie Baryczy



Międzygminny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy



- **Powołanie Międzygminnej Rady ds. Klimatu**
Joanna Monastyrka – sekretarz Gminy Żmigród
sekretarz Zarządu Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla
Doliny Baryczy

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju

Cel 1
Rozwój **potencjału gospodarczego dla klimatu** w powiązaniu ze spójną ofertą turystyczną

P.1.1. Zrównoważona gospodarka lokalna produktów i usług dla turystyki

- krótki łańcuch dostaw
- rozwój oferty turystycznej

P.1.2. Zrównoważona, gospodarka dla klimatu i podniesienia jakości życia mieszkańców

- gospodarka obiegu zamkniętego
- zdrowie i jakość życia usługi rehabilitacyjne

Cel 2
Rozwój potencjału społecznego na rzecz regionu i **adaptacji do zmian klimatu**

P.2.1
Aktywizacja mieszkańców na rzecz współpracy dla specyfiki obszaru i klimatu

- szkolenia partnerów
- konkursu na eko-aktywne sołectwo – współpraca z jednostkami kultury
- granty BZI

P.2.2.
Wzmocnienie i rozwój potencjału społecznego mieszkańców w zakresie działań dla klimatu

- wsparcie edukacji lokalnej - nauczyciele, uczniowie



Cel 3
Rozwój potencjału infrastruktury lokalnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i **adaptację do zmian klimatu**

P.3.1.
Zwiększenie dostępu do infrastruktury turystycznej służącej zachowaniu zrównoważonego rozwoju

- wsparcie modernizacji szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych

P.3.2.
Zwiększenie dostępu do miejsc świadczenia usług lokalnych przyjaznych dla klimatu

- infrastruktura publiczna dla klimatu
- rozwój dróg rowerowych

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju dla rybactwa w Dolinie Baryczy 2021-2027

- szkolenia i aktywizacja rybaków
- **Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu – zasoby wodne**
- podstawowa produkcja i łowiska w gospodarstwach rybackich
- Oferta turystyczna JST, inne JST – rybackie
- wsparcie gospodarstw rybackich

- Dni Karpia aplikacja/wizyty studyjne
- Kolorowy Szlak Karpia
- łowiska i oferta edukacyjna w NGO

Cel 1 ŚRODOWISKO- ochrona zasobów rybackich, przyrodniczych i turystycznych w Dolinie Baryczy



Cel 2. PROMOCJA- wsparcie promocji i rozpoznawalności rybackiego charakteru obszaru Doliny Baryczy

Cel 3. BIZNES- wsparcie potencjału przedsiębiorczości lokalnej udostępniającej produkty rybactwa i rozwój oferty turystycznej w Dolinie Baryczy

- szkolenia i aktywizacja gastronomii
- łańcuch dostaw produktów rybactwa
- oferta turystyczna i łańcuch dostaw produktów rybactwa



Międzygminny plan adaptacji do zmian klimatu



- BZI w szkołach + szkolenia nauczycieli, pracowników JST, konferencja, murale, nowe pomoce edukacyjne
- 8 szkół – bez gminy Cieszków

„Edukacja dla klimatu w Dolinie Baryczy” programu FENiKS 2021 – 2027, Działanie FENX.02.04. Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie klęskom i katastrofom, typ FENX.02.04.10 Edukacja w zakresie kwestii klimatycznych, adaptacji do zmian klimatu oraz ochrony zasobów wodnych, podtyp: Projekty edukacyjne realizowane w szkołach z elementami infrastrukturalnymi - kompleksowe projekty dotyczące podnoszenia świadomości nt. zmian klimatu i adaptacji do nich poprzez wdrażanie działań edukacyjno-informacyjnych równoległe z powiązanymi działaniami adaptacyjnymi w zakresie zielononiebieskiej infrastruktury.

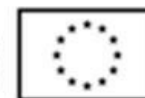
100%		79,71%	
4 663 997,91	93%	3 717 672,74	
351 053,61	7%	279 824,83	
5 015 051,52	100%	3 997 497,56	1 017 553,95

złożony wniosek



Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Dofinansowane przez
Unię Europejską



NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

Dobry KLIMAT dla współpracy w Dolinie Baryczy

- **Wyzwania - wnioski po spotkaniu roboczym samorządów lokalnych.**
 - **ENERGIA** Czy możliwa jest niezależność energetyczna gmin – gdzie jesteśmy, dokąd zmierzamy?
Monika Jaszcza specjalistka ds. energetyki obywatelskiej Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć
 - **WODA**- łączy nas rzeka Barycz oraz Natura 2000
prof. dr hab. inż. Tomasz Kowalczyk -Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu.



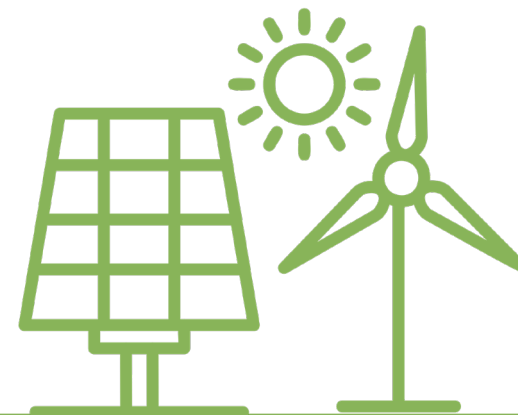
Energia dla ludzi, nie dla sieci czyli energetyka obywatelska

Monika Jaszcza
Polska Zielona Sieć



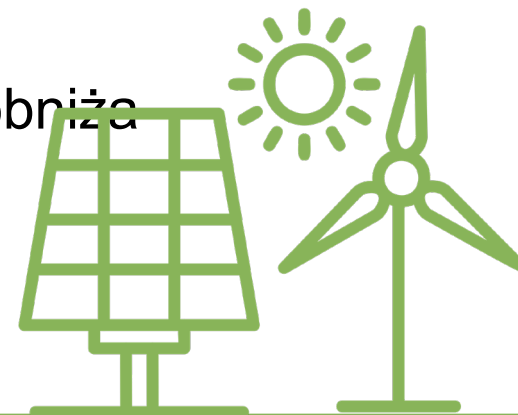
Dlaczego warto?

- Ceny energii rosną, a gminy oraz mieszkańcy płacą coraz więcej za prąd.
- Kluczem do oszczędności jest produkcja energii na miejscu i jej maksymalne wykorzystanie lokalnie.
- Wspólne inwestycje w odnawialne źródła energii (OZE) pozwalają uniezależnić się od dużych dostawców i uniknąć opłat dodatkowych.
- Modele współpracy, takie jak **spółdzielnie energetyczne czy klastry**, umożliwiają obniżenie cen za energię i jej dystrybucję.



Lokalne wykorzystanie energii zamiast jej sprzedaży do sieci

- Obecny system (net-billing) sprawia, że sprzedaż nadwyżek do sieci jest coraz mniej opłacalna.
- Lepsze rozwiązanie? Autokonsumpcja! Czyli zużywanie energii tam, gdzie została wyprodukowana.
- Możliwość dzielenia się energią między mieszkańcami, instytucjami publicznymi i firmami w ramach **spółdzielni energetycznych** czy **klastrów energii**.
- Dzięki temu energia nie jest „tracona” w sieci, tylko realnie obniża koszty prądu w gminie.



Pomoc mieszkańcom zagrożonym ubóstwem energetycznym dzięki lokalnej energetyce

- Najbardziej zagrożone ubóstwem energetycznym są osoby starsze, rodziny wielodzietne i mieszkańcy obszarów wiejskich.
- Spółdzielnie energetyczne mogą przekazywać część nadwyżek energii na potrzeby najuboższych – np. **instytucji pomocowych, domów seniora czy rodzin w trudnej sytuacji.**
- Lokalne inicjatywy dają większą kontrolę nad cenami - koszty energii **w spółdzielni** są o wiele niższe



Dlaczego mamy oddawać komuś energię, jeśli może służyć mieszkańcom?

Tradycyjny system energetyczny działa w modelu scentralizowanym – produkujemy energię, ale jej nadwyżki musimy oddać do sieci często na niekorzystnych warunkach:

Rozwiązaniem są klastry i spółdzielnie energetyczne, dzięki którym:

- Zatrzymujemy energię w społeczności, zamiast oddawać ją do sieci za bezcen.
- Obniżamy koszty prądu dla mieszkańców, instytucji i lokalnych firm.
- Budujemy niezależność energetyczną, uniezależniając się od dużych dostawców.



Klasy i spółdzielnie energetyczne – sposób na tańszą energię

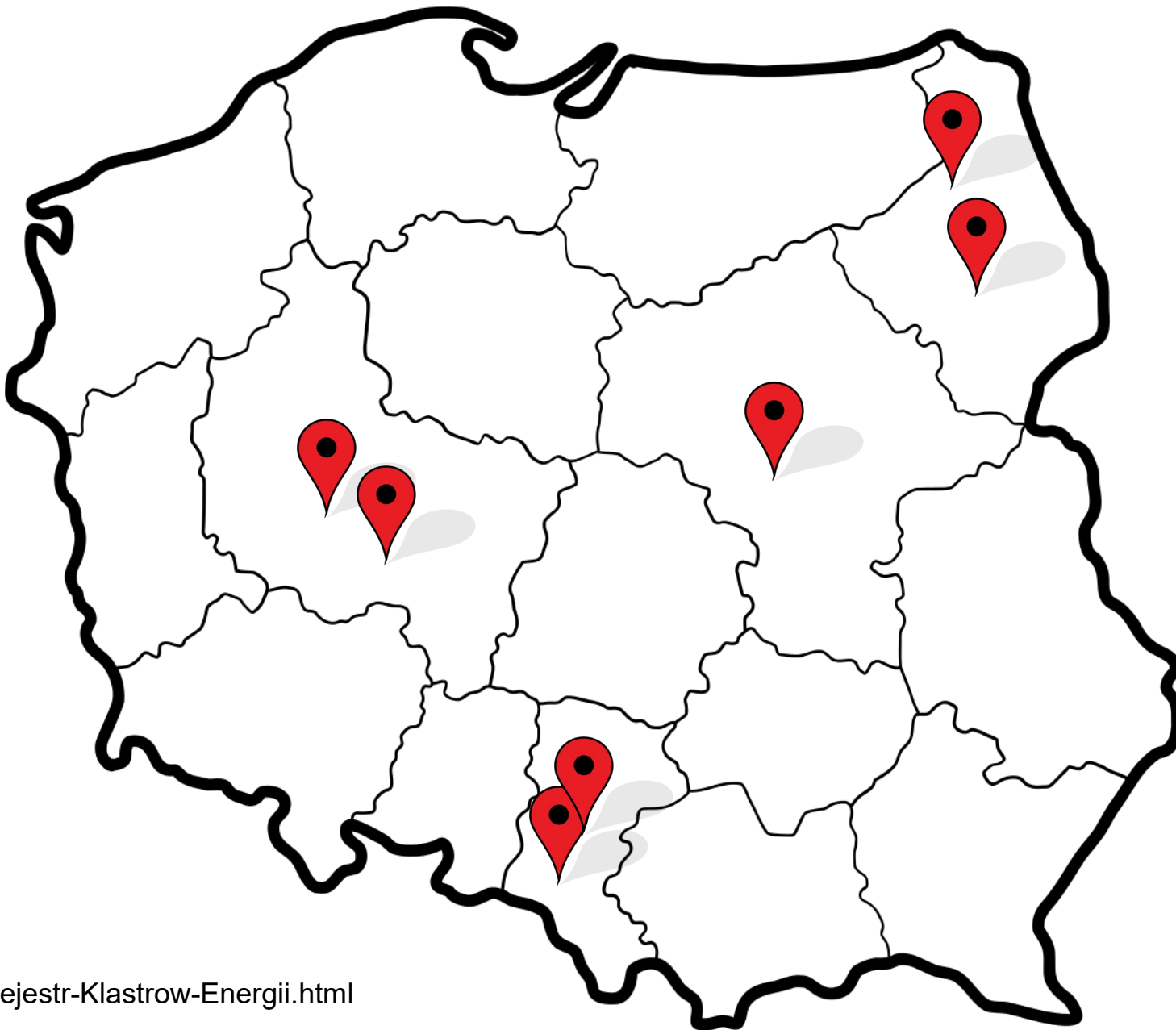
- **Klasy energii** – lokalne **porozumienia** między producentami i odbiorcami energii, które pozwalają na jej wspólne zarządzanie i dystrybucję. Działają na zasadzie współpracy gmin, firm, instytucji i mieszkańców.
- **Spółdzielnie energetyczne** – **podmioty prawne**, w których członkowie wspólnie inwestują w odnawialne źródła energii (OZE) i dzielą się wyprodukowaną energią, obniżając koszty dla wszystkich członków.



7

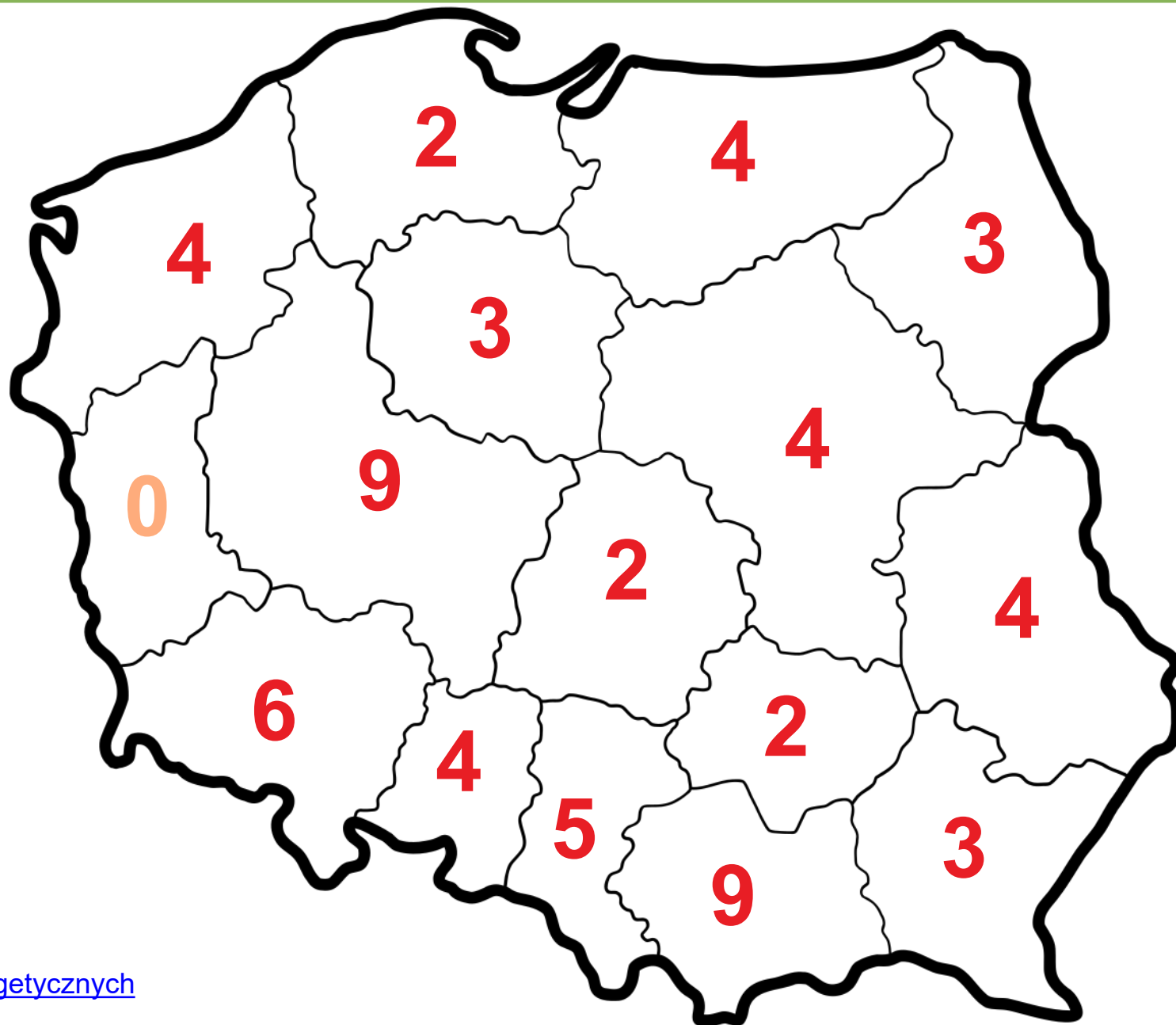
klastrów energii zarejestrowanych w URE

ponad **200** działających
w Polsce



64

spółdzielnie energetyczne w Polsce



Spółdzielnie energetyczne w Polsce

- Wszystkie oparte są na instalacji fotowoltaicznej
- Tylko jedna SE - oficjalnie - posiada magazyn energii (Puck)
- Żadna nie wytwarza ciepła czy biogazu
- Obszar działania gminy miejsko-wiejskie oraz wiejskie
- Możliwość wytwarzania energii wyłącznie na potrzeby członków



Jakie mamy w Polsce spółdzielnie energetyczne?

założone przez przedsiębiorców - lokalne firmy, np.

- Nasza Energia w Mszanie i Meander w Krzyżanowicach
- Hrubieszowskie Spółdzielnie Energetyczne założone przez Hrubieszowską Telewizję Kablową w Hrubieszowie (3 SE)



Jakie mamy w Polsce spółdzielnie energetyczne?

założone przez osoby fizyczne:

- Słoneczny Serock - najliczniejsza, ponad 60 członków, gmina udostępniła teren po wysypisku odpadów
- Nasza Energia w Orłowcu skupiona wokół LGD Kłodzka Wstęga Sudetów: 15 osób i 1 obiekt hotelowy

tylko KRS, brak wpisu w KOWR





Jakie mamy w Polsce spółdzielnie energetyczne?

założone przez jednostki samorządowe - jej członkami zazwyczaj są gminy, gminne ośrodki sportu, domy kultury, gminne biblioteki, gminne zakłady opieki zdrowotnej, np.

w Michałowie - urząd gminy, plany dołączenia biogazowni i mieszkańców

w Łądku Zdroju - urząd gminy, ośrodek kultury i ośrodek sportu

Sudecka Energia w Czadrowie - dwie gminy: Czarny Bór i Kamienna Góra oraz PGK Sanikom

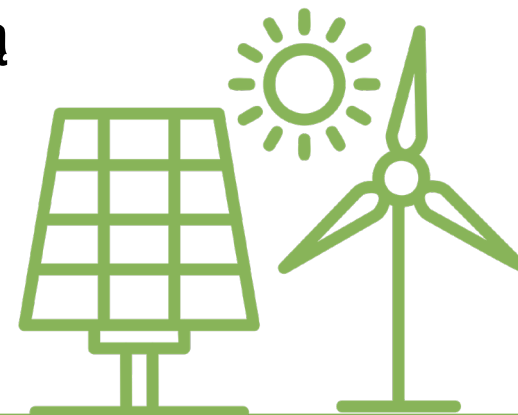
Biodar w Ustroniu Morskim - urząd gminy, ośrodek kultury i firma zarządzająca gminną farmą fotowoltaiczną

Sąsiedzi w Pieniężnie - spółdzielnia socjalna Sąsiedzi, urząd gminy



Korzyści dla gminy i mieszkańców

-  **aspekt ekonomiczny:** środki, które zaoszczędzimy na energii elektrycznej, będziemy mogli przeznaczyć chociażby na wydatki inwestycyjne, modernizację już istniejących obiektów w naszej gminie
-  **samowystarczalność** dzięki posiadaniu pomp ciepła i fotowoltaiki
-  korzystanie z zielonej energii eliminuje problemy z **emisją dwutlenku węgla.**



Zyski spółdzielców

Cena za energię kupowaną w ramach spółdzielni jest niższa niż ta z sieci energetycznej, a zyski prosumenta w ramach spółdzielni są zdecydowanie wyższe niż wynikające z rozliczenia z energetyką po obowiązujących cenach.

Czy spółdzielnia energetyczna może sprzedawać nadwyżki energii? **Niestety, nie**. Energetyka nie chce tu oddać monopolu.

Niskie koszty energii w ramach spółdzielni wynikają z tego, że autokonsumpcja energii nie jest obciążona opłatami za dystrybucję oraz innymi podatkami



ZWOLNIENIA Z WYBRANYCH OPŁAT



Obrót S.A.
Siedzibowa:
PGE Obrót S.A.
35-959 Rzeszów, ul. 8 Marca 6
NIP: 813-02-68-002

WYSTAWCA:
PGE Obrót S.A.
Oddział z siedzibą w Warszawie
ul. Marcia 95, 04-470 Warszawa
Biuro Obsługi Klienta Pruszków
ul. LUDWIKA WARYŃSKIEGO 4/6
05-800 PRUSZKÓW
Biuro czynne: 08.03-18.00
www.pge.pl
BANK PEKAO SA
75 1240 6960 4201 0100 0100 2017

NABYWCZA:
JAN KOWALSKI
ul. TESTOWA 42
37-621 PRZYKLADOWA

ADRES DO KORESPONDENCJI
JAN KOWALSKI
ul. TESTOWA 42
37-621 PRZYKLADOWA

PUNKT ODBIORU:
JAN KOWALSKI
ul. TESTOWA 42
37-621 PRZYKLADOWA

NUMER EWIDENCYJNY: 010001002
FAKTURA VAT NR 10001002/230R/2021
ZA ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I USŁUGI DYSTRYBUCJI

Z dnia 25/01/2021

Rozliczenie za okres od 22/07/2020 do 23/01/2021

Lp.	Rozliczenie finansowe ogółem	Ilość energii KOD CN 2716 00 00 [kWh]	Wartość akcyzy [zł]	Wartość netto [zł]	Stawka VAT [%]	Kwota VAT [zł]	Wartość brutto [zł]
1	Należność za okres od 22/07/2020 do 23/01/2021 w tym w rozbiórce na stawki VAT	1020	5,11	579,21	23	133,22	712,43
2	Wartość prognozy z poprzedniej faktury 219/R	1020	5,11	579,21	23	133,22	712,43
3		918	4,61	512,37	23	117,86	630,23
4							
5							
6							
7	Wynik rozliczenia (1 - 2 + 3 - 4 + 5 - 6)	102	0,50	66,84		15,36	82,20

Słownie: osiemdziesiąt dwa złote dwadzieścia groszy

Należność do zapłaty
Termin płatności 08/02/2021

Prognoza sprzedaży na okres od 23/01/2021 do 27/06/2021

Nr branża	Termin płatności	Za okres rozliczeniowy od - do	Ilość W [kWh]	Ilość N [kWh]	Wartość akcyzy [zł]	Kwota netto [zł]	Rt VAT [%]	Kwota VAT [zł]	Kwota brutto [zł]	(-) nadpł. (+) dopłata	Do zapłaty [zł]
02316	01/03/2021	23/01/2021 - 27/06/2021	186	0,93	113,30	23	26,06	139,36	139,36		139,36
02328	26/03/2021	27/03/2021 - 27/06/2021	186	0,93	113,30	23	26,06	139,36	139,36		139,36
02338	27/04/2021	27/03/2021 - 27/04/2021	186	0,93	113,30	23	26,06	139,36	139,36		139,36
02348	27/05/2021	27/04/2021 - 27/05/2021	186	0,93	113,30	23	26,06	139,36	139,36		139,36
02358	26/06/2021	27/05/2021 - 27/06/2021	186	0,93	113,30	23	26,06	139,36	139,36		139,36
Ogółem:			930	0	4,65	566,50		130,30	696,80	0,00	696,80

Prognoza sprzedaży na okres od 23/01/2021 do 27/06/2021 - rozliczenie szczegółowe

Nr licznika en. czynnej: 90000038		Taryfa: G11					
Strefa	Opis	Ilość	J.m.	Ilość m-c	Cena jed. netto [zł]	Wartość netto [zł]	Stawka VAT [%]
całodobowa	za energię czynną	930	kWh		0,30119	280,00	23
całodobowa	opłata kogeneracyjna	0,930	MWh		0,00000	0,00	23
całodobowa	opłata OZE	0,930	MWh		2,29000	2,05	23
całodobowa	składnik jakościowy	930	kWh		0,01330	12,36	23
całodobowa	opłata sieciowa	930	kWh		0,21390	196,95	23
całodobowa	opłata przejściowa		m-c	5	0,33000	1,65	23
całodobowa	opł. stała za przewóz		m-c	5	6,08000	30,40	23
całodobowa	opłata abonamentowa		m-c	5	0,75000	3,75	23
całodobowa	opł. moc. stała		m-c	5	7,47000	37,35	23
Razem:						566,50	

Szczegółowe rozliczenie zużycia energii za okres od 22/07/2020 do 23/01/2021

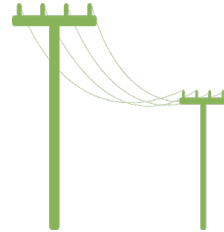
Nr licznika en. czynnej: 90000038				Taryfa: G11				Mnożna: 1		
Strefa	Opis	Data odczytu (typ odczytu)	Wskazanie	Ilość	J. m.	Ilość m-c	Cena jed. netto [zł]	Wartość netto [zł]	Stawka VAT [%]	
		bieżący	poprzedni							
całodobowa	za energię czynną	01/01/2021 ^[1]	7734	6835	899	kWh	0,29090	261,25	23	
całodobowa	opłata kogeneracyjna	01/01/2021 ^[1]	7734	6835	0,899	MWh	1,39000	1,25	23	
całodobowa	opłata OZE	01/01/2021 ^[1]	7734	6835	0,899	MWh	0,00000	0,00	23	
całodobowa	składnik jakościowy	01/01/2021 ^[1]	7734	6835	899	kWh	0,01330	11,96	23	
całodobowa	opłata sieciowa	01/01/2021 ^[1]	7734	6835	899	kWh	0,21390	192,30	23	
całodobowa	opłata przejściowa	01/01/2021 ^[1]				m-c	0,33000	1,65	23	
całodobowa	opł. stała za przewóz	01/01/2021 ^[1]				m-c	6,08000	30,40	23	
całodobowa	opłata abonamentowa	01/01/2021 ^[1]				m-c	0,75000	3,75	23	
całodobowa	za energię czynną	23/01/2021 ^[1]	7855	7734	121	kWh	0,30119	36,43	23	
całodobowa	opłata kogeneracyjna	23/01/2021 ^[1]	7855	7734	0,121	MWh	0,00000	0,00	23	
całodobowa	opłata OZE	23/01/2021 ^[1]	7855	7734	0,121	MWh	2,29000	0,27	23	
całodobowa	składnik jakościowy	23/01/2021 ^[1]	7855	7734	121	kWh	0,01330	1,61	23	
całodobowa	opłata sieciowa	23/01/2021 ^[1]	7855	7734	121	kWh	0,21390	25,98	23	
całodobowa	opłata przejściowa	23/01/2021 ^[1]				m-c	0,33000	0,33	23	
całodobowa	opł. stała za przewóz	23/01/2021 ^[1]				m-c	6,08000	0,06	23	
całodobowa	opłata abonamentowa	23/01/2021 ^[1]				m-c	0,75000	0,75	23	
całodobowa	opł. moc. stała	23/01/2021 ^[1]				m-c	7,47000	5,30	23	
Razem wartość								579,21 zł		
plus kwota VAT								133,22 zł		
Razem wartość brutto								712,43 zł		

Od 102 kWh energii elektrycznej [KOD CN 2716 00 00] naliczono akcyzę w kwocie 0,51 zł.

Zużycie energii elektrycznej za 2020 rok 2 113 kWh
Typy odczytów: I - internet, O - odbiorca, R - odczyt fizyczny, B - szacunek (PROSIMY O WERYFIKACJĘ STANU LICZNIKA), X - rozrachowanie wg zużycia średniodobowego, Z - Zdalny

	Stawka VAT [%]	Wartość netto [zł]	Kwota VAT [zł]	Wartość brutto [zł]
Wartość ogółem w rozbiórce na stawki VAT	23	579,21	133,22	712,43
Ogółem:		579,21	133,22	712,43

Słownie: siedemset dwadzieścia złotych czterdzieści trzy grosze



Składnik rozliczenia
Energia elektryczna

jedn. miary	ilość	cena jedn.	kwota netto	% VAT
kWh	459	0,40900	187,73	5

Usługa dystrybucji

Składnik zmienny *

Opłata OZE

Opłata kogeneracyjna

Opłata mocowa

Składnik stały stawki sieciowej

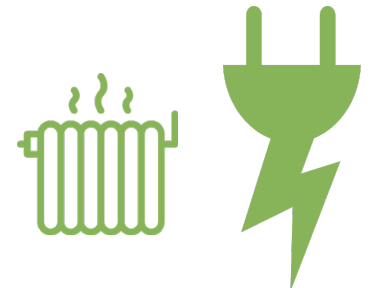
Opłata abonamentowa

Opłata przejściowa **

kWh	459,000	0,23180	106,40	5
kWh	459,000	0,00090	0,41	5
kWh	459,000	0,00406	1,86	5
mc	2,000	13,25000	26,50	5
mc	2,000	6,56000	13,12	5
mc	2,000	0,75000	1,50	5
mc	2,000	0,33000	0,66	5

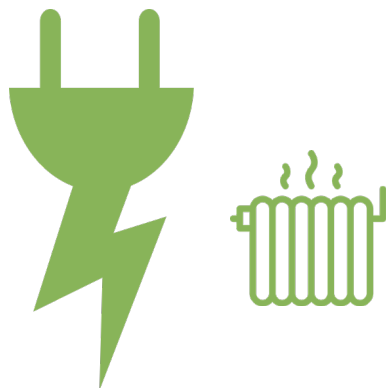
Razem należność prognozowana na okres od 2022.06.16 do 2022.08.16 kWh 459 338,18

Taryfa G11, tj. z jedną stawką przed całą dobę.



ZWOLNIENIA Z WYBRANYCH OPŁAT

Składnik rozliczenia	jedn. miary	ilość	cena jedn.	kwota netto	% VAT
Energia elektryczna	kWh	459	0,40900	187,73	5
Usługa dystrybucji					
Składnik zmienny *	kWh	459,000	0,23180	106,40	5
Opłata OZE	kWh	459,000	0,00090	0,41	5
Opłata kogeneracyjna	kWh	459,000	0,00406	1,86	5
Opłata mocowa	mc	2,000	13,25000	26,50	5
Składnik stały stawki sieciowej	mc	2,000	6,56000	13,12	5
Opłata abonamentowa	mc	2,000	0,75000	1,50	5
Opłata przejściowa **	mc	2,000	0,33000	0,66	5
Razem należność prognozowana na		22.06.16 do 2022.08.16	kWh	459	338,18

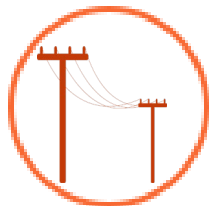


**mniej
o 135,17
zł**

**338,18
zł**

Zwolnienia z wybranych opłat:

Opłaty dystrybucyjne
zmienne



Opłaty mocowe



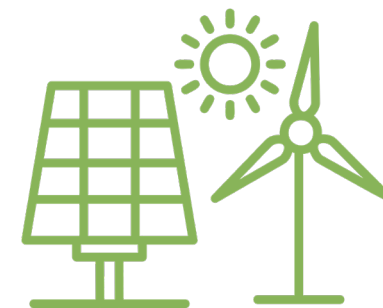
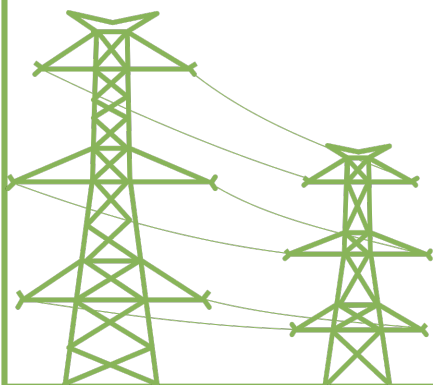
Opłaty OZE



Podatek akcyzowy
(do 1 MW)



Opłaty kogeneracyjne



Podsumowanie - Co z tego wynika?

- **Lokalne wykorzystanie energii = niższe rachunki**
Mniej kosztów przesyłu, więcej oszczędności dla mieszkańców i instytucji.
- **Wspólna energia to niezależność i stabilność**
Lokalna produkcja = mniejsza zależność od wahań cen i dużych dostawców.
- **Klustry i spółdzielnie to rozwiązanie na tanio i dostępną energię**
Energia dla ludzi, a nie dla koncernów – oszczędności, ekologia i rozwój gminy.



Wspólnota Mieszkaniowa Śląska 12 w Szczytnie



- 2014 r - pierwsza inwestycja w OZE!
- pokrycie 87% zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepło
- wzrost wartości mieszkań o 40%
- odłączenie od kotłowni węglowej, likwidacja piecyków gazowych
- pompy ciepła i kolektory słoneczne



Skarżysko-Kamienna Klimek Nieruchomości

ul. Spółdzielcza 87

- węzeł cieplny indywidualny kompaktowy wymiennikowy zasilany z miejskiej sieci ciepłowniczej
- sprężarkowa pompa ciepła
- panele fotowoltaiczne (PV)
- produkcja energii elektrycznej dla ... rycia zużycia części wspólnych, sprężarkowej pompy ciepła oraz sprzedaży energii elektrycznej do sieci elektroenergetycznej



Skarżysko-Kamienna Klimek Nieruchomości

ul. Piłsudskiego 42 - Moc elektryczna OZE - 33,03 kW

pokrywa **100 % zapotrzebowania budynku** (części wspólnych) **na energię elektryczną.**

Nadwyżka mocy będzie sprzedawana do sieci. Koszt całkowity:

115'000 PLN netto, 124'200 PLN brutto, dofinansowanie z grantu OZE - **57'500 PLN**





ZAPRASZAMY NA NASZE STRONY:

WWW.ZIELONASIEC.PL

WIECEJNIZENERGIA.PL

DZIEKUJEMY ZA UWAGĘ!

Monika Jaszcza

monikajaszcza@zielonasiec.pl

WODA- łączy nas rzeka Barycz oraz Natura 2000

dr hab. Inż. Tomasz Kowalczyk, prof. uczelni

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu



43–44. Podtopiony milicki rynek i gospodarstwa w okolicy miasta w listopadzie 1929 r. Powtarzające się wylewy Baryczy powodowały w okresie międzywojennym duże straty w rolnictwie powiatu milickiego. W końcu lat 20. XX w. rozpoczęto prace związane z regulacją rzeki

**Dobry KLIMAT dla współpracy
w Dolinie Baryczy**

Stowarzyszenie Lokalna Grupa
Działania PARTNERSTWO
dla Doliny Baryczy

Milicz, 19.02.2025 r.

Znów wiosenna susza?...

– a to niespodzianka!



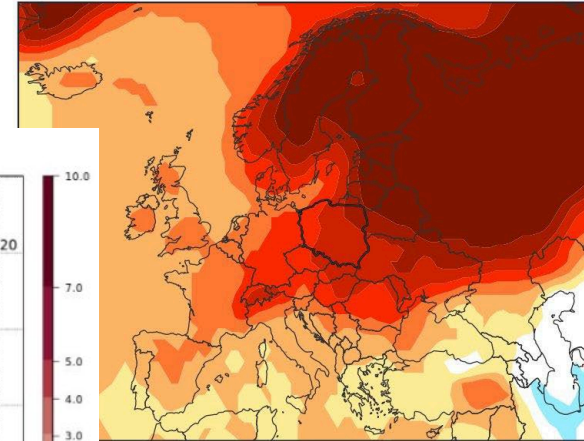
MODELE
IMGW-PIB
modele.imgw.pl

Model: CFS E3
Start: 28.01.2025
Norma: 1991-2020

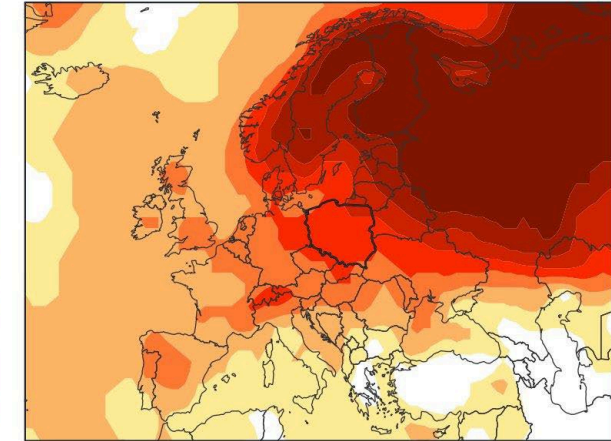
Anomalia średniej temperatury (°C)



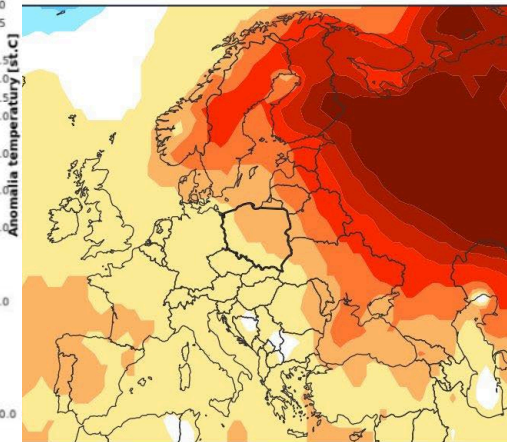
LUTY 2025



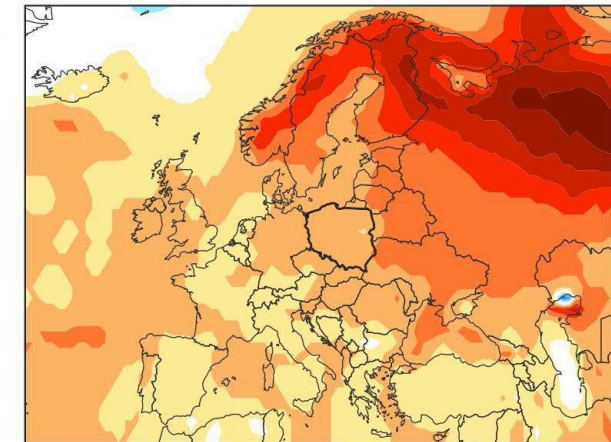
MARZEC 2025



KWIECIEŃ 2025



MAJ 2025



Wizualizacja danych: dr Alan Mandal

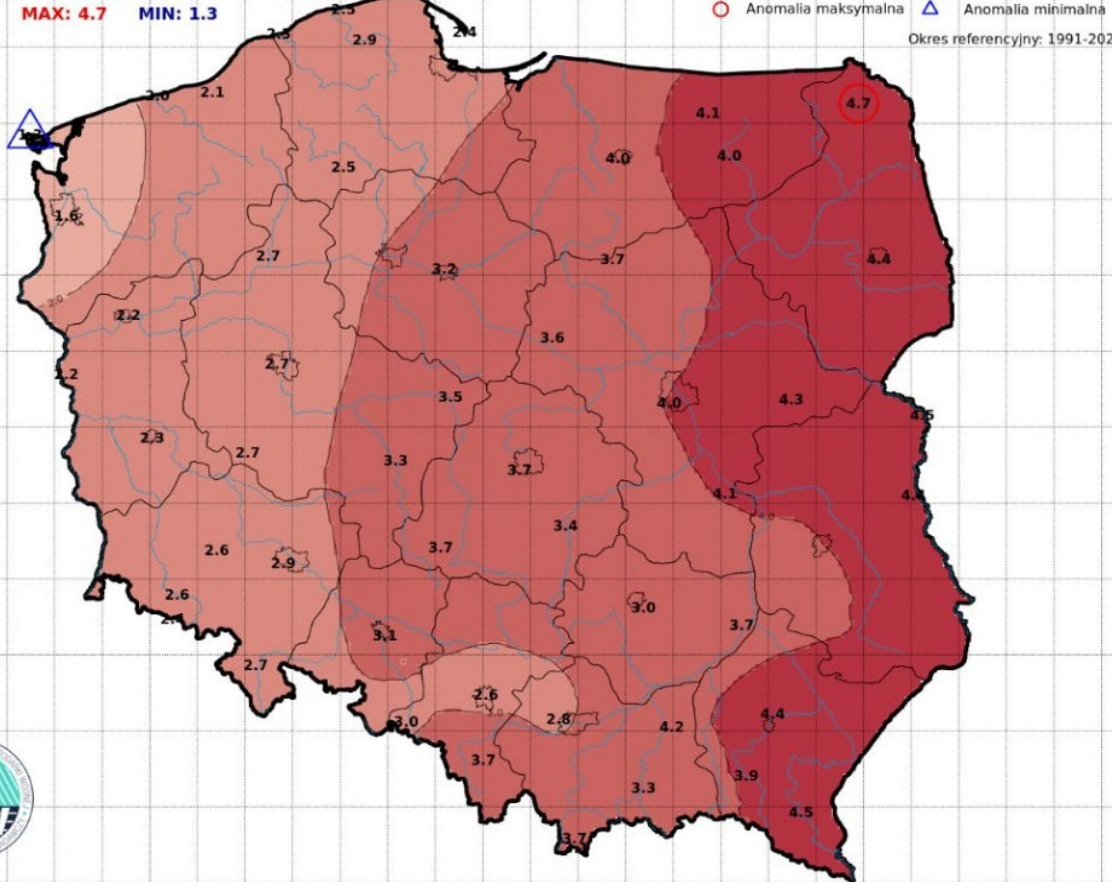
Anomalia temperatury powietrza: sty 2025 (do 2025-01-31)

Uwaga: dane nieostateczne, pochodzące z operacyjnej bazy danych!

SR: 3.4 MAX: 4.7 MIN: 1.3

○ Anomalia maksymalna △ Anomalia minimalna

Okres referencyjny: 1991-2020

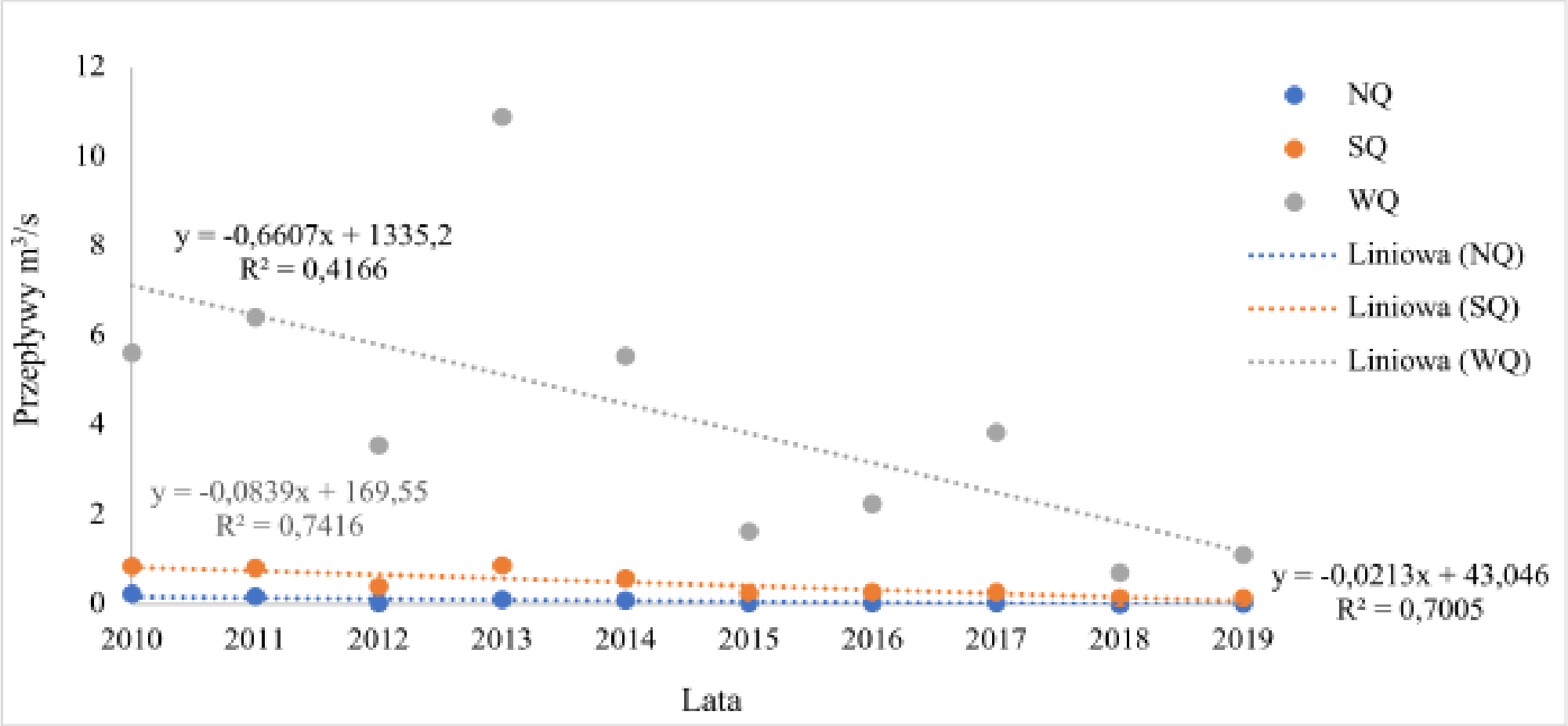




Czy burze stają się coraz silniejsze, czy tylko się tak nam wydaje?

To nie jest złudzenie. Lata były kiedyś mniej burzowe, a same burze – słabsze. Nie ma w tym jednak nic zaskakującego. Nadmiar energii cieplnej w atmosferze musi się jakoś wyładować.

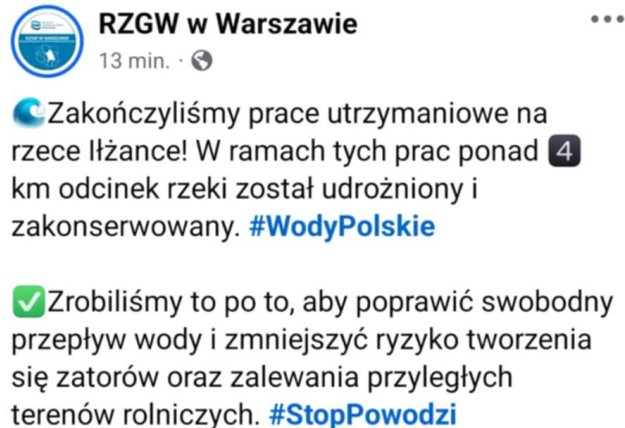
<https://oko.press/burze-silniejsze-atmosfera-ocieplenie?fbclid=IwAR0yZv7JSQsCew4cZh11ckddC8VmOwlo3Bp4SiU3v7Bonxk4mShv3H2FkDM>



Rys. 5. Tendencja w kształtowaniu się przepływów charakterystycznych NQ , SQ , WQ w przekroju wodowskazowym Białobrzezie na rzece Ślęza, w okresie 2010 -2019

Oddziaływanie melioracji na zasoby wodne - realia wczoraj i dziś

Systemy wodno-melioracyjnych służyły “**uproduktywnieniu**” terenów rolniczych i leśnych - zwykle poprzez odprowadzanie wody z “terenów nadmiernie uwilgotnionych”, czyli najczęściej mokradeł. Tak rozumiane dążenie do poprawy struktury i dostępności gruntów do różnych celów wiązało (wiąże?) się także z powszechną wówczas (dziś?) regulacją cieków - uproszczeniem ich biegu (prostowaniem) czy odcinaniem wałami koryt od terenów zalewowych w ich dolinach.



Dziś



Jutro



Oddziaływanie melioracji (i P UW) na zasoby wodne

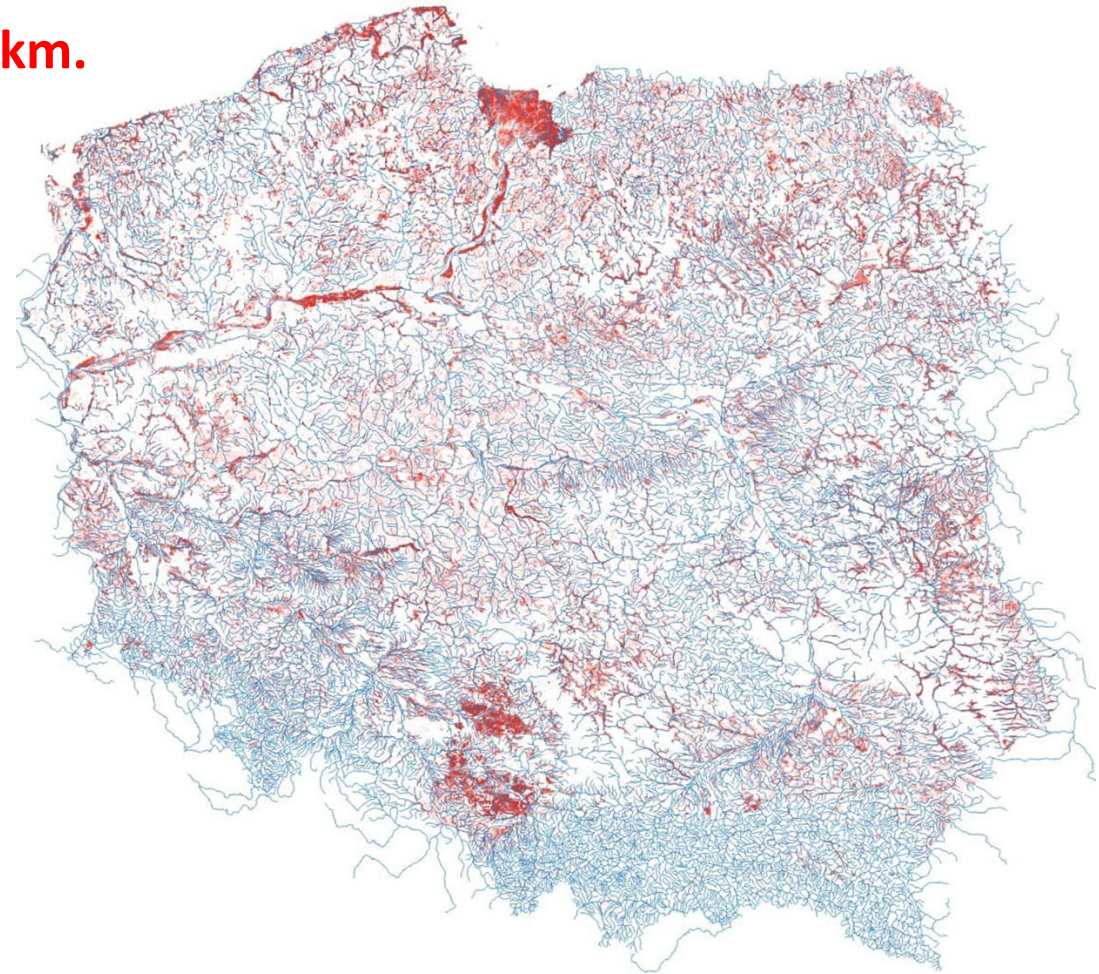
Dziś konsekwencją tego jest przyspieszenie odpływu wody i znaczne obniżenie naturalnych zdolności retencyjnych krajobrazu. Zwiększa to zarówno ryzyko suszy jak i powodzi, potęguje erozję koryt i gleb, a także zagraża bioróżnorodności. W efekcie przekłada się to m. in. na narastające problemy z dostępnością wody do celów komunalnych i nawodnień rolniczych.

Trzeba mieć świadomość, że narastający spadek dyspozycyjnych zasobów wód powierzchniowych i podziemnych nieuchronnie prowadzi do **konfliktów o wodę**.

Daniel Petryczkiewicz: „Czerwone powinno nas przerażać. I słusznie. To rowy melioracyjne osuszające Polskę.

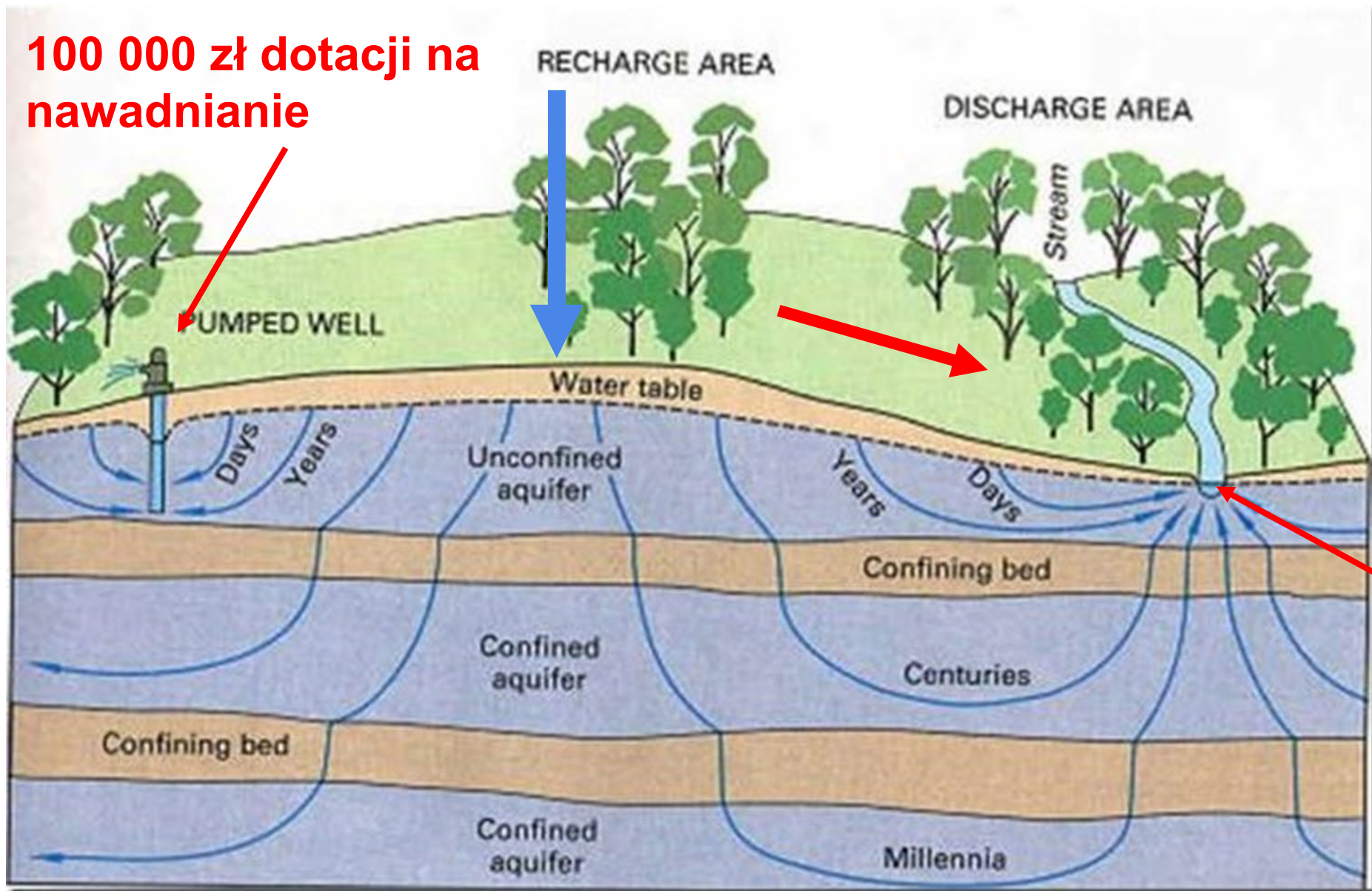
Mają długość 3 razy większą niż wszystkich polskich rzek.

Jest ich 316 tys km.” **A w rzeczywistości 1,5 mln km.**

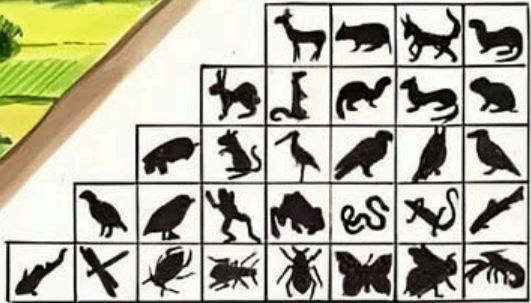


https://www.facebook.com/danielpetryczkiewiczphoto/photos/czerwone-powinno-nas-przera%C5%BCa%C4%87-i-s%C5%82usznie-to-rowy-melioracyjne-osuszaj%C4%85ce-polsk%C4%99/958010342563099/?paipv=0&eav=AfaizocCFFq1Q181XGjTjrLnioogSzqNjmQ5kSjZ4ldERmuOI7e2HFABpc-3y5e5YI&_rdr

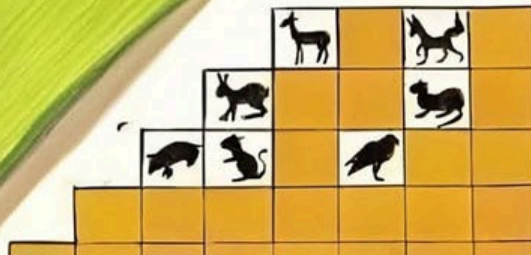
**100 000 zł dotacji na
nawadnianie**



**Przeptywy
w rzekach,
stany wody
w jeziorach,
mokradłach.**



**Złe gospodarowanie przestrzenią
i nadmierna antropopresja to
spadek ilości i jakości zasobów
wodnych, wzrost zagrożenia
powodziowego i utrata
bioróżnorodności**

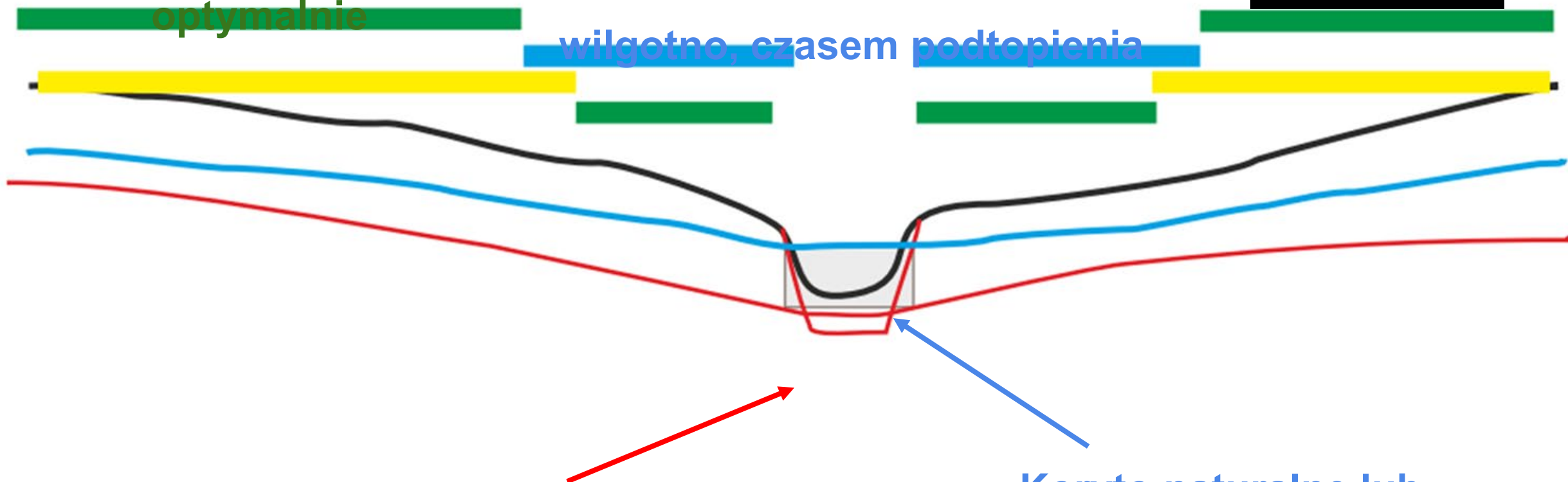


ZABUDOWA!!!

SUSZA!!!

optymalnie

wilgotno, czasem podtopienia



**Koryto uregulowane i utrzymane
zgodnie z PUW**

**Koryto naturalne lub
zastawka**

**Efekty odwadniania użytków rolnych (na glebach organicznych)
w dolinach cieków**

Problemy...

W Polsce brakuje wyraźnie sformułowanej, kompleksowej **strategii wodnej**. Stwarza to istotne problemy z zarządzaniem, finansowaniem i organizacją inwestycji skierowanych na krajobrazową retencję rozproszoną, renaturyzację dolin rzecznych i mokradeł, fitomelioracje czy odtwarzanie stref buforowych, w tym bagiennych.

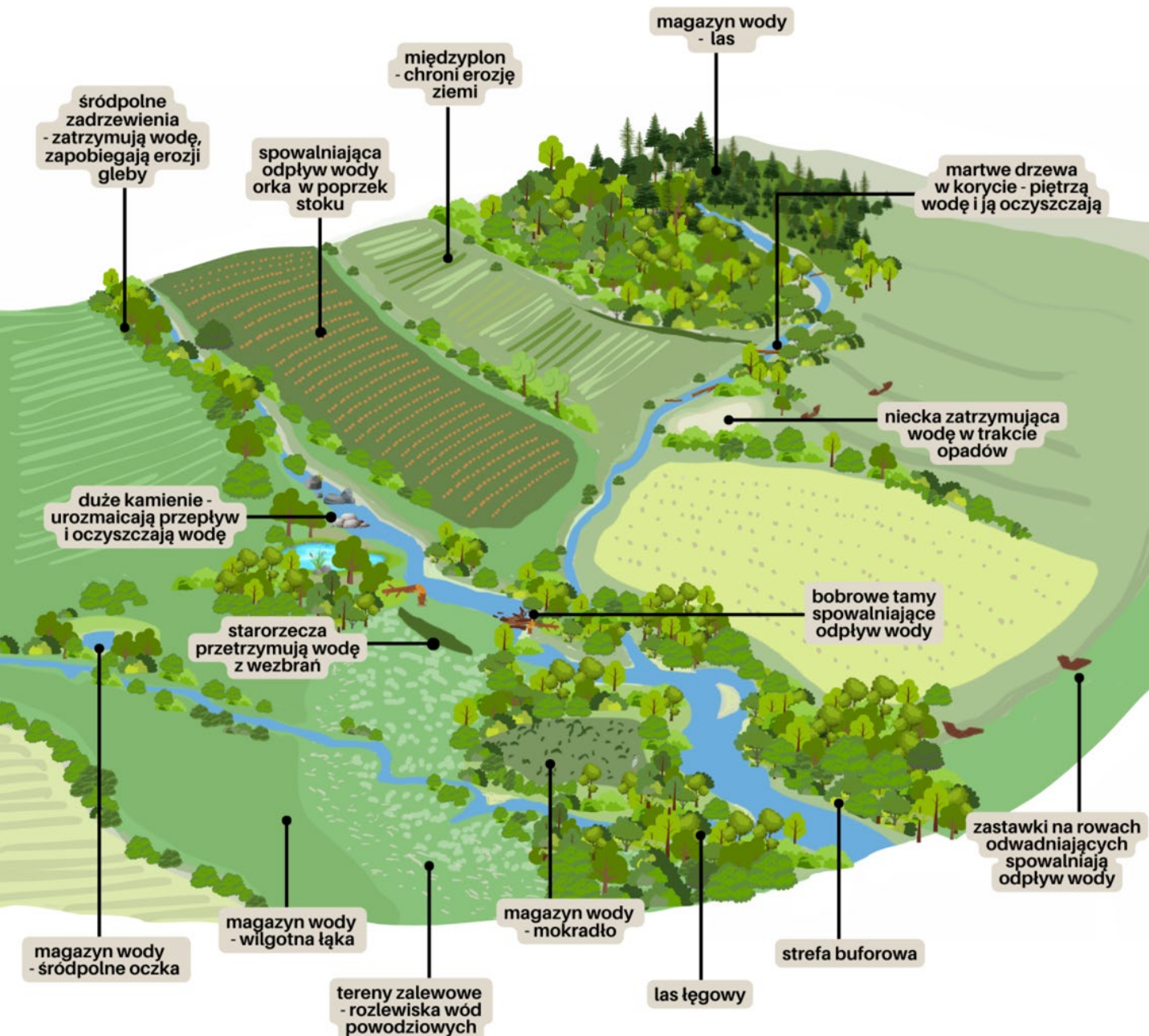
Nadal głównym priorytetem są **anachronicznie zdefiniowanych w prawie wodnym prace utrzymaniowe**, które przyśpieszają ucieczkę wody z krajobrazu. Te przedsięwzięcia wykonywane są ciągle według starych schematów, często bez rzeczywistego uzasadnienia i wbrew potrzebom zwiększania retencji oraz ochrony środowiska.

Systemem dopłat rolniczych wciąż prowadzi do dewastacji łąk na terenach zalewowych poprzez ich przekształcanie na grunty orne, czy do ciągłego odwadniania torfowisk. Takie działanie jest dla rolnika w obecnym systemie prawnym opłacalne - może liczyć ponadto na rekompensaty suszowe i powodziowe.

Kierunki działań, rozwiązania:

Priorytetem jest wzmocnienie rozproszonej retencji krajobrazowej. Tylko szeroko zakrojone, kompleksowe działania, skoordynowane w skali zlewni, mogą realnie przyczynić się do wprowadzenia efektywnych rozwiązań adaptacyjnych i rezyliencji. W tym celu należy:

- **Opracować kompleksowe plany gospodarowania wodą w krajobrazie,**
- Dopracować procedury prawno-administracyjne, wprowadzić realne mechanizmy i zachęty finansowe,
- **Wdrażać w skali lokalnej skoordynowane przestrzennie działania i inwestycje, które jednocześnie pozytywnie oddziałują na: zmniejszenie ryzyka suszy i powodzi, poprawiają jakość wody oraz chronią i wzmacniają bioróżnorodność, a także warunki życia ludzi, również poprzez stwarzanie nowych szans i dochodów.**

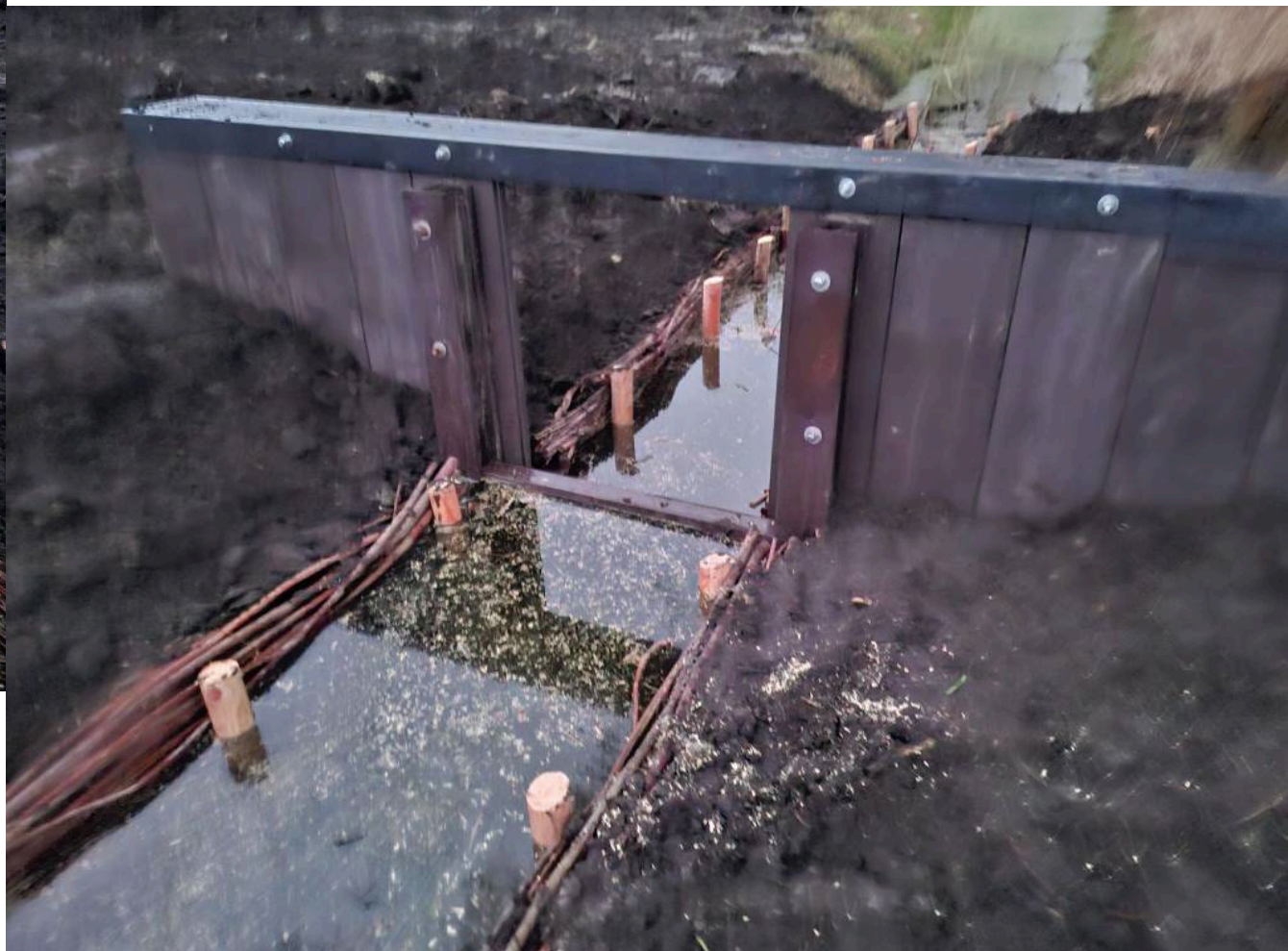


Praktyki gospodarowania w zlewni, służące poprawie obiegu wody i naturalnemu retencjonowaniu wód w krajobrazie rolniczym.

opracowanie własne w: "EKO PORADNIK - ADAPTACJA ROLNICTWA DO ZMIANY KLIMATU, DOBRE PRAKTYKI KRAJOWE I ZAGRANICZNE DOTYCZĄCE ROLNICTWA PRZYJAZNEGO KLIMATOWI", Fundacja Zdrowa Rzeka, Kraków 2024 r., na podstawie: <https://sendzimir.org.pl/projekty/miedzy-susza-a-powodzia/miedzy-susza-a-powodzia-jak-zatrzymywac-wode-w-krajobrazie>

Spółka wodna Dobrcz - foto mała retencja

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100057508147609&sk=photos>

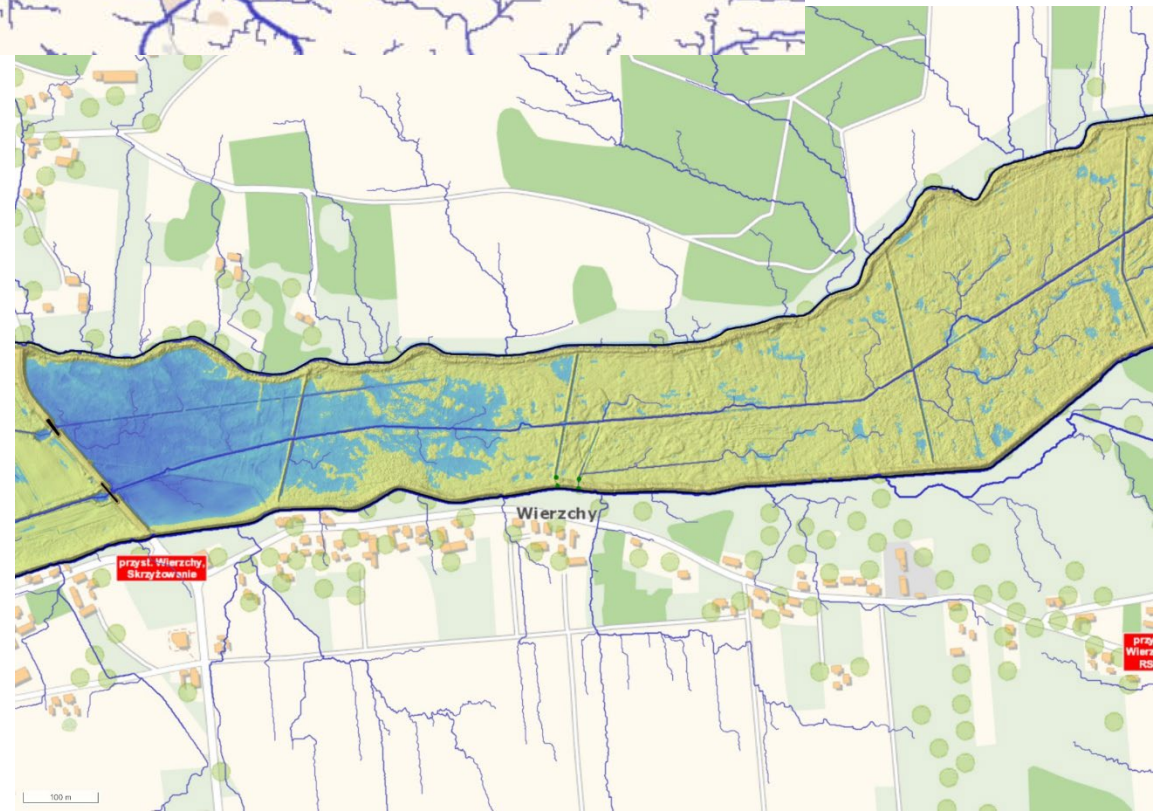
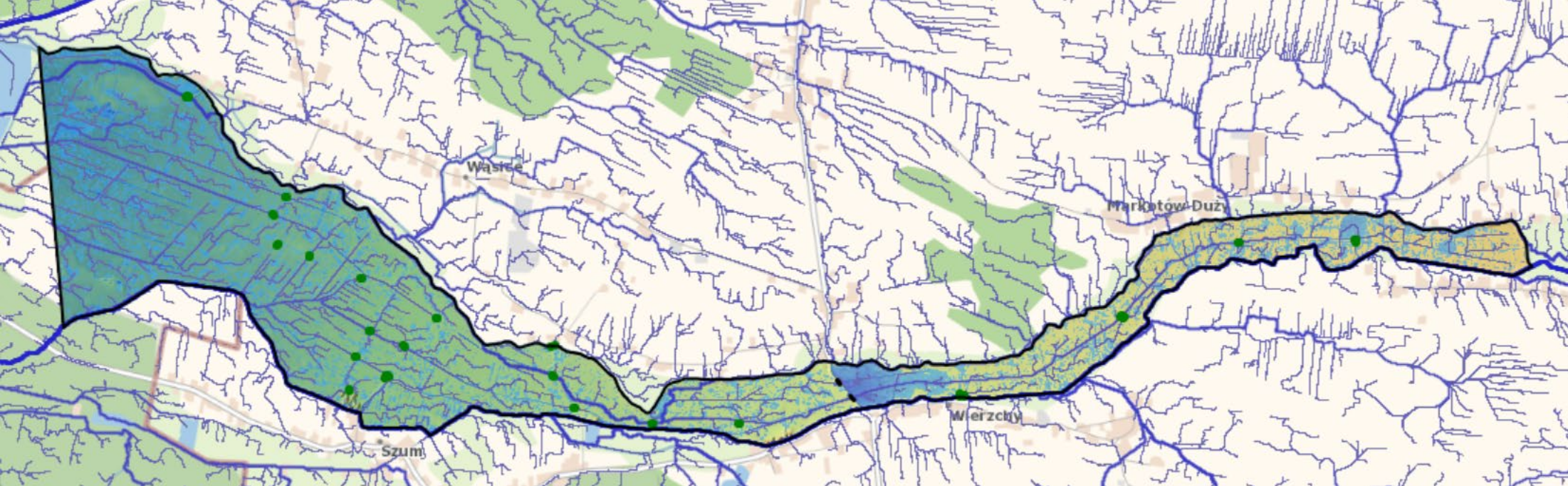




Retencja gruntowo-glebowa w zlewni Stobrawy

Przy założeniu, że aktualny poziom zwierciadła wody gruntowej bez prowadzenia nawadniania i piętrzeń wynosi około 1,0 m, podniesienie poziomu zwierciadła wody gruntowej o 0,5 m na zastawkach zwiększy retencję gruntową o około 25% ($0,125 \text{ m}^3/\text{m}^2$) i o dalsze około 10% w strefie podsiąku kapilarnego w strefie aeracji gleby ($0,05 \text{ m}^3/\text{m}^2$). Łącznie umożliwia to zretencjonowanie około $0,175 \text{ m}^3/\text{m}^2$ terenu objętego nawadnianiem. Zmeliorowany teren ma 430 ha, a więc całkowita retencja wyniesie ok. $1750 \text{ m}^3/\text{ha} \times 430 \text{ ha} = 752\,500 \text{ m}^3$.

Pojemność zbiornika „Kluczbork” wybudowanego za 29 mln zł to dla porównania $\sim 1,5 \text{ mln m}^3$, a zbiornika Bzin w Skarżysku to 4 mln m^3 za 120 mln zł. Inwestycja w zlewni Stobrawy – 300 tys. zł.



Adam Ulbrych, LPW Opole:

- Jesienią 2023 roku dzięki staraniom rolników, oddział Wód Polskich w Kluczborku wyremontował system cieku Szyrobanckiej Wody. Jest to obiekt melioracyjny nawadniający użytki zielone na obszarze „Natura 2000 Łąki w okolicach Kluczborka na Stobrawą”
- Z wstępnych szacunków wynika, że remontując 11 zastawek i nawadniając nimi 180 ha użytków zielonych retencjonuje się teraz około 1 miliona m³ wody. **Koszt remontu 300 tys zł**, w tym koszt Wód Polskich wyniósł 260 tys., koszt spółek wodnych ok 30 tys zł, plus niemały wkład własny pracy społecznej członków LPW.



Wnioski

- Prawidłowa, sprzyjająca rozwojowi retencji krajobrazowej i ochronie zasobów wodnych, gospodarka przestrzenna,
- Opracowanie i realizacja kompleksowych działań w zlewniach rolniczo-leśnych,
- **Zmiany prawne**, systemowe wsparcie finansowe,
- Nowe podejście do działań w zakresie PUW,
- Zielona odnowa wsi - edukacja i współpraca,
- Wsparcie środowisk naukowych i organizacji - deklaracja uczestników Paktu'25.

Dziękuję za uwagę

Dobry KLIMAT dla współpracy w Dolinie Baryczy

- **DZIEJE SIĘ** – przykłady działań z Doliny Baryczy w zakresie adaptacji do zmian klimatu, inwestycji, aktywizacji, edukacji.





ZIELONY ŻMIGRÓD



ZIELONY ŻMIGRÓD

„Zielony Żmigród” to projekt, który nie tylko zwraca uwagę na troskę o przyrodę, ale i angażuje lokalną społeczność w szereg działań mających na celu poprawę jakości życia oraz edukację ekologiczną.

Chcemy tworzyć przestrzeń, w której każdy mieszkaniec, instytucja i firma będzie mogła zaangażować się w ochronę środowiska i propagowanie postaw proekologicznych.



Ekologiczne rozwiązania i rozwój przestrzeni miejskiej



Nowy parking miejski został wykonany z myślą o środowisku. Zastosowano kostkę farmerską z wypełnieniem trawiastym na miejscach parkingowych oraz przepuszczalną podbudowę, która wspiera retencję wód opadowych. Dzięki temu woda deszczowa nie trafia do kanalizacji, co korzystnie wpływa na lokalny ekosystem.

Kalendarz 2025

 **ZIELONY
ŻMIGRÓD**
2025



Kalendarz "Zielony Żmigród 2025
Żyj w harmonii z naturą"
ma na celu edukację i motywowanie
mieszkańców do podejmowania
działań na rzecz ochrony środowiska
przez cały rok. Każdy miesiąc promuje
inny aspekt ekologii, dostarczając
praktycznych porad i inspirując do
zmian na lepsze.



Dzień Bez Foliowych Opakowań

Z okazji Dnia Bez Foliowych Opakowań, 23 stycznia na terenie Żmigrodu były rozdawane woreczki wielokrotnego użytku, wykonane z firanek przez podopiecznych Środowiskowego Domu Samo Pomocy "Pałac" w Żmigrodzie.



ZIELONY
ŻMIGRÓD



ZIELONA PRZESTRZEŃ INSPIRACJI

WYJĄTKOWE WYDARZENIE Z OKAZJI DNIA KOBIET!

Zapraszamy wszystkie kobiety na inspirujące spotkanie pełne energii, kreatywności i wzajemnej motywacji!

9 marca 2025 r.
godz. 14:00 - 17:00
sala widowiskowa

Zespół Placówek Kultury w Żmigrodzie, ul. Wrocławska 12

Co Cię czeka?
Strefa lokalnych produktów
Twórcze inspiracje i kreatywne warsztaty
Spotkania z wyjątkowymi kobietami

Stwórzmy razem przestrzeń pełną radości i inspiracji!

WWW.ZMIGRÓD.COM.PL

Zielona Przestrzeń Inspiracji

Gmina Żmigród konsekwentnie wdraża nowe rozwiązania kształtujące postawy proekologiczne, także przy okazji różnych wydarzeń, takich jak np. Dzień Kobiet.

Z tej okazji zapraszamy na wyjątkowe wydarzenie „Zielona Przestrzeń Inspiracji”, skierowane do osób, które chcą celebrować swoją energię, rozwijać kreatywność i czerpać inspirację z natury i od siebie nawzajem.

Dziękuję za uwagę

zmigrod.com.pl



Robert Lewandowski
Burmistrz Gminy Żmigród





DZIAŁANIA GMINY TWARDOGÓRA WOBEC ZMIAN KLIMATYCZNYCH

„Poprawa efektywności energetycznej budynków oświatowych na terenie Gminy Twardogóra”

Dofinansowanie projektu ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 w ramach Działania 3.3 „Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym” Poddziałania nr 3.3.1 „Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym - konkursy horyzontalne” w wysokości 85% kosztów kwalifikowanych.

Wartość projektu 12 666 116,92 PLN

Wartość dofinansowania 9 434 873,69 PLN

Poprawa efektywności energetycznej dotyczyła łącznie 3 budynków oświatowych będących własnością Gminy Twardogóra.

Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej - 2 172,88 GJ/rok

Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej - 94,54 MWh/rok

Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych - 204,96 ton równoważnika CO2

Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych - 935 773,95 kWh/rok

Roczny spadek emisji PM 2,5 - 1,8 kg/rok

Roczny spadek emisji PM 10 - 1,8 kg/rok

POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW OŚWIATOWYCH

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2
BUDYNEK PRZY UL. ŚW JADWIGI**



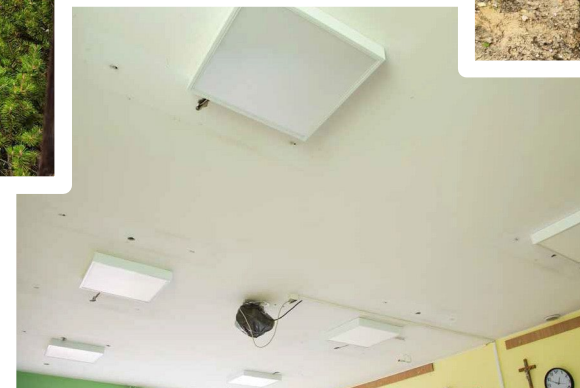
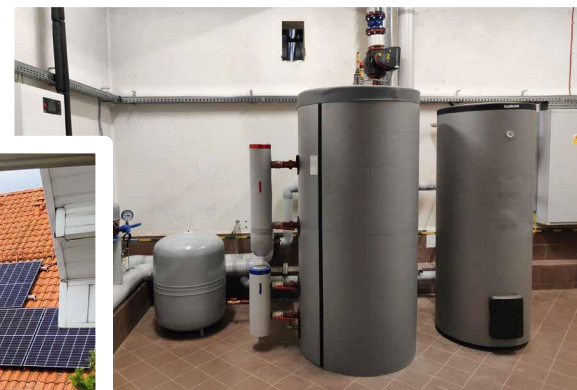
POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW OŚWIATOWYCH

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 BUDYNEK PRZY UL. ŚW JADWIGI



POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW OŚWIATOWYCH

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2
BUDYNEK PRZY UL. BATOREGO**



POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW OŚWIATOWYCH

SZKOŁA PODSTAWOWA W GOSZCZU



„Wdrożenie elementów zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie miasta Twardogóra poprzez zagospodarowanie miejskich przestrzeni publicznych i działania edukacyjne”

**Dofinansowanie projektu ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014 -2021 oraz z budżetu państwa w ramach Programu Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu
Obszar projektowy: Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do ich skutków**

Liczba zrealizowanych inwestycji z zakresu zielonej i niebieskiej infrastruktury - 16

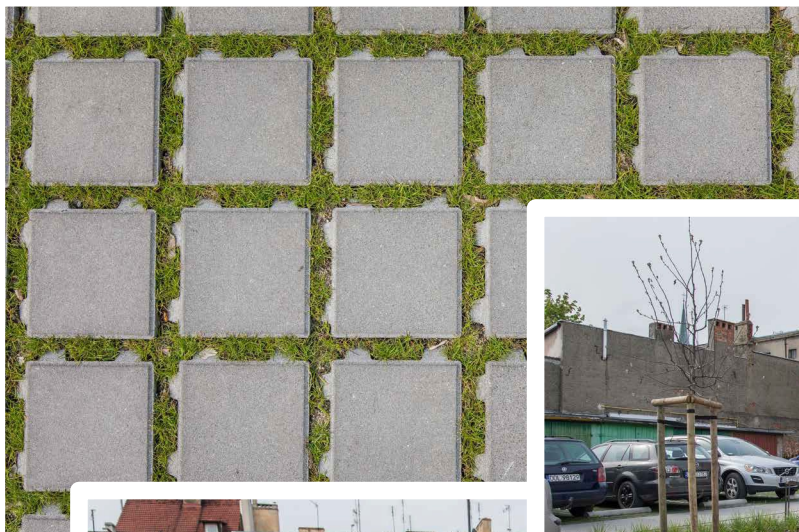
Powierzchnia utworzonych/zrewitalizowanych terenów zieleni [ha] - 3,01

**Wartość projektu 7 197 968,22 PLN
Wartość dofinansowania 6 117 483,91 PLN**

**Projekt zrealizowany został z udziałem Partnera z Kraju Darczyńcy.
Partner projektu: Hogskulen for Gron Utvikling, Bryne, Norway.**

WDROŻENIE ELEMENTÓW ZIELONO-NIEBIESKIEJ INFRASTRUKTURY

PODWÓRKA



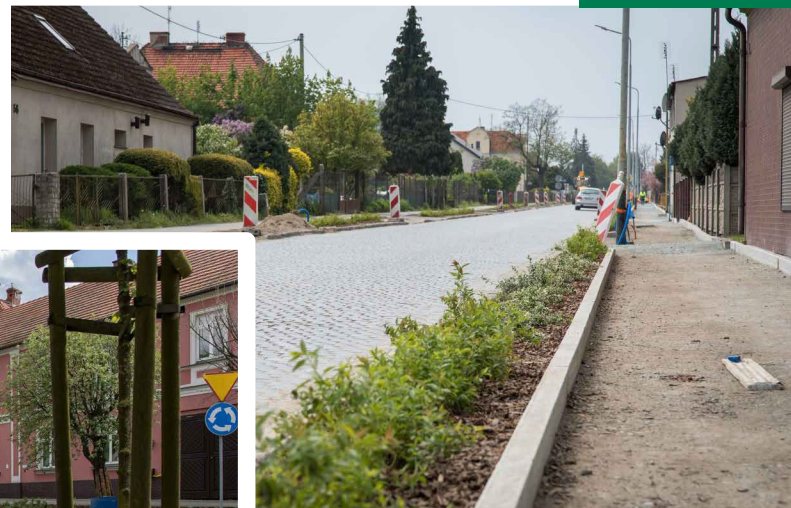
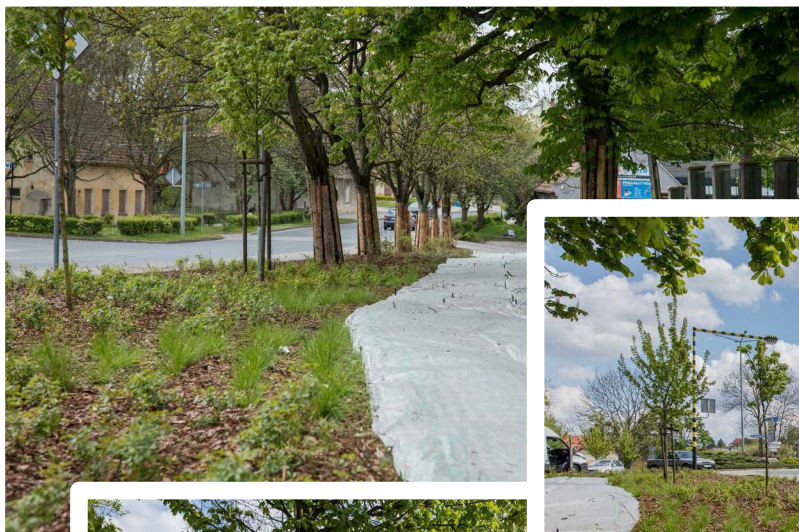
WDROŻENIE ELEMENTÓW ZIELONO-NIEBIESKIEJ INFRASTRUKTURY

PODWÓRKA



WDROŻENIE ELEMENTÓW ZIELONO-NIEBIESKIEJ INFRASTRUKTURY

ULICA WIELKOPOLSKA



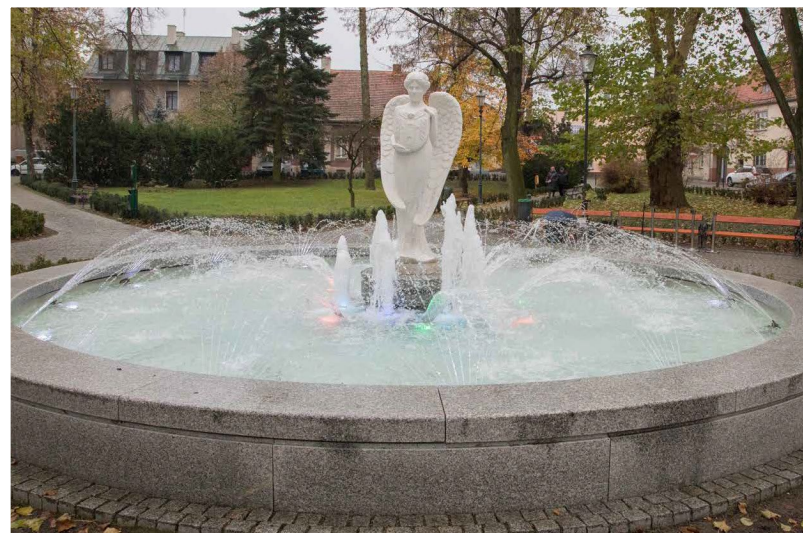
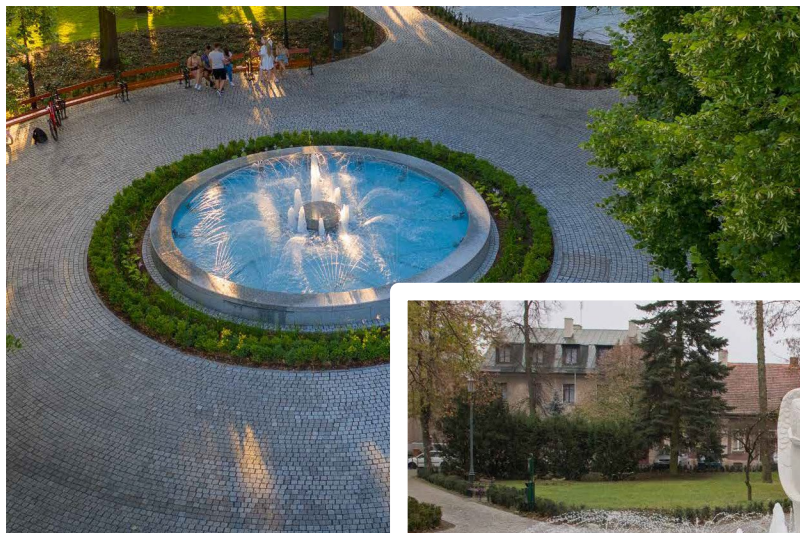
WDROŻENIE ELEMENTÓW ZIELONO-NIEBIESKIEJ INFRASTRUKTURY

OGRÓD SENSORYCZNY PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2



WDROŻENIE ELEMENTÓW ZIELONO-NIEBIESKIEJ INFRASTRUKTURY

PARK PRZY PLACU PIASTÓW



„Modernizacja istniejącego oświetlenia ulicznego i drogowego przy drogach publicznych na energooszczędne w Gminie Wołów, Gminie Twardogóra, Gminie Strzelin, Gminie Miasto Oława, Gminie Żmigród, Gminie Milicz, Gminie Środa Śląska i Gminie Prusice”

Dofinansowanie projektu ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 w ramach Działania nr 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych, Poddziałania nr 3.4.1 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych - konkursy horyzontalne 3.4 e samodzielne inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym przy drogach publicznych w Osi Priorytetowej nr 3 Gospodarka niskoemisyjna w wysokości 75% kosztów kwalifikowanych.

W Gminie Twardogóra w ramach projektu zostało wymienionych m.in. 2004 szt. opraw starego nieefektywnego oświetlenia sodowego na nowoczesne energooszczędne oprawy ledowe.

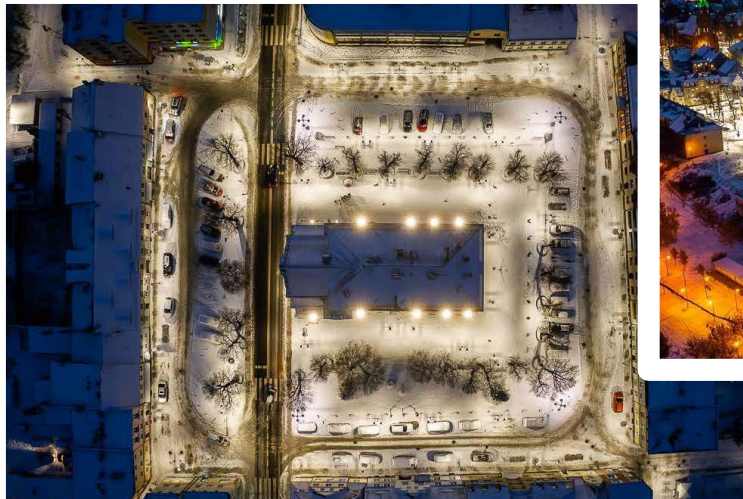
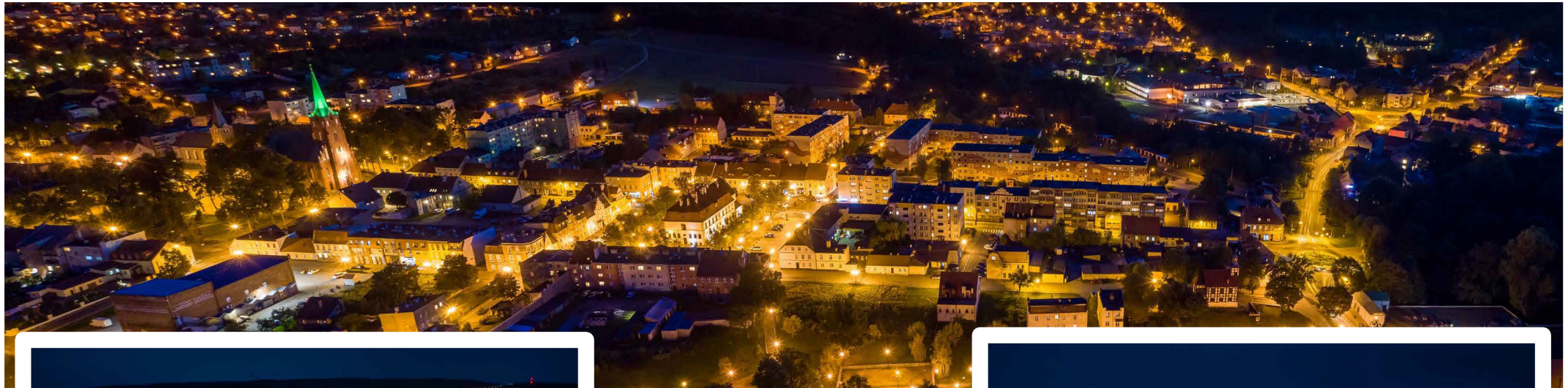
Wartość twardogórskiej części projektu 3 513 586,88 PLN

Wartość dofinansowania 2 645 045,15 PLN

Był to projekt partnerski, którego Liderem była Gmina Wołów, natomiast partnerami: Gmina Strzelin, Gmina Miasto Oława, Gmina Żmigród, Gmina Twardogóra, Gmina Środa Śląska, Gmina Prusice i Gmina Milicz.

**Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok]: 4 066,85 MWh/rok,
Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych: 3 138,30 tony równoważnika CO²;**

MODERNIZACJA ISTNIEJĄCEGO OŚWIETLENIA ULICZNEGO I DROGOWEGO



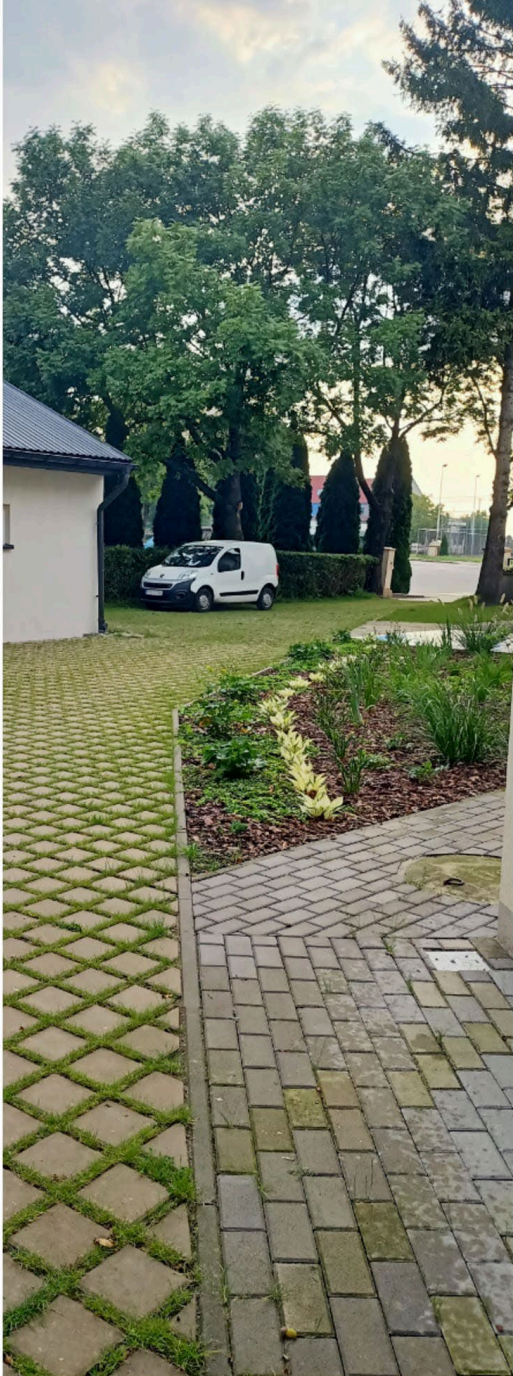


DZIAŁANIA GMINY TWARDOGÓRA WOBEC ZMIAN KLIMATYCZNYCH



Dzieje się w Gminie Przygodzice

Przykłady działań z Doliny Baryczy w zakresie adaptacji do zmian klimatu, inwestycji, aktywizacji, edukacji



„Odbetonowanie”



Dolina Baryczy to unikalny krajobraz, złożony z mozaiki stawów, pól uprawnych, łąk i lasów. Unikatowy charakter tworzony jest dzięki **DOSTĘPNOŚCI WODY** – niesionej przez rzekę Barycz i jej dopływy.

Dbamy o klimat w Dolinie Baryczy

ZBIERAJ WODĘ
Bez wody nie ma życia, co raz częściej woda staje się towarem deficytowym. Ocieplający się klimat i działalność człowieka skutecznie zaburzają cykl wody. Z jednej strony poziom wód gruntowych stale się obniża, powodując wysychanie zbiorników wodnych i zmniejszenie przepływu wody w rzekach. Z drugiej – coraz częściej borykamy się ze skrajnościami jak podtopienia i susze.

CEL – ZATRZYMAĆ WODĘ
Znaczną część wody opadowej da się zatrzymać lub spowolnić jej wchłanianie – służyc mogą do tego ogrody deszczowe, studnie chłonne, oczka wodne, stawy czy zbiorniki na wodę wykorzystywane np. do podlewania roślin. Dzięki zielonej infrastruktura przynosi dodatkowe korzyści ich właścicielom – niższe koszty podlewania ogrodu, przyjemniejszy mikroklimat i niższa temperatura latem dzięki parującej wodzie, to niezaprzeczalne atuty, które procentują bogatą bioróżnorodnością fauny i flory.

Schemat przydomowego systemu retencyjnego

Schemat przekroju przykładowej powierzchni przepuszczalnej

Schemat budowy ogrodów deszczowych

Pojemniki na deszczówkę
Najprostszym sposobem gromadzenia wody jest montaż pojemników na deszczówkę. Warto je regularnie opróżniać wykorzystując wodę do podlewania, mycia samochodu czy innych prac przydomowych. To świetny i tani sposób na zaoszczędzenie ograniczonych zasobów wody pitnej.

Ogród deszczowy – pomaga w oczyszczaniu i wchłanianiu wody opadowej, która spływa ze sztywnych powierzchni, takich jak taras, droga czy dach. Zakłada się go na gruncie o dobrej przepuszczalności i porożewatych obsadzonym gatunkami roślin, które można spotkać na podmokłych łąkach.

w gruncie **w pojemniku**

Grantodawca: Towarzystwo Projektów Cieni Ociekających
Tytuł: Młodzieżowiec i edukacja społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu w Cieszkowie w ramach Programu Edukacja dla Doliny Baryczy
Cel: Edukacja społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu poprzez modelowanie rozwiązań w zakresie problematyki i stosowania infrastruktury
Beneficjent: Stowarzyszenie NATYRNISTWO dla Doliny Baryczy

Teren w sąsiedztwie
Urzędu Gminy Przygodzice

Dofinansowanie za pośrednictwem
LGD Partnerstwo dla Doliny Baryczy
ze środków PROW 2014-2020

Nawierzchnia przepuszczalna przy Urzędzie Gminy – stan przed



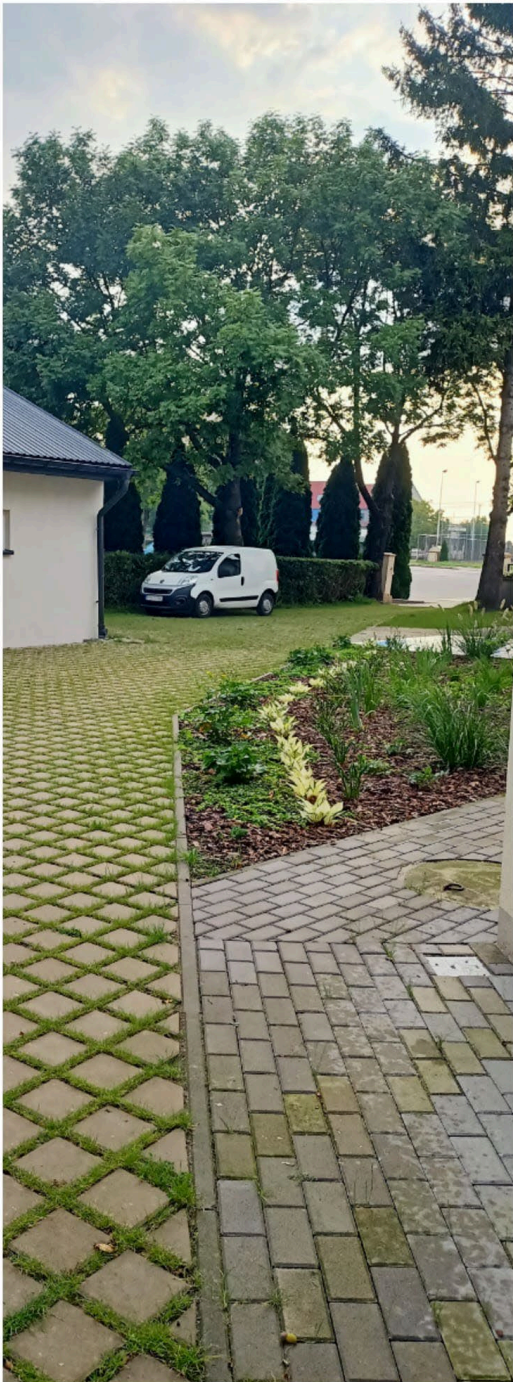
Nawierzchnia przepuszczalna przy Urzędzie Gminy – stan po realizacji



Nawierzchnia przepuszczalna przy Urzędzie Gminy Ekipa od zadań specjalnych



Nawierzchnia przepuszczalna przy Urzędzie Gminy



Nawierzchnia przepuszczalna przy Urzędzie Gminy Wizyty edukacyjne uczniów



Instalacja fotowoltaiczne

- na Urzędzie
- szkole
- w salach wiejskich



Sala wiejska w Chynowie - Instalacja w 90% ze środków funduszu sołeckiego



Urząd Gminy Przygodzice - termomodernizacja



Szkoła Podstawowa w Chynowie

Działania adaptacyjne do zmian klimatu na terenie powiatu ostrowskiego

Gmina Przygodzice: Ochrona i odtwarzanie
naturalnych ekosystemów retencjonujących wodę w Gminie Przygodzice

- Remont umocnień i jazu w Antoninie
- zastawki na rowach

Środki WRPO z alokacji ZIT





Gmina Przygodzice to ekookolice

Coroczny konkurs ekologiczny
Dofinansowanie WFOŚiGW





Gmina Przygodzice to ekookolice

Coroczny konkurs ekologiczny



Sadzenie drzew miododajnych

Program Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Wielkopolskiego



Sadzenie drzew
połączone z
warsztatami dla dzieci
i młodzieży



Błękitno-Zielone Inicjatywy dla Wielkopolski

Program Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego



Jedno dziecko – jedno drzewo
Antonin – Wierzby w Antoninie szumią o Chopinie
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w parku w Topoli-Osiedle

Błękitno-Zielone Inicjatywy dla Wielkopolski

Program Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego



Zagospodarowanie przestrzeni publicznej
w parku w Topoli-Osiedle

Wielkopolska Odnowa Wsi



Program Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Wielkopolskiego

Zagospodarowanie terenu w zgodzie z
adaptacją do zmian klimatu





BAZAREK

5-10-15



Stowarzyszenie
Alium

UBRANIA DAMSKIE

masz w szafie stertę ubrań
których nie nosisz?
Nie nosisz bo...



nie ważne!!!
zarezerwuj stragan,
przynieś wszystko
sprzedaj, wymień, oddaj

*maksymalna cena za
sztukę 15 zł

*ubrania muszą być w dobrym
lub bardzo dobrym stanie

*nie sprzedane ubrania nadal
są twoją własnością więc
zabierz je do domu!!!

23 luty 2025

sala wiejska w Dębnicy

START GODZINA 13:00

bezpłatna
rezerwacja straganu do
20.02.2025:

Natalia: 667-323-344
Ela: 727-665-645



Bazarek w Dębnicy

Stowarzyszenie Alium

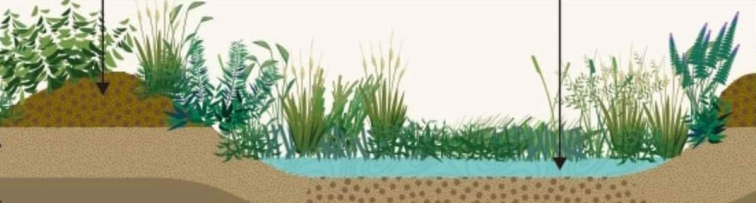
OSP bez lania wody

OSP Janków Przygodzki we współpracy z Fundacją Stocznia



**OBSADZIMY
ZIELENIĄ
NIECKĘ
RETENCYJNĄ
i uporządkujemy
teren wokół
placu zabaw**

Zapraszają:
OSP Janków Przygodzki
oraz
Sołtys i Rada Sołectwa
sołectwa Janków Przygodzki
we współpracy z Fundacją Stocznia



**ZAPRASZAMY
W SOBOTĘ
20 kwietnia
od 11:00
boisko w Jankowie Przygodzkim
(wejście od ul. Wodnej)**

Zabierzmy łopaty, grabie, taczki,
miotły i małe łopatkę do sadzenia
kwiatów

Zapewniamy napoje i poczęstunek

Projekt sfinansowany w ramach programu
„Bez lania wody – OSP i społeczności lokalne na straży
zasobów wodnych”
realizowanego przez Fundację Stocznia.



**Bez lania wody – OSP i
społeczności lokalne na
straży zasobów wodnych**



OSP Janków Przygodzki zaprasza:

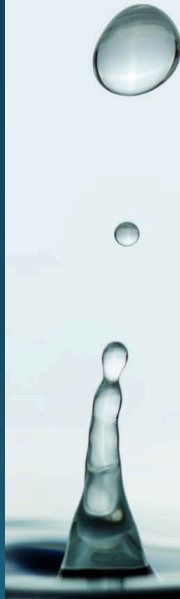
BEZ LANIA WODY

**Narada gminna o wodzie
w remizie OSP**

**PRZYJDŹ NA NARADĘ,
POROZMAWIAJMY!**

Termin:
17 listopada 2023r.
(piątek)
godz. 19:00

Miejsce:
sala wiejska
Janków Przygodzki



Związek Ochotniczych
Straży Pożarnych
Rzeczypospolitej Polskiej



SENDZIMIRA

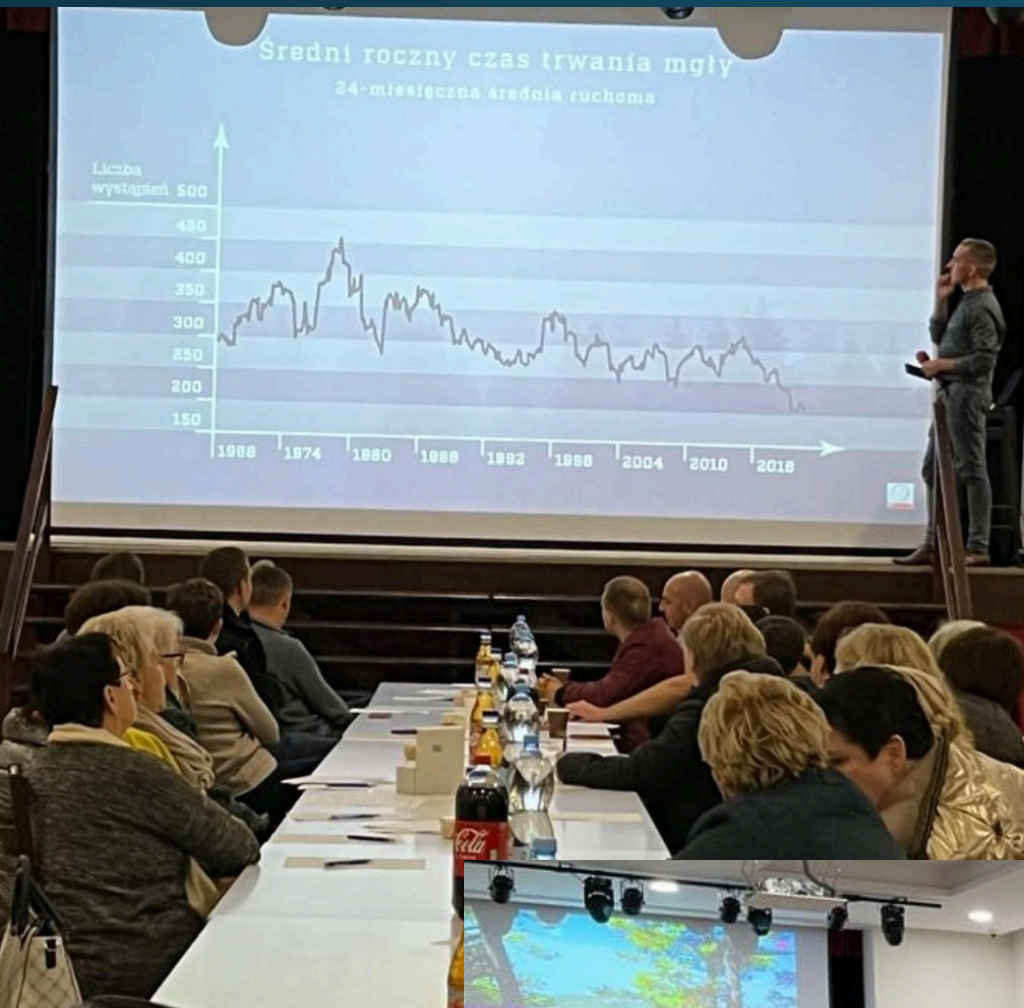


Island Liechtenstein Norway
Active citizens fund

Projekt „Bez lania wody. Narady gminne w remizach OSP” jest realizowany przez Fundację Stocznia w partnerstwie z Fundacją Sendzimira i Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych RP z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG.

OSP bez lania wody

Debata o wodzie w sali wiejskiej



OSP bez lania wody

Wyjazd studyjny do Twardogóry i Wrocławia



OSP bez lania wody

Niecka retencyjna





Zieloni Liderzy

EkoŚwiry z Gminy
Przygodzice

Program Zielony Lider
Fundacji Sendzimira

Wizyty studyjne

Gdańsk, Luboń, Gmina Dąbrowa, Kraków
Program Zielony Lider Fundacji Sendzimira



Wyjazd studyjny

Dla sołtysów i liderów społeczności



Warsztaty + ogród deszczowy



Warsztaty + ogród deszczowy



Błękitno – Zielona Infrastruktura w Gminie Przygodzice

EDUKACJA
OTWARTOŚĆ
WSPÓŁPRACA

Błękitno – Zielona Infrastruktura w Gminie Przygodzice

Według sztucznej inteligencji





Dzieje się w Gminie Przygodzice

Urząd Gminy Przygodzice, Referat Ochrony Środowiska i Promocji
Dariusz Piechowiak, tel. 627374126, gkie@przygodzice.pl

EKO DZIAŁANIA



**W OŚRODKU
KULTURY
W MILICZU**

GMINA MILICZ



Serce Doliny Baryczy!

OŚRODEK
KULTURY
MILICZ

CO JEST NAJWAŻNIEJSZE?

**EDUKACJA
I ŚWIADOMOŚĆ**

**ZRÓWNOWAŻONA ORGANIZACJA
WYDARZEŃ**

**OSZCZĘDNOŚĆ ENERGII
I WYMIANA ZASOBÓW**

ZIELONA INFRASTRUKTURA

**MINIMALIZACJA
ODPADÓW
I RECYKLING**

OTWARTOŚĆ NA WSPÓŁPRACĘ



Kultura z NATURA

WARSZTATY DLA DZIECI I DOROSŁYCH

Wakacje

www.kultura-milicz.pl



ART WARSZTAT

ZAJĘCIA
STAŁE



Zajęcia rękodzielnicze na których dzieci uczą się poprzez zabawę tworzyć małe formy użytkowe. Samodzielne tworzenie najróżniejszych przedmiotów daje niesamowitą satysfakcję i napawa dumą. To idealna okazja by spróbować stworzyć coś co będzie nie tylko praktyczne ale przede wszystkim zrobione samodzielnie z wykorzystaniem materiałów głównie z recyklingu.





ART WARSZTAT

KARMA DLA PTAKÓW



JESIENNE LAMPIONY ZE SŁOIKÓW



SZKATUŁKI Z PATYCZKÓW LEKARSKICH



MINIATURA BALONU





TORBY Z JEANSÓW

JARMARKI PRODUKTÓW LOKALNYCH

IMPREZA CYKLICZNA

Organizowane dwa razy w roku przy okazji świąt Bożego Narodzenia oraz Festiwalu Karpia Milickiego.

To wyjątkowe wydarzenie, które łączy miłośników lokalnego rzemiosła, ekologicznych produktów i prawdziwego smaku natury. To przestrzeń wolna od plastiku, masowej produkcji i komercyjnych wyrobów – zamiast tego królują tu rękodzieło, tradycyjne receptury i duch zrównoważonego rozwoju.





PRODUKTY HAND-MADE





PRODUKTY HAND-MADE





PCHLI TARG POD CHMURKĄ

IMPREZA CYKLICZNA

Życzliwa wymiana i sprzedaż
używanych zabawek oraz książek.
To świetna okazja, aby nauczyć
dzieci zasad wymiany handlowej
i pokazać jak puścić rzeczy
w drugi obieg. ♻️









ZAJĘCIA SENSORYCZNE DLA DZIECI

ZAJĘCIA
STAŁE



Zajęcia dla bobasów
z wykorzystaniem naturalnych
„zabawek”





NOC ŚWIĘTOJAŃSKA NAD BARYCZĄ

WYDARZENIE
PLENEROWE

“

Boho-piknik jako alternatywa do tradycyjnych imprez komercyjnych. Geneza imprezy odnosi się do korzeni ludowych i wierzeń słowiańskich.





JARMARK PRODUKTÓW HAND-MADE





PLECENIE WIANKÓW





WIDOWISKO ŚWIĘTOJAŃSKIE



WARSZTATY ZIELARSKIE

ZIOŁA DOLINY BARYCZY



Spacer po łące z nauką rozpoznawania powszechnie występujących ziół, ich zastosowania w fitoterapii i kosmetyce. Ciekawostki etnobotaniki czyli o roślinnym leczeniu, przesądach, magii, ceremoniach i rytuałach naszych pradziadów i prababek na wsiach. Czym jest ekstrakt, intrakt, nalewka, syrop czy macerat, czym różni się napar od odwaru? Poznawanie tajników dzikiej kuchni.









Specimen 1	Specimen 2
Specimen 3	Specimen 4
Specimen 5	Specimen 6
Specimen 7	Specimen 8
Specimen 9	Specimen 10





SZYDEŁKO I MAKRAMA

Warsztaty szydełkowe i tworzenia
makramy jako alternatywa dla ubrań
z poliestru i dekoracji z plastiku.



Szydełtko dla dorosłych





Szydełtko
dla dorosłych





Makrama



Szydełkowe pogaduchy





WARSZTATY EKO MUZYCZNE

KONCERTY DROGA DO DUSZY

Koncert połączony z występem kabaretowym zespołu „Nasza Grupa”. Specjalnym gościem wieczoru był Artysta Ziemi – Jacek Krzaklewski z zespołu Perfect, znany ze swojego zaangażowania w eko-działania.

KONCERT POD HASŁEM:

ZIEMIA JEST TYLKO JEDNA A MY NIE MAMY DOKĄD PÓJŚĆ





ZIEMIA JEST TYLKO JEDNA
A MY NIE MAMY DOKĄD PÓJŚĆ





ZIEMIA JEST TYLKO JEDNA
A MY NIE MAMY DOKĄD PÓJŚĆ



WARSZTATY WAKACYJNE

Wakacyjne warsztaty
z naturą dla dzieci i dorosłych.







SOŁECTWA GMINY MILICZ

Ośrodek Kultury dba aby kultura docierała do najdalszych zakątków Gminy Milicz. Opiekujemy się 52 sołectwami.





LATARENKI



PISANKI BATIKOWE



EKO DZIAŁANIA DLA SOŁECTW



NATURALNY WIENIEC DOŻYNKOWY

Nagradzamy projekty z materiałów pochodzenia naturalnego



WARSZTATY Z UŻYCIEM NATURALNYCH MATERIAŁÓW

Z wykorzystaniem świerku, drewna, gałęzi, wosku pszczelego i innych...



BITWA SMAKÓW

Konkurs dla kół gospodyń Wiejskich Gminy Milicz promujący lokalne smaki wykonane przez gospodynie.



E-DOKUMENTY

e-faktury



RECYKLING TAM, GDZIE TO MOŻLIWE

Wdrażanie recyklingu w działaniach kulturalnych to nie tylko sposób na ochronę środowiska, ale także doskonała okazja do edukacji ekologicznej i promowania zrównoważonego stylu życia. Ośrodki kultury mogą stać się miejscem inspiracji i dobrych praktyk, gdzie ekologia łączy się ze sztuką i kreatywnością.





KORZYŚCI Z RECYKLINGU

OBNIŻENIE KOSZTÓW
MATERIAŁÓW

TWORZENIE UNIKALNYCH
I KREATYWNYCH
PROJEKTÓW

EDUKACJA
EKOLOGICZNA

POZYTYWNY WIZERUNEK
INSTYTUCJI JAKO MIEJSCA
ODPOWIEDZIALNEGO
SPOŁECZNIE.











WWW.KULTURA-MILICZ.PL

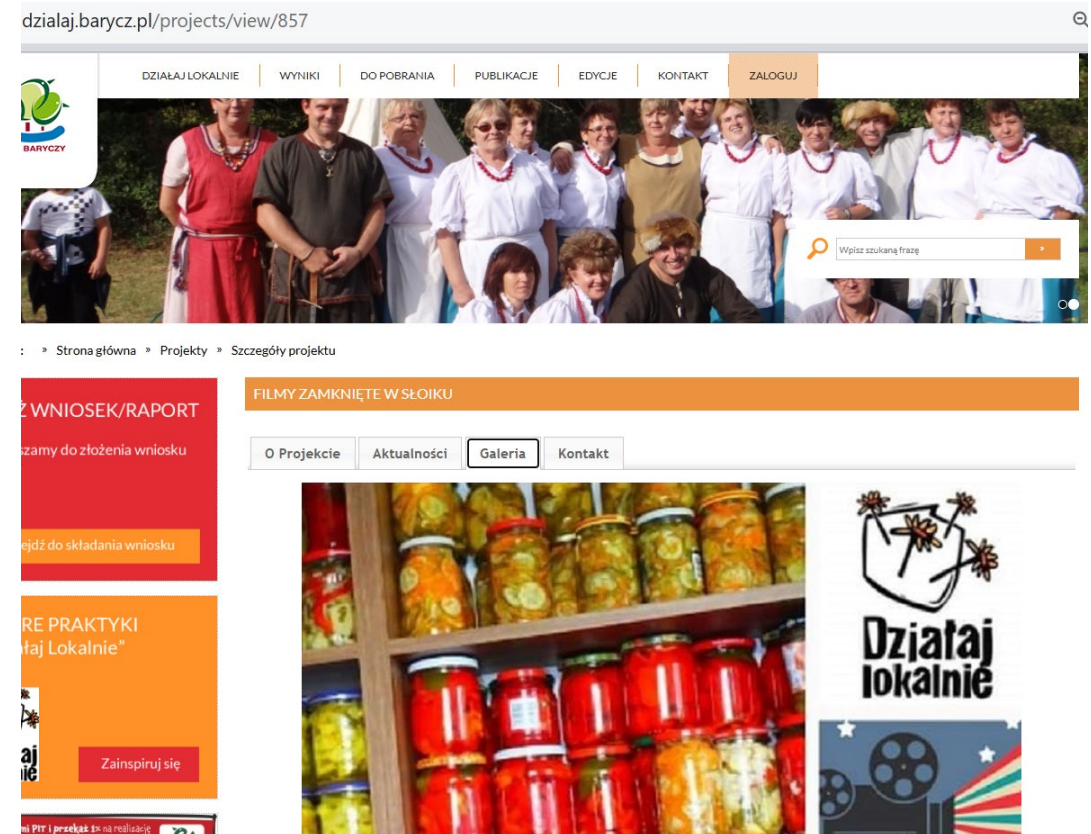


**OŚRODEK KULTURY W MILICZU
NA FACEBOOKU**

Dobry KLIMAT dla współpracy w Dolinie Baryczy

- **DZIEJE SIĘ** – przykłady działań z Doliny Baryczy w zakresie adaptacji do zmian klimatu, inwestycji, aktywizacji, edukacji.
- Anna Jakubczyk – KGW w Janisławicach gm. Sośnie
- Prezentacja projektu Filmy zamknięte w słoiku

www.dzialej.barycz.pl



Lokalna Strategia Rozwoju (LSR) 2024-2029

**Zapraszamy na spotkania w zakresie
wsparcia przedsiębiorczości!**

W związku z planowanymi w czerwcu 2025 r. naborami wniosków, zapraszamy na spotkania informacyjne:

Woj. Wielkopolskie:

1. 24.02.2025, poniedziałek, godz. 13-15, sala klubu seniora przy Ośrodku Kultury w Sośniach, ul. Wielkopolska 29, 63-435 Sośnie
2. 25.02.2025, wtorek, godz. 9-11, Odolanów, sala byłego kościoła poewangelickiego (Galerii -Forum), pl. Kościuszki 4A, 63-430 Odolanów
3. 25.02.2025, wtorek, godz. 13-15, Przygodzice, sala konferencyjna w Gminnym Ośrodku Kultury, ul. Wrocławska 52, 63-421 Przygodzice

Woj. Dolnośląskie

1. 26.02.2025, środa, godz. 9-11, Żmigród, sala narad w Urzędzie Miejskim, Plac Wojska Polskiego 2/3, 55-140 Żmigród
2. 26.02.2025, środa, godz. 13-15, Cieszków, sala konferencyjna Urzędu Gminy Cieszków, ul. Grunwaldzka 41, 56-330 Cieszków
3. 27.02.2025, czwartek, godz. 9-11, Krośnice, sala sesyjna w Urzędzie Gminy, ul. Sportowa 4, 56-320 Krośnice
4. 27.02.2025, czwartek, godz. 13-15, Twardogóra, Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej, ul. 3-go Maja 2, 6-416 Twardogóra
5. 28.02.2025, piątek, godz. 9-11, sala konferencyjna w Starej Rzeźni, ul. Szewska 1B, 56-300 Milicz

Więcej informacji na stronie internetowej: www.projekty.barycz.pl



ROZPOCZĘCIE SEZONU TURYSTYCZNEGO 2025 W DOLINIE BARYCZY



Zapraszamy **mieszkańców** i **turystów** na

TARGI TURYSTYCZNE DOLINY BARYCZY

MIEJSCE:

Kreatywny Obiekt Multifunkcyjny / KOM,
ul. Dąbrowskiego 3, Milicz

WSTĘP WOLNY

30
MARCA
GODZ. 2025
13-17

JEDYNA OKAZJA!

Poznaj lokalnych producentów i usługodawców!

Na Targach spotkasz wystawców wyróżnionych znakiem jakości

Dolina Baryczy POLECA oraz partnerów tego prestiżowego certyfikatu.

W PROGRAMIE:

- Degustacje wyjątkowych produktów lokalnych
- Oferty usług turystycznych i rekreacyjnych
- Niespodzianki

ODKRYJ Dolinę Baryczy

Organizatorzy:

PARTNERSTWO
▶ dla Doliny Baryczy



▶ Wielkopolskie
Partnerstwo
▶ dla Doliny Baryczy



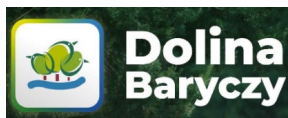


Więcej informacji o systemowych działaniach na rzecz **zrównoważonego rozwoju Doliny Baryczy** z poszanowaniem dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, wspierania aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu – znajdziesz na stornach:



www.dolinabaryczy.travel

Strona turystyczna obszaru



aplikacja
turystyczna

ponad 5000 użytkowników

www.dbpoleca.barycz.pl

Baza ofert turystycznych
– produkty i usługi
lokalne, certyfikacja



www.edukacja.barycz.pl

Baza aktywności, wiedzy
ofert edukacyjnych –
edukacja lokalna, klimat



www.dnikarpia.barycz.pl
Kalendarz wydarzeń



www.szlakkarpia.barycz.pl
Miejsca -wizytówki Doliny
Baryczy



www.sklep.barycz.pl

oferta produkty i usługi lokalne,
komis

Dziękujemy za udział
Zapraszamy do kontaktu
partnerstwo@nasza.barycz.pl
wielkopolska@nasza.barycz.pl



Międzygminny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy

